

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

พ.ศ. 2566 - 2570

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรกฎาคม 2568

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	
สารบัญตาราง	
ส่วนที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570	1
ภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570	6
การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ	10
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	19
แผนระดับที่ 3	20
ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2566 - 2570	21
ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	30
1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	30
2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	65
ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด	90
1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดย McKinsey 7-S Framework	90
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis	95
3. TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์	98
ส่วนที่ 4 แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร	103
1. วิสัยทัศน์	103
2. พันธกิจ	103
3. เป้าประสงค์หลัก	103
4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	103
5. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)	104
6. กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	104
7. ชนิดสินค้าสำคัญที่จะขับเคลื่อนในระยะ 5 ปี	105
8. เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	106
9. แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)	108
ส่วนที่ 5 โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ของจังหวัดยโสธร (พ.ศ. 2566 - 2570)	109
ส่วนที่ 6 สรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)	130

ส่วนที่ 1

บทสรุปผู้บริหาร

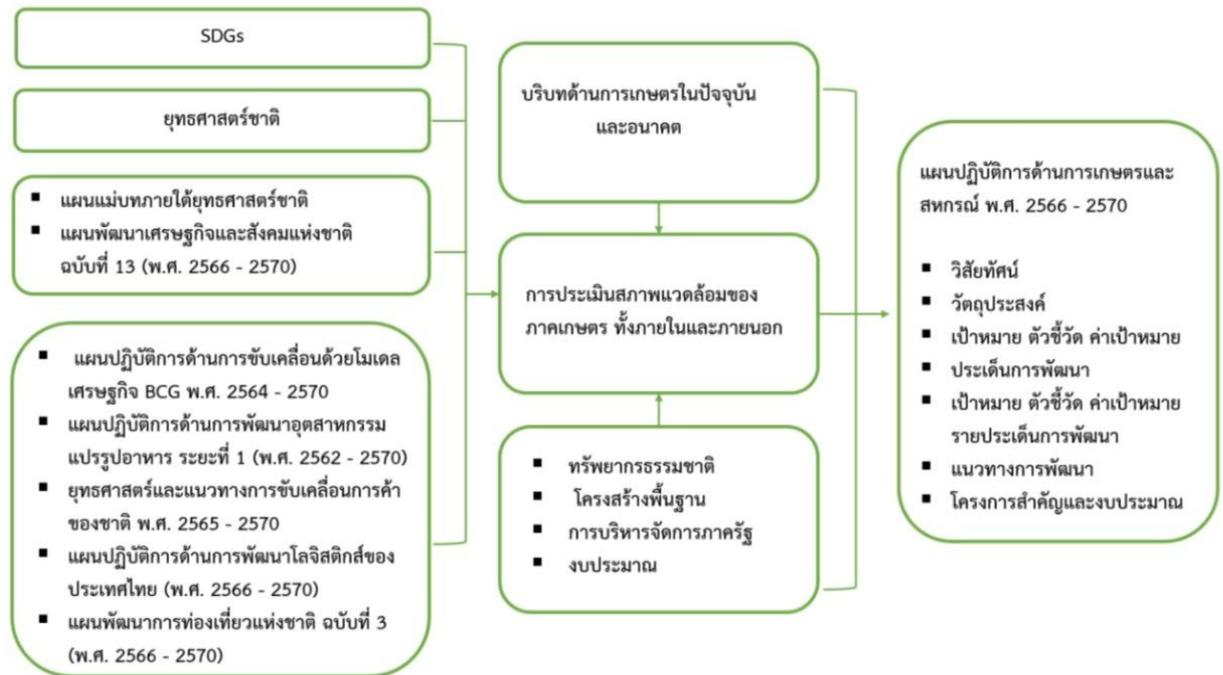
1. หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งประเทศไทยได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 โดยในส่วนของกรอบการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผน 3 ระดับ ประกอบด้วย แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 คือ แผนซึ่งเป็นแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุ ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และการถ่ายทอดไปสู่แนวทางในการปฏิบัติได้แก่ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับที่ 3 คือ แผนที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานของรัฐ เพื่อถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของแผนระดับที่ 1 และแผนระดับที่ 2 ไปสู่การปฏิบัติ หรือจัดทำขึ้นตามพันธกรณีหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศ ได้แก่ แผนปฏิบัติการราชการระยะ 5 ปี และแผนรายปี แผนปฏิบัติการด้านต่าง ๆ และแผนอื่น ๆ

2. กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566-2570

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 ได้จัดทำภายใต้กรอบแนวคิดของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคเกษตร ทั้งการวิเคราะห์ปัจจัยภายในด้วยการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนที่มีต่อภาคเกษตรและการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกด้วยการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค รวมทั้งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในอนาคตที่อาจส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตร ซึ่งจะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ได้ครอบคลุมในทุกมิติ รวมทั้งพิจารณาจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ภาคการเกษตร ได้แก่ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564 - 2570 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562 -2570) ยุทธศาสตร์และแนวทาง การขับเคลื่อนการค้าของชาติ พ.ศ. 2565 - 2570 แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลจิสติกส์ของประเทศไทย (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2570) รวมถึงเป้าหมาย การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศของ องค์การสหประชาชาติ เพื่อให้ครอบคลุมบริบทด้านการเกษตรในปัจจุบันและอนาคต โดยนำผลการวิเคราะห์ มาเชื่อมโยงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องเป็นสำคัญ เพื่อเป็นกรอบ การพิจารณาเพื่อนำไปสู่

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570

การกำหนดทิศทาง ประเด็น และแนวทางการพัฒนาในแผนปฏิบัติการด้านการเกษตร และสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 โดยมีกรอบแนวคิดตามภาพที่ 1

3. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของภาคเกษตร (SWOT Analysis)

3.1 จุดแข็ง (Strengths) 1) ภาคเกษตรของประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญของโลก สอดคล้องกับการดำเนินการของภาครัฐภายใต้นโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” (Hygienic Kitchen of the World) 2) ผู้นำเกษตรกร/ปราชญ์ชาวบ้าน มีองค์ความรู้สามารถถ่ายทอดเทคนิคการเกษตรและเป็น ต้นแบบให้กับเกษตรกรได้ 3) สินค้าเกษตรของไทยมีคุณภาพมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ 4) บุคลากรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการเกษตร 5) ผู้ประกอบการด้านการเกษตรมีองค์ความรู้และเทคโนโลยีในการบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุน/ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ทั้งด้านการผลิตและการตลาดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตร

3.2 จุดอ่อน (Weaknesses) 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย ขาดแคลนเงินทุนมีปัญหาหนี้สินครัวเรือนสูง 2) เกษตรกรขาดทักษะในการบริหารจัดการเชิงธุรกิจและการตลาด 3) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในการเข้าถึงความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ การตัดสินใจและเรียนรู้ในกระบวนการทำการเกษตรสมัยใหม่ ส่งผลต่อคุณภาพแรงงาน ผลิตภาพและกำไร สุทธิจากการทำเกษตรต่ำ 4) การรวมกลุ่มของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง และขาดอำนาจต่อรองที่เพียงพอ ทั้งด้านการซื้อปัจจัยการ

ผลิตและขายผลผลิต 5) มีข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตรที่หลากหลาย แต่ยังไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

3.3 โอกาส (Opportunities) 1) ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ มีสภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ เหมาะสมต่อการทำการเกษตร 2) การเติบโตของแพลตฟอร์มการซื้อขายสินค้าออนไลน์ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มช่องทางในการขายผลผลิตทางการเกษตร และช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรงและขยายฐานผู้บริโภคมากขึ้น 3) หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับสถานการณ์ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน 4) ประเทศไทยตั้งอยู่ในศูนย์กลางของภูมิภาค สามารถเชื่อมโยงการคมนาคมและโลจิสติกส์กับ ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน 5) ผู้บริโภคมีความตระหนักในการดูแลสุขภาพมากขึ้น

3.4 อุปสรรค (Threats) 1) การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินนโยบายการพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่อง 2) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น 3) การเกิดโรคระบาดอุบัติใหม่ในคน พืช และสัตว์ 4) ประเทศเพื่อนบ้านส่วนใหญ่มีต้นทุนการผลิตและค่าจ้างแรงงานภาคเกษตรต่ำกว่าประเทศไทย ทำให้นักลงทุนต่างชาติย้ายฐานการผลิตและเข้าไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น 5) การขยายตัวของเมืองโดยไม่มีผังเมืองที่ดี ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลัก : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน : กระทรวงการคลัง/ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม/ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม/ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/ กระทรวงพาณิชย์/ กระทรวงพลังงาน/ กระทรวงแรงงาน/ กระทรวงมหาดไทย/ กระทรวงศึกษาธิการ/ กระทรวงสาธารณสุข/ กระทรวงอุตสาหกรรม/ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร / สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

5. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาคเกษตร

5.1 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่มีความรุนแรงและเกิดขึ้นในวงกว้างไปทั่วโลก ส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของโลก รวมถึงพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ถือเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคสำหรับสินค้าเกษตร โดยเกษตรกรที่เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถใช้ประโยชน์ในการขยายตลาดใหม่ด้วยการจำหน่ายสินค้าเกษตรแบบออนไลน์ได้สะดวกยิ่งขึ้น ในทางกลับกันยังเป็นข้อจำกัดสำหรับเกษตรกรรายย่อยและเกษตรกรสูงวัยที่ไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้นอกจากนี้การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ยังส่งผลกระทบต่อกระจายผลผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ด้านการเกษตรทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการต้นทุนการขนส่งและบรรจุภัณฑ์จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

5.2 การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

เศรษฐกิจและการค้าของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีความเสี่ยงจากปัจจัยหลายประการ อาทิ การแพร่ระบาดของโควิด-19 และความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อภาคการผลิตและธุรกิจที่มีการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ ทำให้โซ่อุปทานโลกอยู่ในภาวะหยุดชะงัก ขณะที่ความผันผวนในตลาดการเงินโลก ส่งผลต่ออัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ทำให้รายได้ของประเทศผู้ส่งออกและต้นทุนของประเทศผู้นำเข้าเกิดความไม่แน่นอน นอกจากนี้ การปรับเปลี่ยนกฎกติกาทางการค้าและการลงทุนของโลก รวมทั้งการใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers : NTBs) ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเร่งปรับบทบาทและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการค้าของโลก

5.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเกิดจากการบูรณาการความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์ควบคู่กับเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งความรู้ด้านต่าง ๆ หลากหลายสาขา เพื่อสร้างคุณค่าและก่อให้เกิดเป็นสิ่งสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโลกในทุกภาคส่วน เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) กระบวนการทำงานอัตโนมัติโดยหุ่นยนต์ (Robotic Process Automation: RPA) เพื่อทดแทนการใช้แรงงานมนุษย์ การใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อเป็นสื่อกลางในการชำระค่าสินค้าและบริการ การสร้างชุมชนโลกเสมือนจริง (Metaverse) เพื่อเปิดให้ผู้คนได้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีการเกษตรและนวัตกรรมมาใช้กันอย่างแพร่หลาย และถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลิตภาพ และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยี Internet of Things มาใช้ในการบริหารจัดการฟาร์ม การจำหน่ายสินค้าเกษตรหรือบริการออนไลน์ (E-Commerce Platforms) รวมถึงการปรับเปลี่ยนไปสู่สังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ซึ่งจะช่วยให้การทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างเกษตรกรและผู้บริโภคเกิดขึ้นได้ง่าย เพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้าสู่ผู้บริโภคได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านคนกลาง

5.4 การเป็นสังคมผู้สูงอายุ และการขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร

โครงสร้างประชากรของโลกในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า จะมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยองค์การสหประชาชาติคาดว่าประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป จะเพิ่มขึ้นเป็น 1.5 พันล้านคน ภายในปี 2593 ทั้งนี้ ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงวัยมาตั้งแต่ปี 2548 และกลายเป็น “สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์” (Aged Society) ตั้งแต่ปี 2564 โดยผลที่ตามมาจากการเป็นสังคมผู้สูงอายุ คือ แรงงานลดลง เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวมากขึ้น การลงทุนและการออมน้อยลง รายได้ประชาชาติลดลง และรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณด้านสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น อีกทั้งอาจเกิดปัญหาสังคมตามมา ในส่วนของภาคเกษตรไทย ในปี 2563 หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 44.0 ของ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรและการที่หัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้สูงอายุ อาจก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น กำลังแรงงานภาคเกษตรลดลง ประสิทธิภาพการผลิตลดลง นอกจากนี้ อายุเฉลี่ยของเกษตรกรส่วนใหญ่ที่อยู่ในช่วงสูงวัยมีผลอย่างมากต่อการตัดสินใจ การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ การเข้าถึงและยอมรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ

5.5 การขยายตัวของความเป็นเมือง ความเป็นเมือง (Urbanization)

เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพประชากร กระบวนการผลิต สภาพแวดล้อมทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจชนบท ทำให้มีการย้ายถิ่นจากชนบทมาสู่เมืองใหญ่และเกิดความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่มากขึ้น การขยายตัวของความเป็นเมือง ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมในหลายมิติ เช่น การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจ ความสะดวกรวดเร็วด้านการคมนาคมขนส่ง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และระบบสาธารณสุขปโภค อย่างไรก็ตาม หากพื้นที่เมืองขาดการบริหารจัดการที่ดีจะก่อให้เกิดการพัฒนาแบบกระจุกตัว ความเหลื่อมล้ำทางสังคมมากขึ้น นอกจากนี้ การขยายตัวของความเป็นเมืองมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากพื้นที่ทางการเกษตรไปเป็นที่อยู่อาศัย ร้านค้า 6 ห้างสรรพสินค้า โรงงาน อุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ทำให้พื้นที่ทางการเกษตรลดลงและจำนวนเกษตรกร อย่างไรก็ตามการขยายตัวของความเป็นเมืองยังมีส่วนที่เป็นโอกาส หากเกษตรกรมีการปรับรูปแบบการผลิตไปสู่สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ มีการแปรรูปสินค้า ปรับปรุงพื้นที่เกษตรให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

5.6 การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลำดับต้น ๆ ของโลกซึ่งสร้างความเสียหายในวงกว้างต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะภาคเกษตรได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้นจากอุณหภูมิเฉลี่ยของโลกที่เพิ่มขึ้น ฤดูกาลมีความแปรปรวนและเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เป็นวัฏจักรและบ่อยครั้งขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงทางอาหารและความสามารถในการแข่งขันของประเทศในฐานะที่เป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของโลก นอกจากนี้ ยังทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง เกิดการกัดเซาะชายฝั่ง ส่งผลกระทบต่อแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนชายฝั่ง รวมถึงธุรกิจการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามภาคเกษตรถือว่าเป็น หนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยกิจกรรมการผลิตทางการเกษตร การเก็บ รักษา การขนส่ง การบรรจุการแปรรูป การค้าปลีก และการบริโภค ปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก ประมาณร้อยละ 17-20 เป็นอันดับสองรองจากภาคพลังงาน

5.7 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission)

การประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สมัยที่ 26 หรือ COP26 ที่เมืองกลาสโกว์ สกอตแลนด์ ประเทศอังกฤษ ได้มีการวางแผนการลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยมีเป้าหมายจำกัดการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิของโลกไม่ให้เกิน 2 องศาเซลเซียส และตั้งเป้าไว้ที่ 1.5 องศาเซลเซียส ซึ่งประเทศไทยได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะบรรลุเป้าความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี 2593 และบรรลุเป้าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero Emission) ภายในปี 2608 สำหรับภาคเกษตรถือเป็นภาคการผลิตที่เป็นส่วนสำคัญในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะการเพาะปลูกข้าว การเลี้ยงปศุสัตว์ รวมถึงการใส่ปุ๋ยและการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร จึงต้องเร่งปรับตัวเพื่อลดปริมาณการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างจริงจัง เนื่องจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ อาจมีการออกกฎระเบียบทางการค้าใหม่ ๆ ที่มุ่งเน้นในประเด็น Net Zero ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการส่งออก สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทยในอนาคต

5.8 กระแสการเติบโตแบบสีเขียว (Green Growth)

การเติบโตแบบสีเขียวหรือการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมถือเป็นอีกหนึ่งกระแสสำคัญของโลกที่หลายประเทศมีความตระหนักและมีการตื่นตัวมากขึ้น โดยมองว่าการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเติบโตแบบสีเขียว เพื่อก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน อาทิ พลังงานสีเขียว (Green Energy) เป็นการใช้พลังงานสะอาดที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และช่วยลดภาวะโลกร้อน อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำ และพลังงานชีวมวล พลังงานสีเขียวจึงเป็นพลังงานทางเลือกใหม่ โดยนอกจากไม่ก่อให้เกิดมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมแล้วยังสามารถ 7 สร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานให้กับประเทศ สำหรับภาคเกษตรของไทยถือเป็นโอกาสในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาสร้างมูลค่าเพิ่มและใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตพลังงานชีวมวลซึ่งถือเป็นพลังงานหมุนเวียนที่สามารถผลิตได้อย่างไม่จำกัดและไม่หมดไป รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเหมือนพลังงาน ฟอสซิล เมืองสีเขียว (Green City) เป็นเมืองที่ออกแบบโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มี ประชากรที่ตระหนักและมีจิตสำนึกร่วมกันถึงระบบนิเวศและดำเนินชีวิตบนแนวคิดของความยั่งยืน เพื่อลดการพึ่งพาการใช้ทรัพยากร พลังงาน อาหาร และน้ำ รวมไปถึงลดการปล่อยของเสียในระบบนิเวศ ผลิตภัณฑ์สีเขียว (Green Product) เน้นกระบวนการผลิตที่ลดการใช้ทรัพยากรและพลังงาน ลดการปล่อยของเสียและมลพิษ (Reduce) สามารถใช้ซ้ำได้ (Reuse) และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติโดยไม่ทิ้งสารเคมีหรือก่อให้เกิดมลภาวะในภายหลัง การบริการสีเขียว (Green Service) การเปลี่ยนแปลงด้านการท่องเที่ยวที่เห็นได้อย่างชัดเจนประการหนึ่ง คือ การสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวด้วยมาตรฐานคุณภาพที่ดีควบคู่ไปกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น การใช้พลังงานสะอาด หรือการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. ภาพรวมของแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570

6.1 วิสัยทัศน์ คือ เกษตรไทยสู่เกษตรมูลค่าสูง เกษตรกรมีรายได้สูง มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

6.2 วัตถุประสงค์

6.2.1 เพื่อเพิ่มศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการเกษตรมืออาชีพ สามารถยกระดับผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยความร่วมมือเครือข่ายจากทุกภาคส่วน

6.2.2 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรในระดับนานาชาติ

6.2.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร ควบคู่ไปกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สามารถใช้ประโยชน์และต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้อย่างแท้จริง

6.2.4 เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตรให้เพียงพอและทั่วถึง

6.2.5 เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

6.2.6 เพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับฐานรากให้สามารถพึ่งตนเองและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

6.3 เป้าหมาย

6.3.1 ผลิตภัณณ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น

6.3.2 ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

6.3.3 รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น

6.3.4 ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน

6.3.5 ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง

6.4 ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

6.4.1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูปเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี

6.4.2 ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 90 ภายในปี 2570

6.4.3 รายได้เงินสดสุทธิต่อครัวเรือนเกษตร ไม่ต่ำกว่า 537,000 บาทต่อครัวเรือน ภายในปี 2570

6.4.4 พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น จำนวน 2,528,590 ไร่ ภายในปี 2570

6.4.5 พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนไม่น้อยกว่า 10 ล้านไร่ ภายในปี 2570

6.4.6 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคเกษตรลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบเคียงกับปริมาณก๊าซเรือนกระจกปกติที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ภายในปี 2570

6.5 ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรแห่งอนาคต

แนวทางการพัฒนา

1) เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะผู้ประกอบการแห่งอนาคต โดยเสริมสร้างองค์ความรู้สมัยใหม่ และพัฒนาทักษะให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตร การผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพและมีแนวโน้มเติบโตที่ดีในอนาคต

2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยส่งเสริม การรวมกลุ่มของเกษตรกรรายย่อย และยกระดับสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) ให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและบริการ

3) ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมุ่งเน้นสร้างองค์ความรู้ และแรงจูงใจให้ลูกหลานเกษตรกร เกษตรกรรุ่นใหม่ หรือคนรุ่นใหม่ที่สนใจประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เข้ามาทำการเกษตรเพิ่มมากขึ้นและสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรที่มีศักยภาพ

4) สร้างและพัฒนากำลังคนคุณภาพในภาคเกษตร โดยมุ่งพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ผู้ประกอบการ และเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถรอบด้าน และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีทักษะที่จำเป็น เพื่อบริการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรและการผลิตที่เกี่ยวข้อง ในอนาคต

5) สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหนี้สินและการถูกฟ้องร้องดำเนินคดีของเกษตรกร

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรและบริการมูลค่าสูง แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน โดยพัฒนาและจัดหาปัจจัยการผลิตให้มีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสนับสนุนองค์ความรู้ในการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างถูกวิธีและมีความเหมาะสม

2) พัฒนาและยกระดับการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตร และบริการมูลค่าสูง

2.1) ส่งเสริมการผลิต การแปรรูป และการบริการ ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัย ตลอดโซ่อุปทาน ด้วยการปรับโครงสร้างการผลิตจากผลิตมากแต่สร้างรายได้น้อย (More for Less) ไปสู่การผลิตน้อยแต่สร้างรายได้มาก (Less for More)

2.2) สร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตร โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

3) ยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตรและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ สร้างความเข้าใจให้กับผู้ผลิตถึงแหล่งที่มา ชนิด ปริมาณ คุณภาพ ตลอดจนการเก็บรักษาวัตถุดิบ ก่อนเข้าสู่กระบวนการแปรรูป เพื่อให้วัตถุดิบที่เข้าสู่กระบวนการผลิตมีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

4) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอนาคต

4.1) พัฒนาและต่อยอดจากอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพในกลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ มาเป็นวัตถุดิบตั้งต้นสำหรับการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องและอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มเติบโตดีในอนาคตให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง

4.2) พัฒนาการเกษตรในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นพื้นที่อุตสาหกรรม แห่งอนาคต ซึ่งเป็นแหล่งรองรับวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญ รวมทั้งขยายผลการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเกษตรสมัยใหม่ ตลอดจนยกระดับผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มด้วยนวัตกรรมและการตลาด

5) สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคเกิดความตระหนักในการทำการเกษตรที่มีคุณภาพและปลอดภัย รวมทั้ง ความสำคัญของกระบวนการผลิตที่ดีตลอดโซ่อุปทาน

6) ส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีเป็นการสนับสนุนให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เข้มแข็ง โดยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่เน้นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร แนวทางการพัฒนา

1) ส่งเสริมการผลิตและบริการสินค้าเกษตรที่รักษาระบบนิเวศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน ให้เกิดการเข้าถึงอาหารที่มีอย่างเพียงพอสำหรับการบริโภค อาหารมีความปลอดภัยและมีคุณค่าทางโภชนาการเหมาะสม รักษาความสมดุลของระบบนิเวศและความคงอยู่ของฐานทรัพยากรอาหารทางธรรมชาติของประเทศ 10

2) ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีความปลอดภัย โดยบริหารจัดการการใช้สารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรโดยลด ละ เลิก การใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย และส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย

3) ส่งเสริมการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างเต็มประสิทธิภาพ (Zero Waste) โดยการบริหารจัดการของเสีย/ขยะจากฟาร์ม/แปลงเกษตรอย่างเป็นระบบ หยุดการเผาเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

4) สร้างความสมดุลในการใช้ทรัพยากรทางการเกษตร

4.1) พัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์รวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรและทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน

4.2) สนับสนุนการเข้าถึงที่ดิน ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต โดยส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน ด้วยการบริหารจัดการที่ดินทำกินแก่เกษตรกรรายย่อยและผู้ด้อยโอกาส และการจัดที่ดินให้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

4.3) การจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์ และการจัดการในภาวะวิกฤต เพื่อบริหารจัดการน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ

5) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยส่งเสริมการหยุดการเผาในพื้นที่การเกษตร การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตในภาคเกษตร

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเกษตร แนวทางการพัฒนา

1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และระบบโลจิสติกส์เกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการบริหารจัดการสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ตลอดโซ่อุปทานอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงทางการเกษตร

2.1) ส่งเสริมการทำเกษตรพันธสัญญาที่เป็นธรรม เพื่อสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นและความร่วมมือ ทำให้เกษตรกรเกิดความเข้มแข็งและสามารถแข่งขันในตลาดการค้าเสรีได้

2.2) ส่งเสริมการทำประกันภัยสินค้าเกษตร เพื่อให้เกษตรกรได้รับความคุ้มครองความเสียหายหรือความสูญเสียของพืชผลทางการเกษตรที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติธรรมชาติ ภัยศัตรูพืช และโรคระบาด ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพทางรายได้และความมั่นคงในอาชีพให้แก่เกษตรกร

3) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์โดยส่งเสริมการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร เช่น สินค้าที่มีแนวโน้มเติบโตในอนาคต อาทิ อาหารทางการแพทย์อาหารสุขภาพ ยาและเวชภัณฑ์

4) ส่งเสริมและพัฒนาระบบตลาดสินค้าเกษตร โดยมุ่งส่งเสริมการขับเคลื่อนการประกอบธุรกิจ การค้าสินค้าเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการส่งเสริมและเพิ่มโอกาสการขยายตลาดสินค้าเกษตรไทยทั้งในและต่างประเทศ

5) พัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านการเกษตร โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตร (Big Data) ที่มีมาตรฐานและครบวงจรตลอดโซ่คุณค่าตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด จัดทำข้อมูลให้เป็นเอกภาพจากฐานข้อมูลเดียวกัน (Single Big Data)

6) ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตร โดยส่งเสริมการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเอื้อต่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเกษตร

ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560

แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2566 - 2570 มีความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แผนระดับที่ 1 ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการ พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศไทยมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมี ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ มีความ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาคเกษตรทุกยุทธศาสตร์ดังนี้

1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)

1.1.1 เป้าหมาย

- 1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
- 2) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

1.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์

1) การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูงทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น

2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต อุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้นจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง

เศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสมและสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับและเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้ สอดรับกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่องพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะโดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวตลอดจนส่งเสริมการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ระบบนิเวศและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

4) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทย ในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาคเอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมืองรวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน 3 ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การสนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

1.1.3 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาการเกษตรของประเทศเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลอดโซ่อุปทานสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นทางที่มีการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต กลางทางที่เป็นการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม และปลายทางด้านการตลาดและอุตสาหกรรมขั้นสูง การส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยข้อได้เปรียบด้าน ความ

หลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อนการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิต ภาพการผลิต ทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง โดยอาศัยการบูรณาการร่วมกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มี ความเข้มแข็งและตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็ง และศักยภาพบุคคลของประเทศ นำไปสู่การ ตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ

1.3.3 การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

การพัฒนาการเกษตรในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เน้นการ ยกระดับ ศักยภาพของแรงงานภาคเกษตร เพื่อให้สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองไปสู่ผู้ประกอบการเกษตร ยุคใหม่ ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะเศรษฐกิจฐานรากให้มีความมั่นคง

2.1.1 ประเด็น การเกษตร (หลัก)

1) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- 1.1) ผลิตภัณท์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น
- 1.2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

2) การบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทฯ

การพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดการฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนามีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง เป็นการวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวอันจะนำไปสู่การพัฒนาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

3) แผนย่อยของแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้อง

3.1) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

3.1.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณท์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณท์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาด สม่่าเสมอรวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาล ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

(2) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรและผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(3) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้ารวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่นและสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์ พื้นถิ่น ตลอดจนใช้ ประโยชน์จากเอกลักษณ์แต่ละพื้นที่ในการเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น เช่น การท่องเที่ยว และบริการ และส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในระดับประเทศ และเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก

3.1.2) เป้าหมายของแผนย่อย

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

3.1.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มุ่งเน้นการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิต โดยการวางแผนการผลิต กำหนดชนิดสินค้า และพื้นที่การผลิต รวมถึงการบริหารจัดการ กลุ่มเกษตรกรและสร้างเครือข่าย ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและสถาบัน เกษตรกรในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เป็นสินค้าเกษตรพรีเมียม การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) และขึ้นทะเบียนสินค้า เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สร้างตราสินค้าหรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้า พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน 19 การรับรองสินค้า และระบบตรวจสอบย้อนกลับ พัฒนาระบบบัญชี พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนการพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

3.2) เกษตรปลอดภัย

3.2.1) แนวทางการพัฒนา

(1) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งจากการลด ละ เลิกการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ตลอดจนส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ และวนเกษตร เป็นต้น เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มีการปนเปื้อนของสารเคมีอันตรายในสินค้าเกษตรและอาหาร และสร้างความปลอดภัยและมั่นคงด้านอาหารในระดับครัวเรือน

(2) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรอง คุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตร และอาหาร ตลอดจนพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตรและพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า พร้อมทั้งดูแลการผลิตอาหารภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยและการคุ้มครองผู้บริโภค และการค้าระดับสากล

(4) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัยเพื่อสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมและการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

(5) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

3.2.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) ผลិតภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

3.2.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรปลอดภัย ให้มีความสำคัญกับการวาง แผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตร ลด ละ เลิก และการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องปลอดภัย การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร โดยสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนมา ทำการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมี และเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น และ ผู้ประกอบการให้ผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพ ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติ ทางเกษตรที่ดี (Good Agriculture Practices: GAP) และพัฒนาต่อยอดสู่มาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์รวมทั้งส่งเสริมการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

3.3) เกษตรชีวภาพ

3.3.1) แนวทางการพัฒนา

(1) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(2) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ มีการยกระดับให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจ การเกษตรขนาดกลางและเล็กบนฐานทรัพยากรชีวภาพ ตลอดจนมีการใช้ฐานจากการทำเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่คำนึงถึงระบบนิเวศสภาพแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรชีวภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(3) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในตลาดอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหารสินค้าประเภท โภชนาเภสัช ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(4) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย โดยใช้โอกาสจากความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่หันมาใส่ใจสุขภาพและการรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ

3.3.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

3.3.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ เน้นการวางแผนและเพิ่มประสิทธิภาพโดยกำหนดชนิดและพื้นที่การผลิตที่เหมาะสม สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและสมุนไพรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร ยกกระดับผลิตภัณฑ์สู่สินค้าพรีเมียม รวมถึงสนับสนุนการนำวัตถุดิบเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานทดแทนหรือพลังงาน ชีวภาพ หรือผลิตปุ๋ย ตลอดจนมีการใช้ฐานจากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อใช้ประโยชน์และต่อยอดไปสู่การผลิตในเชิงอุตสาหกรรมรวมทั้งส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรชีวภาพและสมุนไพร

3.4) เกษตรแปรรูป

3.4.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูงโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

(2) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งการผลักดันเทคโนโลยีและนวัตกรรมการแปรรูปสินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะและผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

(3) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป อาทิ บรรจุภัณฑ์อัจฉริยะ ควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย ติดตามผลิตภัณฑ์ระหว่างขนส่ง และยืดอายุของอาหารและสินค้าเกษตรในบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่สินค้า

(4) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

3.4.2) เป้าหมายของแผนย่อย

สินค้าเกษตรแปรรูปมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

3.4.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป เน้นส่งเสริมการแปรรูปขั้นต้น และขั้นกลาง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมถึงให้ความสำคัญกับการผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อเชื่อมโยงสู่กระบวนการแปรรูปขั้นสูงที่มี

คุณค่าเฉพาะ และผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรมขั้นสูง ตลอดจนการขยายช่องทางการตลาดและกระตุ้นความต้องการใช้และบริโภคสินค้าเกษตรแปรรูปคุณภาพสูง

3.5) เกษตรอัจฉริยะ

3.5.1) แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิตเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรรวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต อาทิ เกษตรแม่นยำ เกษตรในร่มและเกษตรแนวตั้งเพื่อนำมาใช้ในกระบวนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและทดแทนแรงงานภาคเกษตรที่ลดลงและเข้าสู่สังคมสูงอายุ

(2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมถึงองค์ความรู้ด้านการผลิต และการตลาดต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่าง ๆ เพื่อการวางแผนการเกษตรและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นเกษตรกร อัจฉริยะที่มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

(3) สนับสนุนและส่งเสริมการทำระบบฟาร์มอัจฉริยะโดยการถ่ายทอดและ สนับสนุนให้เข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีแก่เกษตรกรในราคาที่สามารถเข้าถึงได้ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิต เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุดและทดแทนการผลิตดั้งเดิม

3.5.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- (2) ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

3.5.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

การส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัจฉริยะ ให้ความสำคัญกับการนำ งานวิจัยและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ด้านกระบวนการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตรอัจฉริยะ เทคโนโลยีการเกษตรดิจิทัล และการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การสร้างการรับรู้ เข้าถึงใช้ประโยชน์และส่งเสริมขยายผลเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะการพัฒนา Smart Farmer การเกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาการใช้เครื่องจักรกลเกษตรอัจฉริยะส่งเสริมธุรกิจการให้บริการด้านการเกษตรอัจฉริยะและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอัจฉริยะ การสร้างแปลงเรียนรู้เกษตรอัจฉริยะและแปลงใหญ่เกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาการแปรรูปและการตลาดเกษตรอัจฉริยะรวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการเกษตรอัจฉริยะ ตลอดจนการพัฒนาาระบบตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

3.6) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

3.6.1) แนวทางการพัฒนา

(1) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าและความมั่นคงอาหาร อาทิ ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ การคุ้มครองที่ดินทางการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร เพื่อนำมาวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตร และนำไปสู่การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก

(2) สร้างความมั่นคงอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน โดยสร้างความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศ สนับสนุนให้ชุมชนทำการเกษตรของท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งอาหารของชุมชน ลดการพึ่งพาอาหารจากภายนอก ส่งเสริมการทำเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาท ดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่าง ๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงอาหารอย่างเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งการมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง

(3) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูลอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรมและข้อมูลมูลค่า สินค้าเกษตร รวมทั้งการพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัยและกลไกการจัดการปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน อาทิ เสถียรภาพราคาสินค้า ภาวะเปรียบเทียบการค้าระหว่างประเทศ ภัยพิบัติธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความมั่นคงอาหาร โดยกำหนดมาตรการรองรับมาตรการเตือนภัย มาตรการการปรับตัว ระบบสำรองอาหารในภาวะวิกฤตและการประกันความเสี่ยงให้ทันกับสถานการณ์รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

(4) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ รวมถึงเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ รวมทั้งสนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์และสนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น เพื่อยกระดับการพัฒนาเกษตรกรไปสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง ตลอดจนการให้มีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

(5) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

ทั้งในส่วนของปัจจัยการผลิตเทคโนโลยีการเกษตร เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรรวมถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ที่รองรับกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้ประโยชน์จากศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

(6) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค รวมทั้งจัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็วและมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ โดยการใช้สื่อแบบดั้งเดิมและบนอินเทอร์เน็ตทั้งในและต่างประเทศ การจัดนิทรรศการและงานแสดงสินค้า การรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงคุณค่าหรือเรื่องราวของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์และการสร้างตราสินค้า ไทยให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมและแนวคิดสร้างสรรค์ในการ ออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้มีความสวยงาม โดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อการใช้งาน ความต้องการของผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนยกระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในและต่างประเทศตลอดห่วงโซ่การผลิต

(8) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็น ภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร เพื่อลดการสูญเสียระหว่างการขนส่ง ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการส่งสินค้า ตลอดจนเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

3.6.2) เป้าหมายของแผนย่อย

- (1) ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
- (2) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

3.6.3) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ

ระบบนิเวศการเกษตรถือเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญของการพัฒนาภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร การสร้างความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการให้เกิดขึ้นในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาด้านการผลิตและการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์และยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่มีความเข้มแข็ง การวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนภาคเกษตร รวมถึงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจน

ส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ รวมทั้งการพัฒนาด้านโลจิสติกส์การเกษตร

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็น การสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้างนโยบายและกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และ เกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาสที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่สูง และคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โดยได้กำหนดเป้าหมายหลัก 5 ประการ ประกอบด้วย (1) การปรับโครงสร้างการผลิตสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (2) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (3) การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (4) การเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืนและ (5) การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงภายใต้บริบทโลกใหม่ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดจุดหมายซึ่งเป็นการบ่งบอกถึงสิ่งที่ประเทศไทยปรารถนาจะ “เป็น” มุ่งหวังจะ “มี” หรือต้องการจะ “ขจัด” เพื่อ สะท้อนประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูงและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายหลักในช่วงระยะเวลา 5 ปี ของแผนพัฒนาฯ ฉบับดังกล่าว โดยมีมิติและจุดหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตร จำนวน 3 มิติ 6 จุดหมาย ได้แก่ มิติการพัฒนาที่ 1 ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ประกอบด้วย จุดหมายที่ 1 ไทยเป็น ประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก) จุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน และจุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค มิติการพัฒนาที่ 2 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย จุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถ แข่งขันได้ มิติการพัฒนาที่ 3 ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย จุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ จุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบ จากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ดังนี้

2.2.1 มิติการพัฒนาที่ 1

ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

1) จุดหมายที่ 1

ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (หลัก)

1.1) เป้าหมายระดับจุดหมาย

1.1.1) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น

1.1.2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพและความยั่งยืน ของภาคเกษตร

1.1.3) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของ ห่วงโซ่

อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

1.2) กลยุทธ์การพัฒนา

กลยุทธ์ที่ 1 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้า เพื่อให้เกิดการ ยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่ม

กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการผลิตและการขยายของตลาด ของสินค้าเกษตรและ ผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่มีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ 3 การขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีมูลค่าเพิ่มสูง

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีความสมดุลระหว่าง อุปสงค์และอุปทานรวมทั้งการใช้น้ำซ้ำ

กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมให้เอกชนลงทุนพัฒนาตลาดกลางและตลาดออนไลน์สินค้า เกษตร รวมถึงสินค้ากลุ่มปศุสัตว์และประมง

กลยุทธ์ที่ 6 การสนับสนุนระบบประกันภัยและระบบรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้า เกษตรและสินค้าเกษตรแปรรูปที่เกษตรกรเข้าถึงได้

กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการฟาร์มและกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร

กลยุทธ์ที่ 8 การส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ทำกินและรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่เหมาะสมไว้ เป็นฐานการผลิตการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร รวมทั้งผลักดันให้มีการใช้ ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 10 การยกระดับขีดความสามารถของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

3. แผนระดับที่ 3 (ที่เกี่ยวข้อง)

3.1 แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570

การพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG มุ่งเน้นการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจจากฐาน ทรัพยากรที่มีความหลากหลายด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ร่วมกับความหลากหลายทาง วัฒนธรรม อัตลักษณ์ และความคิดสร้างสรรค์ในการเพิ่มการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ซึ่งเป็นการพัฒนาภายใต้ 4+1 สาขายุทธศาสตร์ คือ เกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์และเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการรักษาฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้สมดุลระหว่างการมีอยู่และใช้ไปเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยมี วิสัยทัศน์ คือ เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟู ฐานทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการ ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ 1** การสร้าง ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรและความหลากหลายทางชีวภาพด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ **ยุทธศาสตร์ที่ 2** การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ **ยุทธศาสตร์ที่ 3** การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรม ภายใต้ เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน และ **ยุทธศาสตร์ที่ 4** การเสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

4. ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดยโสธร พ.ศ. 2566 – 2570

1 วิสัยทัศน์จังหวัด : “ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน”

2 พันธกิจ : 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

2) สนับสนุนและผลักดันให้จังหวัดมีความโดดเด่น และชัดเจนในฐานะจังหวัดที่ดำรงความเป็นชุมชนอีสาน โดยเน้นการรณรงค์ให้ ความสำคัญกับวัฒนธรรม ค่านิยม และประเพณีอีสาน ซึ่งมีการผสมผสานกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสมัยใหม่อย่างกลมกลืน ขยายโอกาสด้านอุดมศึกษาในจังหวัด

3) ผลักดันให้ภาคประชาสังคมมีการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ

3 เป้าประสงค์รวม

- 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้น
- 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

4 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

- 1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน
- 2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการค้า การท่องเที่ยว
- 3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับคุณภาพชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม
- 4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/เป้าประสงค์/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย/กลยุทธ์การพัฒนา

1) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมการเกษตรอินทรีย์ครบวงจร และได้มาตรฐาน

1.1) เป้าประสงค์ “ผลผลิตและสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้มาตรฐานและเพิ่มมูลค่า”

1.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

(1) จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสามารถรวมกลุ่ม (500 ราย/ปี)

(2) จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)

(3) จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)

(4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้ามาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 2.5 /ปี)

(5) พื้นที่การทำเกษตรที่รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นในปี 2570 (จำนวน 420,000 ไร่)

(6) พื้นที่ทำการเกษตรปลอดภัย Good Agricultural Practice (GAP) ผ่านการรับรองเป็น 1,000 แปลง ในปี 2570

(7) จำนวนเพิ่มขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (3 แห่ง/ปี) (ปีละ 3 แห่ง/ระหว่างปี พ.ศ. 2568 – 2570 รวม 9 แห่ง)

1.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

(1) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer และ Young smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร

(2) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า

(3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน

(4) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์

(5) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ

(6) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่า

(7) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์

(8) เพิ่มศักยภาพในการรับซื้อ/การจำหน่ายสินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

(9) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ

(10) ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

ครบวงจร

2) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี และการค้า การท่องเที่ยว

2.1) เป้าประสงค์ “ประชาชนมีอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น”

2.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

(1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว (ร้อยละ 2/ปี ในปี 2565)

(2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP (ร้อยละ 4/ปี)

(3) จำนวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี)

2.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

(1) พัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

(2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงสู่แหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

(3) พัฒนาและยกระดับบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและบริการ

(4) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นทางวัฒนธรรมสินค้า OTOP สินค้าชุมชน และผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับมาตรฐาน

(5) ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีให้เกิดความยั่งยืน

(6) ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ทางการตลาดด้านการท่องเที่ยวและบริการในทุกช่องทาง

(7) ส่งเสริมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความหลากหลายให้ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

3) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยกระดับคุณภาพชีวิตเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม

3.1) เป้าประสงค์ “ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงและสังคมมีความสงบเรียบร้อย”

3.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (1) ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการเรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต (ร้อยละ 98 ต่อปี)
- (2) จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนมีแหล่งเรียนรู้/ชุมชนต้นแบบ (เพิ่มขึ้นปีละ 45 หมู่บ้าน/ปี)
- (3) ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์ จปฐ. 38,000 บาท/คน/ปี (ร้อยละ 95 ต่อปี)
- (4) จำนวน อปท. ที่ได้จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน (ดูแลสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส) (เพิ่มขึ้น 10 แห่ง/ปี)
- (5) ร้อยละการยกระดับคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง (ร้อยละ 30/ปี)
- (6) ร้อยละของการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมปลอดภัย (ร้อยละ 30/ปี)
- (7) ร้อยละของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนปลอดภัยเสพติด(สีขาว) ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด (เพิ่มขึ้นร้อยละ 1/ปี)
- (8) จำนวนร้อยละที่ลดลงของการเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน/ประชากร 100,000 คน (ลดลงร้อยละ 5/ปี)
- (8) จำนวนร้อยละที่ลดลงของการเกิดอุบัติเหตุทางท้องถนน/ประชากร 100,000 คน
- (9) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ย O-Net ม.3 (ร้อยละ 3/ปี)
- (10) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี ทั้งหมดตามช่วงอายุที่กำหนดมีพัฒนาการสมวัย (ค่าเป้าหมาย 85)
- (11) ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบว่า มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วยเครื่องมือมาตรฐาน (ร้อยละ 65)
- (12) ร้อยละของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ (ร้อยละ 50)
- (13) อัตราฆ่าตัวตายไม่เกิน 8/100,000 คน
- (14) ผู้ผ่านการฝึกอาชีพในสาขาที่เข้าฝึกอบรมสามารถประกอบอาชีพอิสระร้อยละ 50

3.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1) ยกระดับคุณภาพชีวิตลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเสริมสร้างชุมชนสู่ความเข้มแข็ง
- (2) ยกระดับมาตรฐานการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
- (3) พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- (4) สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและป้องกันควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ
- (5) ยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการประกอบอาชีพ
- (6) เพิ่มศักยภาพในการรักษาความมั่นคงภายในและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1) เป้าประสงค์ “ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูเพิ่มขึ้น”

4.2) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (1) จำนวนพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (10,000 ไร่/ปี)
- (2) จำนวนพื้นที่แหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา เพื่ออนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น (9 แห่ง/)

- (3) ร้อยละพื้นที่ป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติและป่าอนุรักษ์ยังคงมีสภาพป่าสมบูรณ์ได้รับการดูแลรักษาให้คงสภาพป่า (ร้อยละ 100)
- (4) ชุมชน/หมู่บ้านมีการลดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนตั้งแต่ต้นทาง (เพิ่มขึ้นร้อยละ 80 ในปี 2570)
- (5) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการใช้พลังงานทดแทน (ร้อยละ 0.5/ปี)
- (6) จำนวนพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น (1,000 ไร่/ปี)

4.3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

- (1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (2) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำแบบบูรณาการและชุมชนมีส่วนร่วม
- (3) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านพลังงาน
- (5) สร้างขีดความสามารถด้านบริหารจัดการ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

6 จุดเน้นทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของจังหวัดยโสธรตามแผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. 2566-2570

1) เมืองเกษตรอินทรีย์ : จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนา โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่เกษตรกรเพาะปลูกมากที่สุดและสินค้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศและสามารถสร้างรายได้เข้าสู่จังหวัดเป็นจำนวนมาก คือ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์และข้าวหอมมะลิปลอดภัย โดยจังหวัดมีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งรวมกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์มาเป็นระยะเวลายาวนาน มีการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ดังนั้น จังหวัดจึงได้กำหนดตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) ของจังหวัดเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็น “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธร” มี 10 แนวทางการพัฒนา คือ

- (1) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer และ Young smart Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร
- (2) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
- (3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ได้รับรองมาตรฐาน
- (4) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์
- (5) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจ
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่า
- (7) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์
- (8) เพิ่มศักยภาพในการรับซื้อ/การจำหน่ายสินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
- (9) ส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ
- (10) ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ในการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

2) เมืองวิถีอีสาน : จังหวัดยโสธรเป็นเมืองที่ประชากรสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพ มีรายได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ ไร้ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและ

การดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชาวยุโรป โดยการดำเนินชีวิตของประชาชนจะดำรงตนตามแบบวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันทางสังคม สามารถปรับตัวได้อย่างผสมกลมกลืนกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังมี ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และสินค้าของดีที่สร้างสรรค์มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น หมอนขิด เครื่องจักสาน เครื่องทองเหลือง ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผ้าไหม ผ้าฝ้าย และสินค้าอื่นๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ซึ่งสิ่งสร้างสรรค์เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดจากการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น สามารถสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน เป็นการดำรงชีวิตแบบวิถีอีสานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3) เมืองท่องเที่ยว : นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวถือเป็นวาระแห่งชาติที่สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากและจัดได้ว่าเป็นรายได้ที่กระจายลงสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างหลากหลายและทั่วถึง จังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้เล็งเห็นสู่ทางในการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยวและบริการโดยจังหวัดยโสธรเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถาน/โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนา อาทิเช่น พระธาตุตาดทองหรือธาตุกองข้าวน้อย ภูสูง วัดมหาธาตุ แหล่งโบราณสถานบ้านสงเปือยเมืองโบราณดงเมืองเตย พระพุทธรูปยโสธร หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ เมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า ภูเก้าพระโบสถ์คริสต์บ้านซ่งแย้ สวนสาธารณะพญาแถน หมู่บ้านทำหมอนขิดบ้านศรีฐาน นอกจากนี้ จังหวัดยังมีงานประเพณีที่มีชื่อเสียงติดอันดับ 1 ใน 5 ของงานประเพณีโลก และมีนักท่องเที่ยวอยากเดินทางมาเที่ยวชมมากที่สุด คือ งานประเพณีบุญบั้งไฟของจังหวัดยโสธร โดยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยว งานประเพณีบุญบั้งไฟของจังหวัดยโสธรเป็นจำนวนมาก เฉลี่ยปีละประมาณ 480,000 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 294 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ ยังมีงานประเพณีที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมายาวนาน เช่น งานประเพณีแห่มาลัย ประเพณีการแห่มาลัยข้าวตอก ซึ่งจะช่วยให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดยโสธรมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าของฝาก ของที่ระลึก (ผลิตภัณฑ์ OTOP) ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ข้าวหอมมะลิอินทรีย์ ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิ หมอนขิด ผ้าไหม ปลาต้ม และลอดช่อง เป็นต้น

7 เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์รวม	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี				
			พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด(GPP) เพิ่มขึ้น	1.1 อัตราการขยายตัวของ GPP ที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	3.13% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)					

	1.1.1 อัตราการขยายตัวของ GDP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	1.46% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2				
	1.1.2 อัตราการขยายตัวของ GDP นอกภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5/ปี)	1.67% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2				
	1.2 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยว (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2/ปี)	4.89% (ค่าเฉลี่ยปี 2556-2558)	ร้อยละ 2				
	1.3 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของผลผลิตภาพแรงงาน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 3/ปี)	11.08% (ปี 2560-2562)	ร้อยละ 3				
2. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น	2.1 ร้อยละที่ลดลงของครัวเรือนยากจน	120 ครัวเรือน (ปี 2562)	5%	10%	15%	20%	25%

(ลดจรรยาละ 5)							
2.2 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ สัดส่วน ผู้อยู่ในระบบ ประกันสังคม (เพิ่มขึ้นร้อย ละ 5/ปี)	9.72% (ปี 2563)	ร้อยละ 5	ร้อยละ 5				
2.3 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ ค่าเฉลี่ย O-Net /N- Net/V-Net(ร้อยละ 3/ปี)	33. 3%/40.77%/40.58% (ปี 2563)	ร้อยละ 3	ร้อยละ 3				
2.4 จำนวน พื้นที่สีเขียว เพิ่มขึ้น 1,000 ไร่/ปี	236,104.08 (ปี 2560)	1,000 ไร่ 9 แห่ง)	1,000 ไร่				
2.5 ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นของ ฟาร์มที่ได้ รับรอง มาตรฐาน (เพิ่มขึ้นร้อย ละ 2.5/ปี)	66.07 % (ปี 2556- 2558)	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5
2.6 พื้นที่การ ทำเกษตร อินทรีย์ เพิ่มขึ้น	390,000 ไร่ (ปี 2564)	6,000 ไร่	6,000 ไร่				

(420,000 ไร่) ในปี 2570						
2.7 ร้อยละ ของจำนวน หมู่บ้าน/ ชุมชน ที่ไม่มี ปัญหาเสพ ติด ตาม หลักเกณฑ์ที่ สำนักงาน ป.ป.ส. กำหนด (เพิ่มขึ้นร้อย ละ 1/ปี)	75.78 % (688 หมู่บ้าน ปี 2560- 2564)	ร้อยละ 1				
2.8 จำนวน การจัด กิจกรรมเพื่อ ส่งเสริม ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่น เพิ่มขึ้นไม่ น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี)						
	5 ครั้ง (2563)	5 ครั้ง				

2.9 อายุ เฉลี่ยเมื่อแรก เกิดของคน ยโสธรเพิ่มขึ้น (ปี)	ซ=73.89 ญ= 81.19 (ปี2563)	ซ=73.89 ญ= 81.56	ซ=73.95 ญ= 81.94	ซ=73.97 ญ= 82.31	ซ=74.00 ญ= 82.69	ซ=74.03 ญ= 83.06
---	---	-------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

ข้อมูลสภาพทั่วไป

1. ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพของจังหวัด

จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1, 2, 202) จังหวัดยโสธรมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ดและมุกดาหาร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดอำนาจเจริญและอุบลราชธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อมูลทางกายภาพของจังหวัด

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ประมาณ 531 กิโลเมตร (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1, 2, 202) และอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร อำนาจเจริญ)

ขนาดพื้นที่ จังหวัดยโสธรมีพื้นที่ 4,161.664 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,601,040 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ และยโสธร)

ตาราง 1 แสดงจำนวนพื้นที่จังหวัดยโสธร และระยะทางจากอำเภอสู่ตัวจังหวัดยโสธร (รายอำเภอ)

ที่	อำเภอ	พื้นที่		ระยะทาง (กม.)
		ไร่	ตร.กม.	
1	เมืองยโสธร	361,387.50	578.220	-
2	เลิงนกทา	589,250.00	942.800	69
3	คำเขื่อนแก้ว	399,000.00	638.400	23
4	มหาชนะชัย	284,542.50	455.268	41
5	กุดชุม	340,000.00	544.000	37
6	ป่าติ้ว	192,500.00	308.000	27
7	ค้อวัง	93,750.00	150.000	70
8	ทรายมูล	170,485.00	272.776	17
9	ไทยเจริญ	170,125.00	272.200	52
รวม		2,601,040.00	4,161.664	-

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ภาพแสดงที่ตั้งและขอบเขตของจังหวัดยโสธร

1.2 สภาพพื้นที่

จังหวัดมีพื้นที่เป็นรูปพระจันทร์เสี้ยว พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและป่าโปร่ง อยู่เหนือระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๒๗ ฟุต ทางตอนเหนือบริเวณพื้นที่อำเภอเลิงนกทาและอำเภอกุดชุมบงบางส่วน เป็นภูเขา ถือเป็นอาณาเขตของเทือกเขาภูพาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำชี ลำเซบาย ห้วยโพธิ์ ลำน้ำยัง และมีลักษณะภูมิอากาศร้อนจัดในฤดูร้อนและหนาวจัดในฤดูหนาว ในปี พ.ศ. 2566 มีฝนตกจำนวน 93 วัน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 96.50 อุณหภูมิสูงสุด 41 องศาเซลเซียสในเดือนมีนาคม เมษายน และพฤษภาคม อุณหภูมิต่ำสุด 12.7 องศาเซลเซียสในเดือนธันวาคม

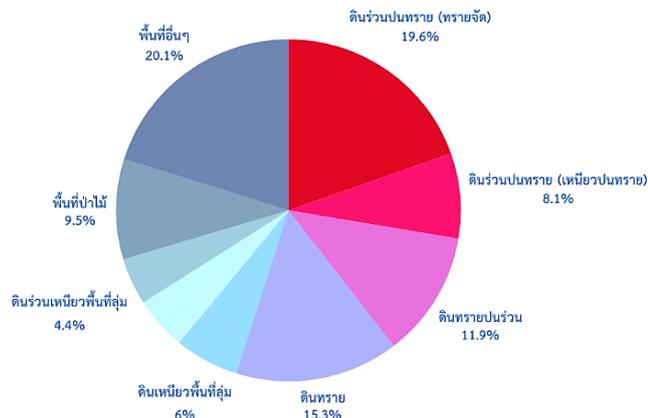
1.3 ลักษณะดิน

จังหวัดยโสธร ทรัพยากรดินพื้นที่ส่วนใหญ่มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินทรายปนร่วนหรือดินทราย ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ทรัพยากรดินในพื้นที่ดอนมีเนื้อที่รวม 1,419,318 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.90 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินทรายปนร่วน และดินทราย ส่วนทรัพยากรดินในพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่รวม 533,869 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธรมีเนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนเหนียว และดินร่วนปนทราย พื้นที่ป่าไม้มีเนื้อที่ 246,724 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.48 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร และพื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ 401,129 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 20.14 ของพื้นที่จังหวัดยโสธร

ตารางแสดงทรัพยากรดินจังหวัดยโสธร

ประเภทเนื้อดิน	กลุ่มชุดดิน	ตัวอย่างชื่อชุดดิน	พื้นที่	คิดเป็น %
พื้นที่ดอน			1,419,318	54.90
- ดินร่วนปนทราย (ทรายจัด)	40	ชุดดินจักราช	510,064	19.61
- ดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย	35	ชุดดินวาริน	209,573	8.05
- ดินทรายปนร่วน	37	ชุดดินนาคู	309,681	11.90
- ดินทราย	41,44	ชุดดินมหาสารคาม และชุดดินน้ำพอง	399,000	15.34
พื้นที่ลุ่ม			533,869	15.48
- ดินเหนียว	7	ชุดดินธวัชบุรี	156,843	6.03
- ดินร่วนปนทราย	17	ชุดดินร้อยเอ็ด	130,302	5.01
- ดินร่วนเหนียว	15	ชุดดินหล่มสัก	115,486	4.44
พื้นที่ป่าไม้			246,724	9.48
พื้นที่อื่นๆ			401,129	20.14
รวม			2,601,040	100.00

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร

1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดยโสธรตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นแวงที่ 104 และ 105 องศาตะวันออก และเส้นรุ้งที่ 15 และ 16 องศาเหนือ มีรูปร่างคล้ายพระจันทร์เสี้ยว อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 (อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ) มีพื้นที่ 4,161.444 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,600,902.5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ทั่วประเทศ (321 ล้านไร่) และคิดเป็นร้อยละ 12.89 ของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศของจังหวัดยโสธร พื้นที่มีลักษณะลาดเอียงจากทิศตะวันตกลงไปทางทิศตะวันออก พื้นที่ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงสลับกับพื้นที่แบบลูกคลื่น มีสภาพเป็นป่าและมีแหล่งน้ำขนาดกลาง ได้แก่ ห้วยลิงโจน ห้วยสะแบก ลำโพง ลำเขบาย ส่วนพื้นที่ทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่มต่ำสลับกับสันดินริมน้ำ มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำชี และขนาดกลาง ได้แก่ ลำน้ำยั้ง ลำทวน ไหลผ่าน มีหนอง บึง ลำห้วย และแหล่งน้ำขนาดเล็กอยู่ทั่วไป ลักษณะดินส่วนมากเป็นดินทรายและดินเค็ม สำหรับ

ภูมิอากาศ จังหวัดยโสธรมี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว ความชื้นสัมพัทธ์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2567) และอุณหภูมิความชื้นสัมพัทธ์ เฉลี่ยในรอบ 13 ปี (2554 – 2567)

ตารางแสดง
ปริมาณน้ำฝน พ.ศ. 2554 – 2567

ปี (พ.ศ.)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)
2554	1,423.90
2555	1,160.00
2556	1,220.40
2557	1,334.20
2558	1,005.30
2559	1,126.00
2560	1,460.90
2561	1,221.70
2562	1,305.80
2563	1,043.40
2564	1,568.75
2565	1,645.60
2566	1,794.80
2567	1,258.40

ตารางแสดง
แสดงอุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์ ปี 2554-2567

ปี	อุณหภูมิ (c)		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2554	37.3	26.5	32.4
2555	36.6	30.4	33.7
2556	37.9	25.3	33.5
2557	38	29.1	34
2558	39.1	30.2	34.2
2559	40.3	30.1	33.7
2560	37.1	28.2	32.6
2561	35.5	29.7	32.7
2562	39.1	28	33.7
2563	41.5	13	33.4
2564	39.1	10	32.6
2565	38.8	12.5	32.9
2566	41	12.7	36.7
2567	35.8	19.1	54.9

ที่มา อุตุวิทยามหาวิทยาลัยราชภัฏ (ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

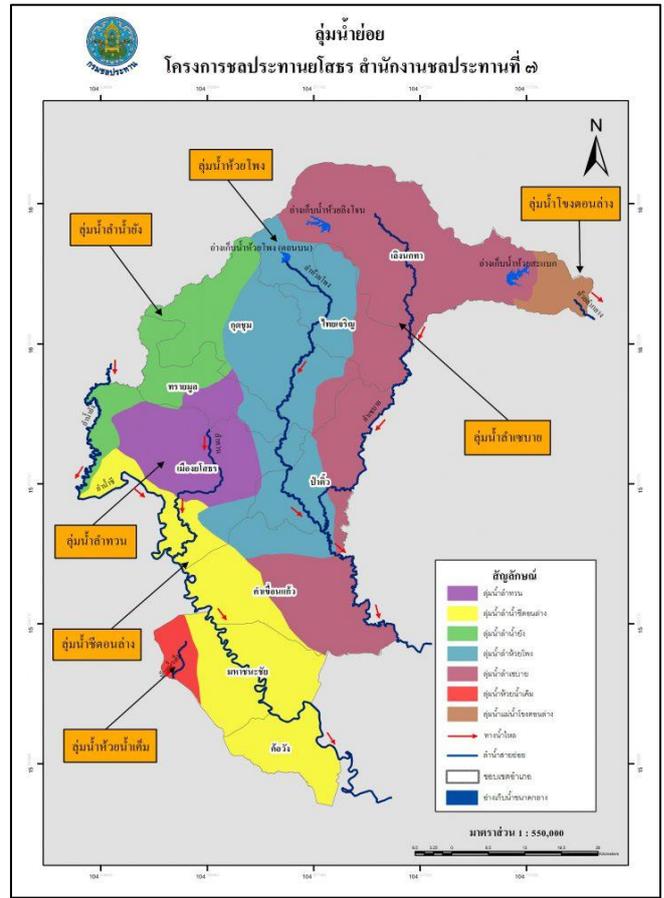
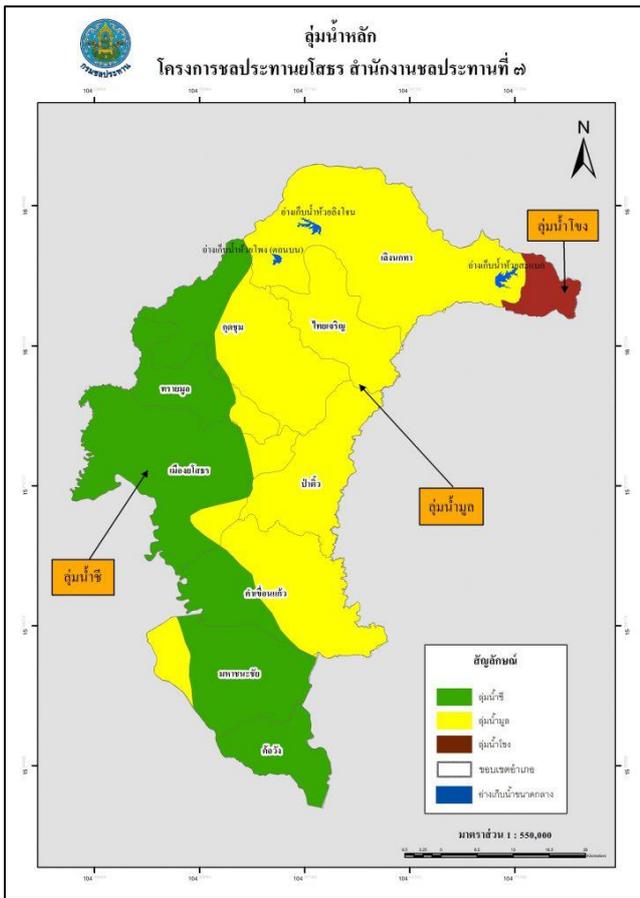
1.5 แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำชีไหลผ่านพื้นที่ตอนใต้ของจังหวัดบริเวณ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอค้ำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย และอำเภอค้อวัง (ยาว 110 กิโลเมตร) ไหลไปบรรจบกับแม่น้ำมูลที่จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ ยังมีลำห้วยสำคัญๆ ไหลผ่านพื้นที่ตอนเหนือและตอนกลางของจังหวัด เช่น ห้วยสะแบก ห้วยลิงโจน ลำห้วยโพธิ์ ลำเซบาย ลำน้ำยั้ง ลำน้ำทวน และแหล่งน้ำอื่นๆ เช่น หนอง บึงมีอยู่ทั่วไป ซึ่งหลายแห่งมีสภาพตื้นเขิน เก็บกักน้ำได้ปริมาณน้อย เป็นปัญหาค่อนข้างมาก

ตารางแสดงกลุ่มน้ำหลัก และกลุ่มน้ำย่อยในจังหวัดยโสธร

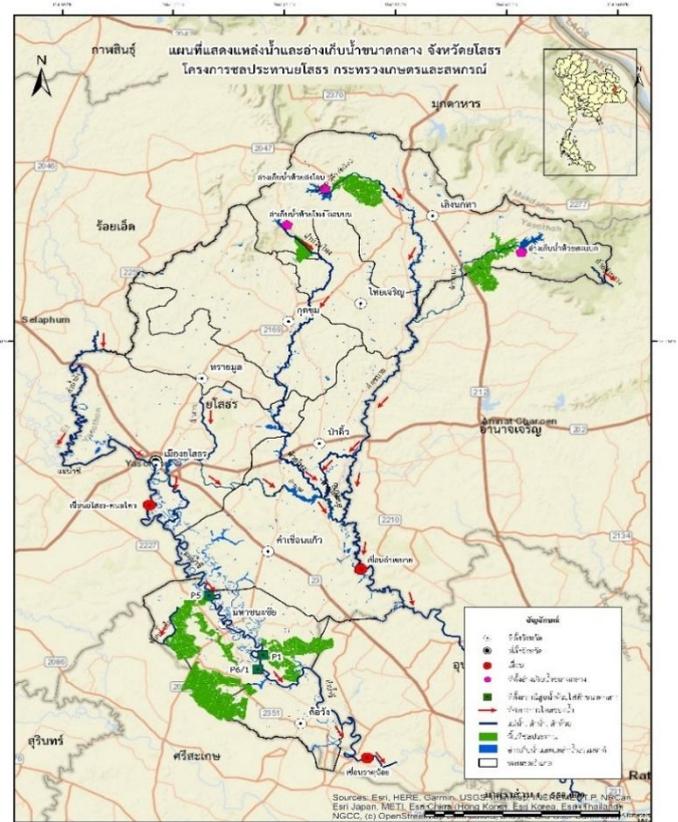
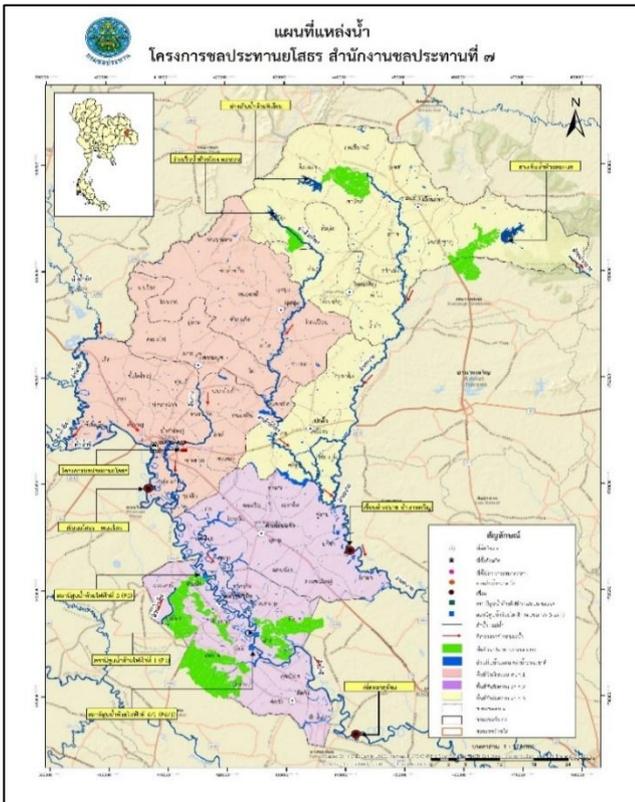
ที่	กลุ่มน้ำย่อย	กลุ่มน้ำหลัก	พื้นที่รับน้ำ (ตร.กม.)	ปริมาณน้ำท่า (ล้านลบ.ม.)	อำเภอในเขตกลุ่มน้ำ	พื้นที่ในกลุ่มน้ำ (ตร.กม.)
1	ลำห้วยทม	โขง	180.00	66.01	เลิงนกทา	70.89
2	ลำน้ำยัง	ชี	4,145.00	228.39	กุดชุม, ทรายมูล, เมือง	398.87
3	ลำทวน	ชี	450.00	215.86	ทรายมูล, เมือง	450.00
4	ลำน้ำชี	ชี	1,260.00	1,087.23	เมือง, คำเขื่อนแก้ว, มหาชนะชัย, ค้อวัง	926.00
5	ลำเซบาย	มูล	3,050.00	1,200.92	เลิงนกทา, ไทยเจริญ, ป่าดิว, คำเขื่อนแก้ว	1,302.77
6	ห้วยโพง	เซบาย/มูล	939.00	949.60	เลิงนกทา, ไทยเจริญ, กุดชุม, เมือง, ป่าดิว, คำเขื่อนแก้ว	939.00
7	ห้วยน้ำเค็ม	เสียว/มูล	70.91	68.02	มหาชนะชัย	73.91
	รวม		10,094.91	3,816.03		4,161.44

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

แผนที่ขอบเขตแหล่งน้ำและกลุ่มน้ำ

1.6 โครงการชลประทาน

แผนที่แสดงแหล่งน้ำ โครงการชลประทานยโสธร

โครงการชลประทานขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 4 แห่ง คือ

1) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน ตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่ ความจุปัจจุบัน จำนวน 15,450 ลบ.ม. คิดเป็น 73.40%

- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก ตำบลบึงคำ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่ ความจุปัจจุบัน จำนวน 21,716 ลบ.ม. คิดเป็น 71.67%

- อ่างเก็บน้ำห้วยโพง (ตอนบน) ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

พื้นที่ชลประทาน 4,500 ไร่ ความจุปัจจุบัน จำนวน 8,107 ลบ.ม. คิดเป็น 68.38%

2) สถานการณ์น้ำในเขื่อน

- เขื่อนยโสธร - พนมไพร ตำบลเชียงคำ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

พื้นที่ชลประทาน 76,400 ไร่ ความจุเก็บกัก จำนวน 18,890 ลบ.ม.

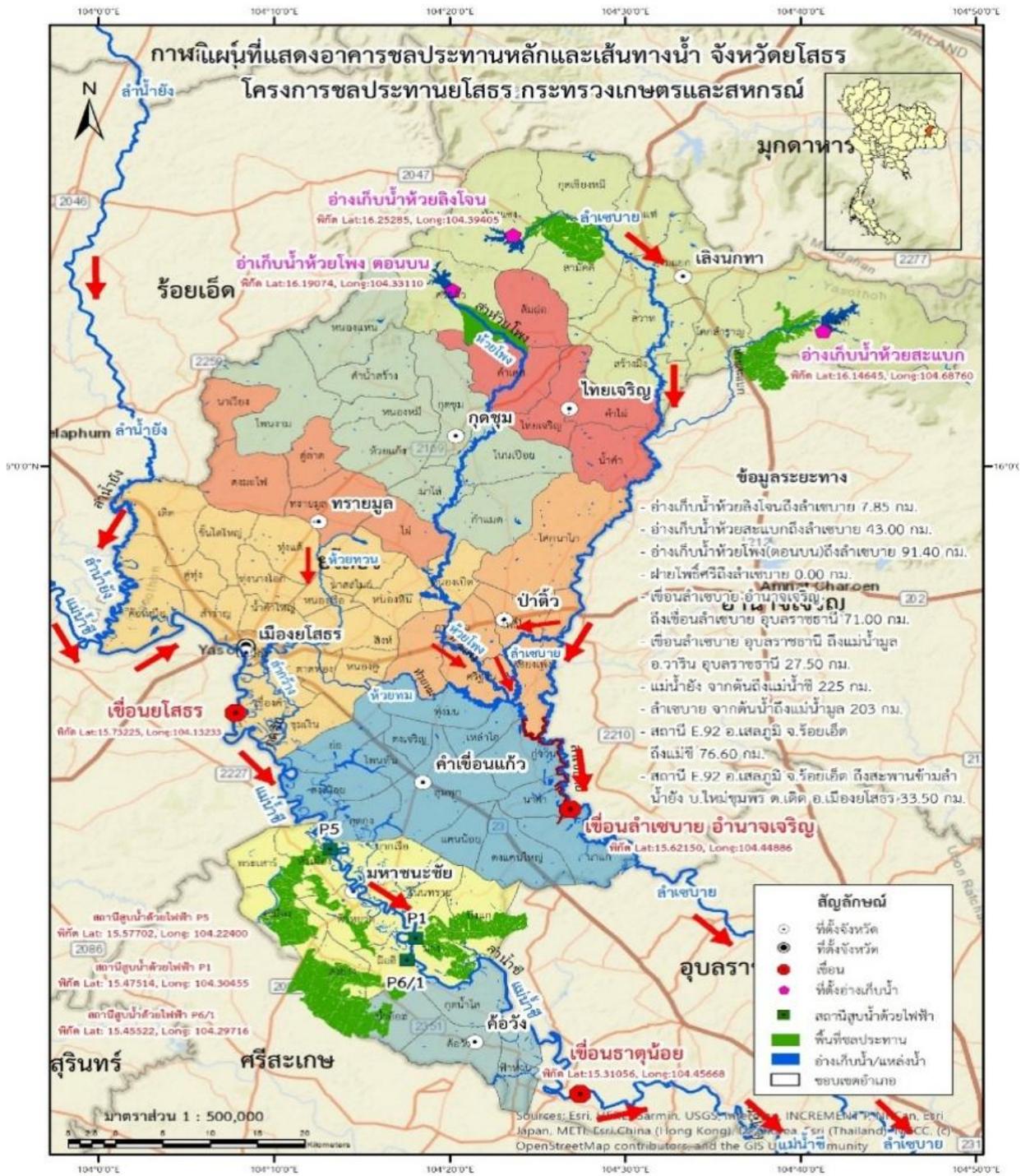
ความจุปัจจุบัน 16.01 ลบ.ม. คิดเป็น 82.27% พื้นที่ชลประทาน 76,400 ไร่

สภาพปัญหา คือ น้ำต้นทุนในฤดูฝนในเขตจังหวัดยโสธร มีปริมาณเพียงพอแต่ไม่สามารถเก็บกักไว้ในฤดูแล้งหรือในช่วงที่ฝนทิ้งช่วงได้ในปริมาณที่เพียงพอ ประกอบกับพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทานมีเพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มและความต้องการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ขณะที่งบประมาณที่จะสนับสนุนในการดำเนินการก่อสร้างแหล่งน้ำไม่เพียงพอความต้องการของเกษตรกรโดยพื้นที่แต่ละอำเภอจะมีอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ ในพื้นที่ดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลอ่างเก็บน้ำในพื้นที่จังหวัดยโสธร

ที่	อำเภอ	แหล่ง น้ำ (แห่ง)	พื้นที่แหล่ง น้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่อำเภอ
1	เมืองยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเด็ด, อ่างเก็บน้ำห้วยชันาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ, อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บน้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	-
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า, อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว, อ่างเก็บน้ำหนองม้า
5	เลิงนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน, อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก, อ่างเก็บน้ำห้วยโพง, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง, อ่างเก็บน้ำสระหลวง, อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดิว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ, อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสียว, หนองแวง, อ่างเก็บน้ำบ้านปึกแฮด, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาบึง, บึงพระเสาร์, หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย, หนองห้วยพระบาง
รวม		552	37,255	

ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

แผนที่แสดงอาคารชลประทานหลักและเส้นทางน้ำจังหวัดโยสธร

1.7 แหล่งน้ำใต้ดิน จังหวัดยโสธรมีบ่อบาดาล รวมทั้งสิ้น 1,228 บ่อ แยกดังนี้

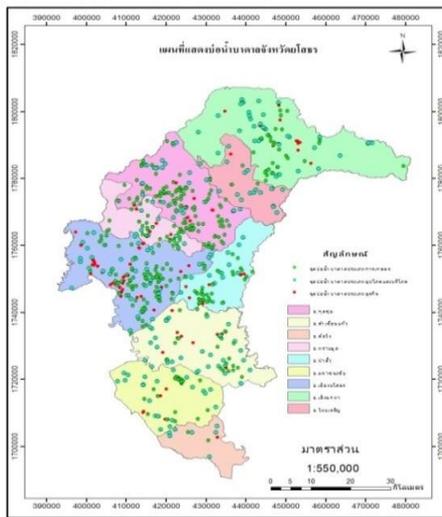
- ประเภทเกษตรกร
- ประเภทอุปโภคหรือบริโภค
- ประเภทธุรกิจ

การออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำบาดาล (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567) ณ 30 กันยายน 2567

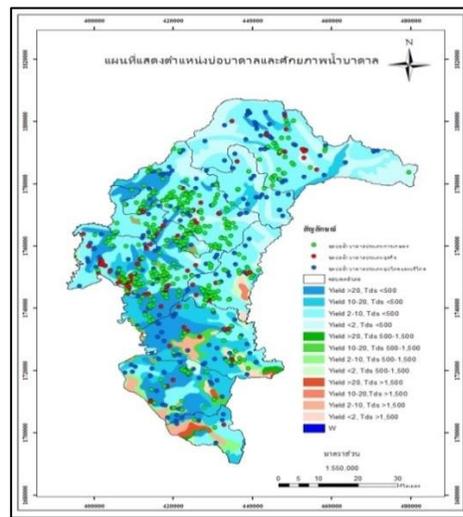
ใบอนุญาตเจาะน้ำบาดาล			ใบอนุญาตใช้น้ำบาดาล			โอนใบอนุญาต	ออกใบแทนใบอนุญาต	แก้ไขเงื่อนไขใบอนุญาต	ต่ออายุใบอนุญาต
อุปโภคหรือบริโภค	ธุรกิจ	เกษตรกรรม	อุปโภคหรือบริโภค	ธุรกิจ	เกษตรกรรม	ทุกประเภท	ทุกประเภท	ทุกประเภท	ทุกประเภท
๓๓	๘	๗๐	๑๒	๔	๓๗	๕	๑๘	๑๓	๑๑๑

ระบบสารสนเทศเพื่อการควบคุมกิจการน้ำบาดาล (GCL) ณ 30 กันยายน 2567

จำนวนบ่อในระบบ	ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว	อุปโภค	ธุรกิจ	เกษตรกรรม
๑,๓๒๗	๒๒๒	๓๓๑	๑๕๑	๘๔๕

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อบาดาล จังหวัดยโสธร

ภาพแสดงตำแหน่งบ่อบาดาลและศักยภาพน้ำบาดาลในจังหวัดยโสธร

การถ่ายโอนสถานีสูบน้ำให้อำเภอปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ทั้งหมด 99 แห่ง
ถ่ายโอน 77 แห่ง ยังไม่ได้ถ่ายโอน 22 แห่ง

ลำดับ	พื้นที่อำเภอ	ถ่ายโอนแล้ว (แห่ง)	พื้นที่รับประโยชน์ (ไร่)	รอถ่ายโอน (แห่ง)	พื้นที่รับ ประโยชน์ (ไร่)
1	ค้อวัง	7	10,460.00	1	1,000.00
2	กุดชุม	3	3,900.00	0	
3	คำเขื่อนแก้ว	14	22,485.00	2	1,800.00
4	ทรายมูล	3	5,199.00	0	
5	ไทยเจริญ	2	1,930.00	0	
6	ป่าดิว	10	14,938.00	3	4,900.00
7	มหาชนะชัย	12	17,650.00	5	7,700.00
8	เมืองยโสธร	25	32,348.00	7	6,430.00
9	เลิงนกทา	1	2,000.00	4	6,500.00
	รวมทั้งหมด	77	110,910.00	22	28,330.00

1.8 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2567

ตารางแสดงข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ปีงบประมาณ 2556 - 2567

อำเภอ	ปี พ.ศ.												
	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	รวม
เมืองยโสธร	17	87	116	30	57	164	94	141	232	91	94	120	1,301
ป่าดิว	0	67	193	70	139	181	94	93	53	116	81	41	1,191
กุดชุม	15	97	299	280	693	576	418	246	160	51	180	127	3,209
ทรายมูล	8	58	125	70	285	266	106	87	69	94	43	38	1,279
ไทยเจริญ	0	72	91	120	177	338	256	117	98	42	100	65	1,507
เลิงนกทา	10	83	253	230	308	839	559	235	257	63	210	162	3,253
คำเขื่อนแก้ว	25	136	175	50	53	191	133	180	123	46	141	140	1,448
มหาชนะชัย	0	120	124	45	14	354	140	112	78	46	137	111	1,328
ค้อวัง	20	40	50	5	15	56	90	54	30	101	14	-	505
รวม	95	760	1,426	900	1,741	2,965	1,890	1,265	1,100	650	1,000	804	15,021

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนเมษายน 2567)

2 ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัด

2.1 การแบ่งเขตการปกครอง

ตารางแสดงข้อมูลการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอห่างจาก ศาลากลางจังหวัด (กม.)	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร/ เมือง/ตำบล	อบต.	ชุมชน
เมืองยโสธร	578.22	-	17	190	6	12	23
เลิงนกทา	942.8	69	10	145	9	3	13
คำเขื่อนแก้ว	638.4	23	13	115	2	12	5
มหาชนะชัย	455.27	41	10	103	1	10	5
กุดชุม	544	37	9	128	1	9	7
ป่าดัว	308	27	5	57	1	5	6
ค้อวัง	150	70	4	45	1	4	-
ทรายมูล	272.78	17	5	54	2	4	8
ไทยเจริญ	272.2	52	5	48	1	4	-
รวม 9 อำเภอ			78	885	24	63	67

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดและท้องถิ่นจังหวัดยโสธร

2.2 ข้อมูลประชากร

ในปี 2566 จังหวัดยโสธร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 528,878 คน เป็นชาย 263,199 คน คิดเป็นร้อยละ 49.76 เป็นหญิง 265,579 คน คิดเป็นร้อยละ 50.21 โดยข้อมูลจากปี พ.ศ. 2559 – 2566 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตารางแสดงข้อมูลประชากรจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2559-2567

พ.ศ.	เพศชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม(คน)
2559	270,748	269,067	539,815
2560	270,412	269,130	539,542
2561	269,705	269,024	538,729
2562	268,774	268,525	537,299
2563	276,016	267,484	534,500
2564	265,945	267,449	533,394
2565	264,756	266,843	531,599
2566	263,199	265,579	528,878
2567	261,204	264,121	525,325

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร

3. ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

3.1 การศึกษา การศึกษา ในปีการศึกษา 2567 จังหวัดยโสธร มีจำนวน 704 แห่ง แยกตาม
สังกัดการศึกษา ดังนี้

ที่	โรงเรียนในสังกัด	จำนวน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ (อำเภอ)								
			เมือง	คำเขื่อนแก้ว	มหาชนะชัย	ค้อวัง	ป่าดัว	ทรายมูล	กุดชุม	ไทยเจริญ	เลิงนกทา
1	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1	184	68	48	48	20	-	-	-	-	-
2	สนง.เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2	183	-	-	-	-	29	24	49	23	58
3	สนง.เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร	27	5	4	2	1	2	2	4	2	5
4	สนง.ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดยโสธร	10	2	1	1	1	1	1	1	1	1
5	กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
6	สนง.คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดยโสธร	10	2	1	2	-	-	1	2	-	2
7	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	21	8	2	1	1	-	-	1	4	4
8	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	261	56	32	31	14	26	13	29	17	43
9	สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ: ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำ จังหวัดยโสธร	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10	สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ: โรงเรียนราชประชานุ เคราะห์ที่ 28 จังหวัดยโสธร	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
11	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
12	สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	3	1	-	-	-	-	1	-	-	1
รวม		704	147	88	85	36	58	42	86	47	115

หมายเหตุ : รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยโสธร ข้อมูลประจำปี พ.ศ. 2567

4. วัฒนธรรมประเพณี จังหวัดยโสธรมีวัฒนธรรมประเพณีแบบชาวอีสาน โดยมีงานประเพณีบั้งไฟเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดยโสธร เป็นงานระดับนานาชาติจัดขบวนแห่ในเขตเทศบาลเมืองยโสธรในวันศุกร์ - เสาร์ - อาทิตย์ สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤษภาคมทุกปี งานแห่มาลัยข้าวตอกจัดในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 3 ก่อนวันมาฆบูชาหนึ่งวันของทุกปี งานประเพณีจุดไฟตูมกาคืนวันออกพรรษา งานประเพณีบุญคุณลาน งานประเพณีบุญกุ่มข้าวใหญ่ งานนมัสการพระธาตุพระอานนท์ งานนมัสการพระธาตุกู่จาน และงานประเพณีที่น่าสนใจที่จัดขึ้นตามฮีตสิบสอง คองสิบสี่

ประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่น

1. ประเพณีบุญบั้งไฟ ช่วงประเพณีเดือนหก

2. ประเพณีแห่มาลัยข้าวตอก ช่วงก่อนวันมาฆบูชา

3. ประเพณีจุดไฟตูมกา ช่วงเทศกาลออกพรรษา

4. ประเพณีแห่ดาวบ้านซ่งแย้ ช่วงเทศกาลวันคริสต์มาส

5. ประเพณีจุดไฟโคมเมง ช่วงเทศกาลออกพรรษา

5. ด้านโบราณสถาน (ข้อมูลจากกรมศิลปากร) แยกเป็นรายอำเภอ โบราณสถาน และโบราณวัตถุศิลปะวัตถุ(ข้อมูลจากสำนักศิลปากรที่ 9 อุบลราชธานี) แยกเป็นโบราณสถานได้รับประกาศขึ้นทะเบียนในราชกิจจานุเบกษา จำนวน 14 แห่ง

ที่	ชื่อโบราณสถาน	ที่ตั้ง			สิ่งสำคัญ
		บ้าน	ตำบล	อำเภอ	
1	ธาตุถาดทอง (ธาตุถ่อง)	ตาดทอง	ตาดทอง	เมือง	ธาตุ ก่ออิฐถือปูน
2	ข่าวน้อย บ้านตาดทอง)				ใบเสมาหินทราย
3	วัดทุ่งสะเดา (ธาตุลูกข่าแม่หรือธาตุถ่องข่าวน้อย)	สะเดา	ตาดทอง	เมือง	ธาตุ ก่ออิฐถือปูน
4	วัดมหาธาตุ	-	ในเมือง	เมือง	หอไตร พระธาตุพระอานนท์
5	เสาหิน	บึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย	ศิลาจารึก
6	วัดพระพุทธรบาท	หนองยาง	หัวเมือง	มหาชนะชัย	รอยพระพุทธรบาท ศิลาจารึก พระพุทธรูปนาคปรก
7	ดงเมืองเตย	สงเปือย	สงเปือย	คำเขื่อนแก้ว	ฐานโบราณสถาน ศิลาจารึก
8	ดงศิลาแลงใกล้บ้านศรีฐาน	-	กระจาย	ป่าดิว	ใบเสมาศิลาแลง
9	กู่บ้านงิ้ว	งิ้ว	กู่จาน	คำเขื่อนแก้ว	ฐานโบราณสถานก่อด้วย ศิลาแลง
10	วัดสุริโย (วัดกำแมต)	กำแมต	กำแมต	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
11	วัดบูรพาโนนเปือย	โนนเปือย	โนนเปือย	กุดชุม	สิม (โบสถ์)
12	วัดธาตุทอง	แก้งเก่า	โพนงาม	กุดชุม	พระธาตุ 2 องค์
13	วัดสระไตรนุรักษ์	นาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล	หอไตรกลางสระน้ำ
14	วัดธรรมรังษีนิคมเขต	นาออก	บุงคำ	เลิงนกทา	สิม (โบสถ์)
15	เจดีย์วัดสิงห์ท่า	สิงห์ท่า	ในเมือง	เมือง	เจดีย์

6. ผลิตภัณฑ์ศูนย์บันดาลไทย : พัฒนาต่อยอดจากผลิตภัณฑ์วัฒนธรรมไทย (CPOT) และผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2565 จำนวน 21 รายการ

ตารางแสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมจากชุมชนคุณธรรม จังหวัดยโสธร

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อผลิตภัณฑ์
1	อำเภอเมืองยโสธร	1. ผลิตภัณฑ์กะติบข้าวชุมชนคุณธรรมวัดทุ่งอีโอก 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมัดหมี่ ผ้าไหมทอมือบ้านดอนยาง
2	อำเภอไทยเจริญ	1. ผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าฝ้ายมัดหมี่บ้านนาเอื้อง 2. ผลิตภัณฑ์การเป่าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติแปรรูปของชุมชนคุณธรรมวัดอัครเทวดามีคาแอลซ่งแย้
3	อำเภอค้อวัง	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกกไหล ชุมชนคุณธรรมวัดเหล่าน้อย 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าไหมมัดหมี่ ชุมชนคุณธรรมวัดชัยชนะ
4	อำเภอป่าติ้ว	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกก ชุมชนคุณธรรมวัดเชียงเพ็ง 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าลายสิงห์ศรีฐาน ลายดอกบัว ลายสายฝน ชุมชนคุณธรรมศรีฐานนอก
5	อำเภอมหาชนะชัย	1. ผลิตภัณฑ์กระเป่าผ้าพื้นเมือง ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองลายลูกหวาย ชุมชนคุณธรรมวัดโพธิกาญจนาราม 3. ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก ชุมชนคุณธรรมวัดฟ้าหยาด
6	อำเภอดำเนินแก้ว	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อกกกุ้งงาน ชุมชนคุณธรรมวัดกุ้งงาน 2. ผลิตภัณฑ์น้ำเนื้อในฝักคูณ ชุมชนคุณธรรมวัดดอนแก้ว 3. ผลิตภัณฑ์ข้าวโป่ง ชุมชนคุณธรรมวัดหนองเล็ง
7	อำเภอกุดชุม	1. ผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด 2. ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรพื้นบ้าน ชุมชนคุณธรรมวัดท่าลาด
8	อำเภอทรายมูล	1. ผลิตภัณฑ์กระเป่าจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง 2. ผลิตภัณฑ์หมวกจากเปลือกกล้วย ชุมชนคุณธรรมวัดนาโป่ง
9	อำเภอเลิงนกทา	1. ผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าขาวม้าลายตาม่อง ชุมชนคุณธรรมวัดศรีบุญเรือง 2. ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน บ้านกุดเข้ด่อน

5. ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สำคัญ ได้แก่

ที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
1	การแกะลายบั้งไฟ บ้านสิงห์ท่า	ในเมือง	เมืองยโสธร
2	การจักสานบ้านทุ่งแต้	ทุ่งแต้	เมืองยโสธร
3	การทำเครื่องทองเหลืองบ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
4	การแกะสลักบานประตู บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
5	การทำเกวียนโบราณ บ้านนาสะไมย์	นาสะไมย์	เมืองยโสธร
6	การปั้นหม้อดิน	น้ำคำ	เมืองยโสธร
7	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหมบ้านดอนยาง	ค้อเหนือ	เมืองยโสธร
8	การทำจักรสานกระติบข้าวบ้านทุ่งนางโอก	ตำบลทุ่งนางโอก	เมืองยโสธร
9	การทอผ้าไหมพื้นเมือง บ้านหัวเมือง	หัวเมือง	มหาชนะชัย
10	การทำของที่ระลึกมาลัยข้าวตอก	ฟ้าหยาด	มหาชนะชัย
11	การทำผ้าฝ้าย ผ้าไหม พื้นเมืองบ้านบึงแก	บึงแก	มหาชนะชัย
12	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านสร้างแป้น	สงยาง	มหาชนะชัย
13	การทำผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าขาวม้าลายตาม่อง	สวาท	เลิงนกทา
14	การทอผ้าพื้นเมือง บ้านห้องแซง	ห้องแซง	เลิงนกทา

15	การทอผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกุดเข้ด่อน	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา
16	การทำไม้กวาดดอกหญ้า	คำเตย	ไทยเจริญ
17	การทำผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติบ้านนาเฮือง	น้ำคำ	ไทยเจริญ
18	การทำเสื่อกกแปรรูปกระเป่า บ้านโนนแดง	ส้มฝ่อ	ไทยเจริญ
19	การทำของที่ระลึกดาวบ้านซ่งแย้	คำเตย	ไทยเจริญ
ที่	รายการ	ตำบล	อำเภอ
20	การทำเสื่อกกแปรรูปบ้านนาโป่ง	ทรายมูล	ทรายมูล
21	การทอผ้าพื้นเมืองบ้านนาเวียง	นาเวียง	ทรายมูล
22	การทำบั้งไฟโบราณบ้านฟ้าห่วน	ฟ้าห่วน	ค้อวัง
23	การทำผ้าไหมย้อมสีธรรมชาติบ้านน้ำอ้อม	น้ำอ้อม	ค้อวัง
24	การทำบั้งไฟโบราณบ้านโนนใหญ่	ห้วยแก้ง	กุดชุม
25	การทอผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ บ้านโคกสวาท	นาโสี	กุดชุม
26	การทำหมอนขวานผ้าขีด บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าดัว
27	การทำผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านศรีฐาน	ศรีฐาน	ป่าดัว

6. การสาธารณสุข

จังหวัดยโสธรมีโรงพยาบาลขนาด 489 เตียง จำนวน 1 แห่ง, ขนาด 120 เตียง จำนวน 1 แห่ง ขนาด 60 เตียง จำนวน 1 แห่ง, ขนาด 30 เตียง จำนวน 5 แห่ง, ขนาด 33 เตียง จำนวน 1 แห่ง, รวมจำนวน เตียงทั้งหมด 852 เตียง และมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน 112 แห่ง

อำเภอ	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (แห่ง)			โรงพยาบาล				
	สป.สธ.	อบจ.	รวม	แห่ง	Service Plan	SAP ๒๕๖๘	จำนวนเตียง	
							ตามกรอบ	ตามจริง
เมืองยโสธร	๔	๑๗	๒๑	๑	S	P	๓๗๐	๔๘๙
ทรายมูล	๖	๓	๙	๑	Fl๒	S	๓๐	๓๐
กุดชุม	๐	๑๓	๑๓	๑	Fl๒	S ⁺	๓๐	๓๐
คำเขื่อนแก้ว	๑๕	๑	๑๖	๑	Fl๒	S ⁺	๖๐	๖๐
ป่าดัว	๖	๑	๗	๑	Fl๒	S	๓๐	๓๓
มหาชนะชัย	๑๒	๔	๑๖	๑	Fl๒	S ⁺	๓๐	๓๐
ค้อวัง	๕	๑	๖	๑	Fl๒	S	๓๐	๓๐
เลิงนกทา	๑๓	๕	๑๘	๑	M๒	A	๑๒๐	๑๒๐
ไทยเจริญ	๓	๓	๖	๑	Fl๒	S	๒๐	๓๐
รวม	๖๔	๔๘	๑๑๒	๙			๗๒๐	๘๕๒

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2567

6.1 บุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุข จังหวัดยโสธร มีบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขสาขาหลัก ที่ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขแก่ประชาชน โดยมีอัตราส่วนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขสาขาหลักต่อประชากร ดังนี้

ตารางแสดงข้อมูลบุคลากรสาธารณสุข จำแนกตามประเภทและสถานที่ปฏิบัติงาน จังหวัดยโสธรปี 2567

ประเภทบุคลากร	สถานที่ปฏิบัติงาน					สัดส่วนต่อประชากร (ยโสธร)	สัดส่วนต่อประชากร (ประเทศ ปี ๒๕๖๖)
	สสจ.	รพท.	รพช.	สสอ.+ รพ.สต.	รวม		
แพทย์	๒	๗๔	๙๓	๐	๑๖๙	๑ : ๓,๑๒๙	๑ : ๑,๖๘๐
ทันตแพทย์	๑	๑๓	๒๙	๐	๔๓	๑ : ๑๒,๒๒๙	๑ : ๘,๐๕๗
เภสัชกร	๑๐	๒๘	๔๔	๐	๘๒	๑ : ๖,๔๕๐	๑ : ๔,๐๕๓
พยาบาลวิชาชีพ	๙	๓๖๖	๓๕๙	๑๑๕	๘๔๙	๑ : ๖๒๓	๑ : ๓๕๓
นักวิชาการสาธารณสุข	๔๘	๑๓	๓๗	๑๔๖	๒๔๔	๑ : ๒,๑๖๘	
เจ้าหน้าที่อื่น ๆ	๓๙	๑๐๕	๑๘๘	๖๗	๓๙๙	๑ : ๑,๓๒๖	
ลูกจ้างประจำ	๔	๒๑	๒๓	๐	๔๘	๑ : ๑๑,๐๑๘	
พนักงานราชการ	๒๒	๔๗	๓๔	๐	๑๐๓	๑ : ๕,๑๓๕	
พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	๒	๓๔๗	๓๑๘	๙๕	๗๖๒	๑ : ๖๙๔	
ลูกจ้างชั่วคราว	๐	๓๒	๖๑	๒๑	๑๑๔	๑ : ๔,๖๓๙	
รวม	๑๓๗	๑,๐๔๖	๑,๑๘๖	๔๔๕	๒,๘๑๓	๑ : ๑๘๘	

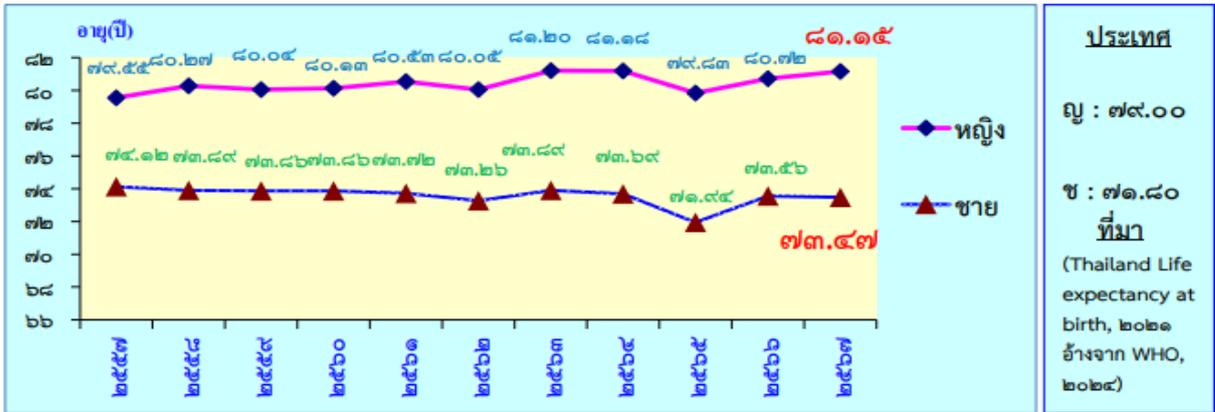
ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ 28 กุมภาพันธ์ 2567

จังหวัดยโสธรมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถ่ายโอนทั้งหมด 48 แห่ง จากทั้งหมด 112 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.86

อำเภอ	สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (รพ.เอกชน)	สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน (คลินิก)									รวม (แห่ง)
		เวชกรรม	คลินิกเฉพาะทาง	การพยาบาล	ทันตกรรม	แพทย์แผนไทย	กายภาพ	เทคนิคการแพทย์	แพทย์แผนจีน	สหคลินิก	
เมืองยโสธร	๒	๒๕	๔๑	๒๐	๑๔	๓	๒	๓	๐	๑	๑๑๑
ทรายมูล	๐	๑	๐	๑๔	๐	๐	๐	๑	๐	๐	๑๖
กุศุม	๐	๔	๐	๗	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑๒
คำเขื่อนแก้ว	๐	๒	๑	๖	๑	๑	๑	๐	๑	๐	๑๓
ป่าดัว	๐	๒	๐	๑	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๕
มหาชนะชัย	๐	๒	๐	๖	๑	๐	๐	๐	๑	๑	๑๑
ค้อวัง	๐	๑	๐	๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓
เลิงนกทา	๐	๔	๕	๓๐	๔	๑	๐	๑	๑	๑	๔๗
ไทยเจริญ	๐	๑	๐	๙	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๑๑
รวม	๒	๔๒	๔๗	๙๕	๒๒	๗	๓	๕	๓	๓	๒๒๙

6.2 สถานะสุขภาพและปัญหาสุขภาพ

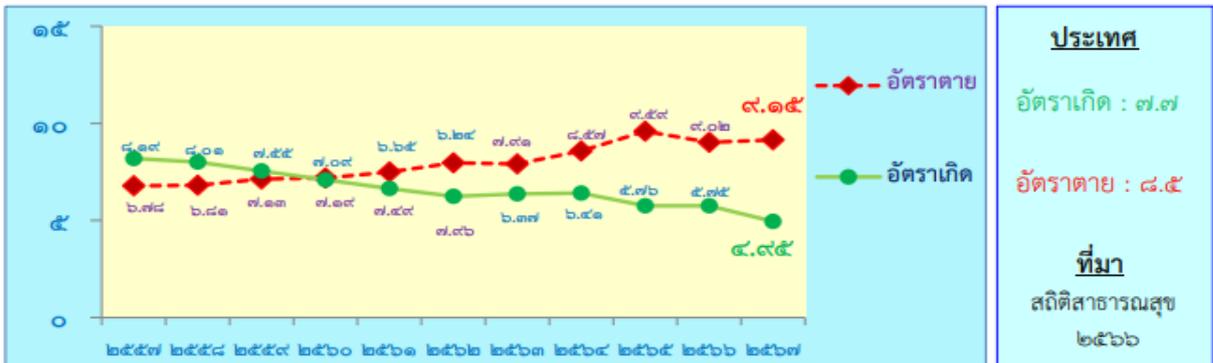
สถานะสุขภาพและปัญหาสุขภาพ อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด ประชาชนจังหวัดยโสธร มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life expectancy at birth) ในช่วงปี 2566-2567 เพศหญิงสูงขึ้น แต่เพศชายลดลง เล็กน้อย และมีค่าสูงกว่าอายุคาดเฉลี่ยระดับประเทศ (ระดับประเทศ เพศชาย 71.80 ปี เพศหญิง 79.00 ปี)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

6.3 สถิติชีพ จังหวัดยโสธร

มีอัตราเกิดและตายมีแนวโน้มลดลง รูปภาพที่ 4 อัตราเกิดและอัตรารายต่อประชากร 1,000 คน จังหวัดยโสธร พ.ศ. 2557-2567 อัตราเกิดต่ำกว่าระดับประเทศ แต่อัตรารายสูงระดับประเทศ (อัตราเกิด 7.7 อัตราราย 8.5)

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ตารางแสดงข้อมูลอัตราส่วนมารดาตายและอัตรารายของทารกแรกเกิด

ปี	เด็กเกิดมีชีวิต	อัตรารายทารกแรกเกิด		อัตราส่วนมารดาตาย	
		จำนวน	ต่อพันการเกิดมีชีวิต	จำนวน	ต่อแสนการเกิดมีชีวิต
2561	3,368	5	1.48	0	0
2562	3,327	9	2.71	1	30.06
2563	3,448	4	1.16	0	0
2564	3,348	6	1.79	1	29.87
2565	3,220	8	2.48	0	0
2566	2,900	7	2.41	0	0
2567	2,716	4	1.47	0	0

7. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1. การคมนาคมขนส่ง

การเดินทางมายังจังหวัดยโสธร มีถนนสายสำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 23, 202 และทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2083, 2169, 2043 โดยเส้นทางการเดินทางมี 2 เส้นทาง คือ **สายเก่า**: กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-บ้านไผ่-มหาสารคาม-ร้อยเอ็ด-ยโสธร และ **สายใหม่**: กรุงเทพฯ-สระบุรี-นครราชสีมา-ประทาย-พยัคฆ์ภูมิ-เกษตรวิสัย-สุวรรณภูมิ-ยโสธรโดยสามารถเดินทางได้ดังนี้

2. รถยนต์ : ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ถึงจังหวัดสระบุรีจึงเลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ผ่านจังหวัดนครราชสีมาไปทางอำเภอนิคมพัฒนา ผ่านอำเภอนองสองห้องและอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น แล้วจึงแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 23 ผ่านอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด อำเภอรวิชัยบุรี อำเภอสลภูมิ แล้วจึงถึงจังหวัดยโสธร รวมระยะทาง 531 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 7-8 ชั่วโมง

3. สถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดยโสธร มี 1 แห่ง มีรถโดยสารประจำทางเข้าใช้สถานี จำนวน 22 เส้นทาง เฉลี่ยวันละ 70 เที่ยว มีผู้โดยสารเฉลี่ยวันละประมาณ 300 คน (ข้อมูล ณ 30 สิงหาคม 2565) มีเส้นทางการขนส่งประจำทางด้วยรถโดยสาร ดังนี้

2.1) เส้นทางภายในเขตเมืองและเส้นทางต่อเนื่อง จำนวน 1 เส้นทาง คือ บ้านตาดทอง- บ้านบาก

2.2) เส้นทางเริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ไปยังส่วนภูมิภาค จำนวน 3 เส้นทาง

2.3) เส้นทางระหว่างจังหวัดหรือคาบเกี่ยวระหว่างเขตจังหวัดในส่วนภูมิภาค จำนวน 15 เส้นทาง

2.4) เส้นทางในเขตจังหวัด ซึ่งอาจจะประกอบด้วยเส้นทางสายหลักสายเดียวหรือเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายย่อยซึ่งแยกออกจากเส้นทางสายหลักไปยังอำเภอ หมู่บ้าน หรือเขตชุมชน จำนวน 7 เส้นทาง นอกจากนี้ มีวินจักรยานยนต์รับจ้างในเขตอำเภอเมืองยโสธร จำนวน 10 วิน/แห่ง

4. ทางรถไฟและเครื่องบิน : จะต้องลงที่จังหวัดอุบลราชธานี แล้วต่อรถยนต์มาที่จังหวัดยโสธรอีกประมาณ 99 กิโลเมตรและในอนาคตระยะต่อไป จังหวัดยโสธรจะมีทางรถไฟผ่านพื้นที่อำเภอเลิงนกทา และการพัฒนาและผลักดันให้สนามบินเลิงนกทาเป็นสนามบินพาณิชย์

5. ถนน จังหวัดยโสธร มีถนนสายหลักที่เชื่อมไปสู่จังหวัด อำเภอ แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งขนส่งสินค้าทั้งในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง โดยมีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

5.1. แขวงทางหลวงยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธร เป็นทางหลวงแผ่นดิน 6 สายทาง ได้แก่

1) ทางหลวงหมายเลข 23 ตอน เสลภูมิ – ยโสธร ระหว่าง กม.153 + 652 – กม.175 + 527, ตอน ยโสธร – บ้านยอระหว่าง กม.175 + 527 – กม.175 + 852 , กม.179 + 845 – กม.190 + 562,

ตอน ยโสธร – บ้านสวน ระหว่าง กม.190 + 562 – กม.220+182 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดร้อยเอ็ด ไปยังจังหวัดยโสธร, จังหวัดอุบลราชธานี

2) ทางหลวงหมายเลข 202 ตอน ยโสธร – สะพานคลองลำเซ ระหว่าง กม.266 + 412 – กม.298 + 560 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดยโสธร, ไปยังจังหวัดอำนาจเจริญ

3) ทางหลวงหมายเลข 2083 ตอน สะเดา – คำเขื่อนแก้ว ระหว่าง กม.33 + 699 – กม.60 + 673 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

4) ทางหลวงหมายเลข 2043 ตอน ยางเฒ่า-มหาชนะชัย ระหว่าง กม.75+ 090 – กม.88 + 139เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

5) ทางหลวงหมายเลข 2169 ตอน ยโสธร-กุดชุม ระหว่าง กม.2 + 234 – กม.37 + 241 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดมุกดาหาร

6) ทางหลวงหมายเลข 2351 ตอน พลไ้ว – แซ่โพนเมือง ระหว่าง กม.0+000 – กม.35 + 200 เป็นเส้นทางเชื่อมต่อกับจังหวัดยโสธร ไปยังจังหวัดศรีสะเกษ

5.2 แขวงทางหลวงชนบทยโสธร มีถนนที่อยู่ในความรับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดยโสธรจำนวน 32 สายทาง ระยะทาง 610.023 กิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2559 มีการจัดตั้งหมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา ตั้งอยู่ที่ตำบลสร้างมิ่ง อำเภอเลิงนกทา เพื่อให้สามารถดูแลบำรุงรักษาโครงข่ายทางหลวงชนบทให้ครอบคลุมทั่วถึง โดยแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบ ดังนี้

- **แขวงทางหลวงชนบทยโสธร** รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว อำเภอมหาชนะชัย อำเภอป่าดัว อำเภอทรายมูล อำเภอกุดชุม มีจำนวนสายทาง 21 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 365.853 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 352.156 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 13.697 กิโลเมตร สะพานในสายทาง จำนวน 60 แห่ง รวมความยาวสะพาน 2,149 เมตร

- **หมวดบำรุงทางหลวงชนบทเลิงนกทา** รับผิดชอบในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอป่าดัว อำเภอกุดชุม อำเภอไทยเจริญ อำเภอเลิงนกทา มีจำนวนสายทาง 11 สายทาง รวมระยะทางทั้งสิ้น 244.170 กิโลเมตร ผิวจราจรลาดยาง 237.802 กิโลเมตร ผิวจราจรคอนกรีต 6.368 กิโลเมตร

6. อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะรับผิดชอบพัฒนาถนนหนทางเชื่อมโยงระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน อย่างไรก็ตาม ในหลายเส้นทางชาวบ้านยังคงมีความต้องการได้รับการพัฒนาด้านถนนให้สามารถสัญจรไปมาสะดวกปลอดภัยและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร รวมทั้งเส้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวชุมชน

8. ไฟฟ้า

จังหวัดยโสธรมี 885 หมู่บ้าน โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร ซึ่งมีหน้าที่จัดหาพลังงานไฟฟ้าเพื่อให้บริการแก่ประชาชน มีสถานีจ่ายไฟฟ้าที่สามารถจ่ายไฟได้ 100 MVA จำนวน 1 แห่ง โหลดการใช้ไฟฟ้าที่จ่ายกระแสไฟฟ้าให้กับประชาชนในปัจจุบัน 44 เมกกะวัตต์ คิดเป็นร้อยละ 40 เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่ใช้ไฟฟ้าในปัจจุบัน มีการให้บริการรับคำร้องขอใช้ไฟฟ้า ขยายเขตระบบจำหน่ายไฟฟ้า บริการแก่กระแสไฟฟ้าขัดข้อง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร มีสำนักงานสาขา และสาขาย่อย ให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่จังหวัดยโสธร ดังต่อไปนี้

- 1) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาอำเภอมหาชนะชัย
- 2) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาเลิงนกทา (สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอำนาจเจริญ)
- 3) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอคำเขื่อนแก้ว
- 4) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอกุดชุม
- 5) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอยายมุล
- 6) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอป่าดัว
- 8) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคสาขาย่อยอำเภอไทยเจริญ

สถานการณ์จ่ายกระแสไฟฟ้า สามารถขยายเขตระบบจำหน่ายได้ครบทุกหมู่บ้าน จำนวนผู้ขอใช้ไฟฟ้าในปัจจุบันมีจำนวน 177,557 ราย (ข้อมูล ณ มิถุนายน 2565) โดยปี 2565 ครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ 177,557 ครั้วเรือน และครั้วเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ มีจำนวน 935 ครั้วเรือน

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนครั้วเรือนที่มีไฟฟ้าใช้และไม่มีไฟฟ้าใช้

อำเภอ	ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565	
	มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)	ไม่มีไฟฟ้าใช้ (ครั้วเรือน)								
เมืองยโสธร	46,170	121	47,217	77	48,273	81	49,160	265	49,436	298
เลิงนกทา	27,065	97	27,613	113	28,117	46	28,632	364	28,832	326
คำเขื่อนแก้ว	19,868	20	20,287	16	20,835	25	21,228	35	20,878	21
มหาชนะชัย	16,312	11	16,576	41	16,873	35	17,131	55	17,212	46
กุดชุม	20,307	44	20,898	14	21,613	68	21,228	84	21,879	68
ป่าดัว	10,895	57	11,222	25	11,576	7	11,787	44	11,640	32
ทรายมูล	9,330	19	9,607	37	9,892	20	10,082	23	9,972	25
ค้อวัง	7,821	28	7,970	2	8,115	16	8,242	11	8,234	21
ไทยเจริญ	8,760	32	8,998	38	9,263	167	9,545	123	9,474	98
รวม	166,528	429	170,388	363	174,557	465	177,035	1,004	177,557	935

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2565)

9. ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประปา จังหวัดยโสธรมีสำนักงานประปาภูมิภาค จำนวน 3 สาขา 2 หน่วยบริการ ได้แก่ สำนักงาน กปภ. สาขายโสธร, สำนักงาน กปภ. สาขามหาชนะชัย, สำนักงาน กปภ. สาขาเลิงนกทา, หน่วยบริการป่าติ้ว(ในสังกัดสำนักงาน กปภ. สาขาอำนาจเจริญ) และหน่วยบริการค้อวัง บริการในเขตเทศบาล และบริเวณใกล้เคียงในชุมชน 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองยโสธร อำเภอกุดชุม อำเภอเลิงนกทา อำเภอมหาชนะชัย อำเภอค้อวัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าติ้ว ส่วนอำเภอที่เหลือเป็นประปาของเทศบาลตำบลหรือใช้ระบบป้อนน้ำบาดาลสำหรับในเขตชนบท จากการสำรวจข้อมูล กชช. 2ค ปี 2556 จำนวน 885 หมู่บ้าน ใช้ระบบประปาหมู่บ้านหรือลักษณะประปาหมู่บ้านเพื่อเป็นน้ำใช้ จำนวน 839 แห่ง และยังไม่มียระบบประปาหมู่บ้านหรือน้ำใช้เพียงพอทุกครัวเรือน จำนวน 46 หมู่บ้าน ในจำนวนนี้อาจมีหลายแห่งไม่สามารถทำการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านเพิ่มเติมได้อีกเพราะมีปัญหาปริมาณน้ำหรือไม่มีคุณภาพ จะต้องจัดหาแหล่งน้ำผิวดินมาเป็นน้ำดิบต่อไป

แหล่งน้ำดิบที่ใช้ในการผลิตประปา

- กปภ.สาขายโสธร กปภ.สาขามหาชนะชัย และหน่วยบริการค้อวัง ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำชี
- กปภ.สาขาเลิงนกทา ใช้แหล่งน้ำดิบหลักจากลำเซบาย แหล่งน้ำสำรองคือ อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน และอ่างเก็บน้ำหนองแฝก
- หน่วยบริการป่าติ้ว (กปภ.สาขาอำนาจเจริญ) ใช้แหล่งน้ำดิบจากลำเซบาย และสถานีผลิตน้ำหนองเรือ

พื้นที่ให้บริการ ได้แก่ อำเภอเมืองยโสธร , อำเภอเลิงนกทา , อำเภอกุดชุม, อำเภอมหาชนะชัย, อำเภอค้อวัง, อำเภอคำเขื่อนแก้ว และอำเภอป่าติ้ว

ตารางแสดงข้อมูลกำลังการผลิตและการให้บริการ ของประปาส่วนภูมิภาคในจังหวัดยโสธร

(พ.ศ. 2553-2565)

ปี พ.ศ.	กำลังผลิต ลบ./วัน	ปริมาณน้ำผลิตจริง ลบ.ม.	ปริมาณน้ำผลิตจ่าย ลบ.ม.	ปริมาณน้ำจำหน่าย ลบ.ม.	จำนวนผู้ใช้ น้ำประปา (ราย)
2553	18,900	6,072,738	5,667,315	4,645,106	17,144
2554	23,900	7,233,778	5,756,384	4,784,781	21,944
2555	24,475	6,472,724	6,076,916	5,233,146	19,249
2556	24,916	6,755,913	6,332,887	5,265,280	19,442
2557	25,207	7,088,035	6,234,163	5,616,199	20,269
2558	25,299	5,920,334	5,431,192	4,792,963	21,015
2559	25,299	7,634,812	6,688,099	5,246,862	21,961
2560	25,299	6,895,375	6,550,905	5,329,837	23,486
2561	28,800	7,145,560	6,697,835	5,520,616	23,868
2562	28,320	7,128,432	6,848,016	5,665,476	24,421

2563	28,800	8,907,802	7,599,285	5,866,185	25,268
2564	28,800	8,526,063	7,787,478	6,070,091	25,884
2565	28,800	8,393,818	7,771,487	6,004,388	26,328

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาโคราช (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม 2565)

10. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด

1 สภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไป

อาชีพที่สำคัญของชาวจังหวัดโคราช คือการประกอบกิจการเกษตรมีการทำนา เพาะปลูกพืชไร่นานิตต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน แดงโม ข้าวโพด ถั่วลิสง ฯลฯ การปลูกไม้ผลไม้นิตยืนต้น เช่น ยางพารา มะม่วง กล้วยน้ำว่า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้าง ประกอบธุรกิจทาง การค้าการบริการและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

2 ผลผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดโคราช (GPP) ปี พ.ศ. 2565 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดโคราช ปี พ.ศ. 2566 จำนวน 19 สาขา มีมูลค่า ณ ราคา ประจำปี 34,343 ล้านบาท จัดเป็นลำดับที่ 64 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 16 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัด โดยสาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ 1) สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มูลค่า 8,864 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 25.81 2) สาขาการศึกษา มูลค่า 4,728 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 13.77 3) สาขาการขนส่ง การขายปลีก มูลค่า 3,823 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 11.13 4) สาขาการผลิตอุตสาหกรรม มูลค่า 3,589 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 10.45 5) สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย มูลค่า 3,281 ล้านบาท สัดส่วนร้อยละ 9.55

ประมาณการผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดโคราช ปี พ.ศ. 2567 (โดยใช้ค่าเฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลังปี 2564 - 2566) เท่ากับ 33,978 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัว 73.685 บาท/คน/ปี

1.4.1) ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจจังหวัดโคราช ปี พ.ศ. 2567

(1) ขนาดเศรษฐกิจจังหวัดโคราช (GPP ณ ราคาประจำปี) ปี พ.ศ. 2566

- มีมูลค่าประมาณ 34,343 ล้านบาท คิดเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP : 17,954,667 ล้านบาท) ของประเทศไทย ร้อยละ 0.19

- ประชากรมีรายได้ต่อหัวประมาณ ปีละ 77,376 บาท/คน/ปี จัดเป็นลำดับที่ 73 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 18 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด

(2) โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดโคราช

- ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 25.2
- ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 13.4
- ภาคบริการ ร้อยละ 61.4

(3) การเจริญเติบโตและเสถียรภาพของเศรษฐกิจ

- ขยายตัวเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 2.2 สูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศไทย เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.5

- อัตราเงินเฟ้อของจังหวัดยโสธร เฉลี่ยอยู่ที่ 0.9
- (4) ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดยโสธร (Income Driver)

- ราคาสินค้าเกษตร (ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง)

ข้าวเจ้า ราคา 14,744.0 บาท/ตัน

ข้าวเหนียว ราคา 12,123.0 บาท/ตัน

ยางพารา ราคา 33,113.0 บาท/ตัน

- จำนวนนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2567 จำนวนทั้งสิ้น 612,928 คน

- การใช้จ่ายภาครัฐ

การใช้จ่ายภาครัฐในปี พ.ศ. 2567 จำนวน 4,871.8 ล้านบาท สูงกว่าปี พ.ศ. 2566 จำนวน 107.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.25

- (5) โครงสร้างแรงงาน การจ้างงานและประชากร (Employment Structure)

- จำนวนการจ้างงาน 267,892 คน แบ่งเป็น ภาคการเกษตร ร้อยละ 62.05

ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 9.18 และ ภาคการบริการ ร้อยละ 28.77

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2566

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2566 จำนวน 19 สาขา มีมูลค่า ณ ราคา ประจำปี 34,343 ล้านบาท สาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงสุด 5 ลำดับแรก ดังนี้

ลำดับที่	สาขา	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วนร้อยละ
1	สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	8,864	25.81
2	สาขาการศึกษา	4,728	13.77
3	สาขาการขนส่ง การขายปลีก	3,823	11.13
4	สาขาการผลิตอุตสาหกรรม	3,589	10.45
5	สาขากิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	3,281	9.55

จัดเป็นลำดับที่ 64 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 16 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 3 ของกลุ่มจังหวัด

ประมาณการผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ. 2567 (โดยใช้ค่าเฉลี่ย 3 ปี ย้อนหลัง ปี 2564 - 2566) เท่ากับ 32,978 ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อหัว 73,685 บาท/คน/ปี

มูลค่ารายได้ต่อหัว (Per capita) ปี พ.ศ. 2566

- (1) จังหวัดยโสธร จำนวน 77,376 บาท/คน/ปี จัดเป็นลำดับที่ 73 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 18 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 4 ของกลุ่มจังหวัด
- (2) รายได้ต่อหัวเฉลี่ยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 99,271 บาท/คน/ปี
อันดับที่ 1 จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 137,864 บาท/คน/ปี
- (3) รายได้ต่อหัวเฉลี่ยทั้งประเทศ จำนวน 256,345 บาท/คน/ปี
อันดับที่ 1 จังหวัดระยอง จำนวน 942,205 บาท/คน/ปี

ตารางเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ.2566

รายการ	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)	ลำดับที่ของจังหวัดยโสธร	หมายเหตุ
ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GDP)	17,954,667	64	
ผลิตภัณฑ์ภาคตอน.(GRP)	1,808,413	16	
ผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัด (Clusters)	285,461	3	
กรุงเทพมหานคร	6,142,910		อันดับที่ 1 ของประเทศ
นครราชสีมา	343,510		อันดับ 1 ภาค ตอน.
อุบลราชธานี	143,160		อันดับ 1 กลุ่มจังหวัด
ยโสธร	34,343		

ตารางเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยต่อหัว (Per capita) ปี พ.ศ.2566

รายการ	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน/ปี)	ลำดับที่ของ จังหวัดยโสธร	หมายเหตุ
ภาพรวมทั้งประเทศ	256,345	73	
ภาค ตอน.	99,271	18	
กลุ่มจังหวัด	84,633	4	
ระยอง	942,205		อันดับที่ 1 ของประเทศ
นครราชสีมา	137,864		อันดับ 1 ภาค ตอน.
ศรีสะเกษ	91,060		อันดับ 1 กลุ่มจังหวัด
ยโสธร	77,376		

ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจจังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2567 (Provincial's Economic Factsheet)

ขนาดเศรษฐกิจจังหวัดยโสธร (GPP ณ ราคาประจำปี) ปี พ.ศ. 2567

- มีมูลค่าประมาณ 32,978 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของ GDP ประเทศไทย
- ประชากรมีรายได้ต่อหัวประมาณปีละ 73,685 บาท

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดยโสธร

- ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 25.2
- ภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 13.4
- ภาคบริการ ร้อยละ 61.4

การเจริญเติบโตและเสถียรภาพของเศรษฐกิจ

- ขยายตัวเฉลี่ย 5 ปี อยู่ที่ร้อยละ 2.2 สูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศไทยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.5
- อัตราเงินเฟ้อของจังหวัดยโสธร เฉลี่ยอยู่ที่ 0.9

ปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัดยโสธร (Income Driver)

1. ราคาสินค้าเกษตร (ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง)
  - ราคาผลผลิตข้าวเจ้า 14,744.0 บาท/ตัน
  - ราคาผลผลิตข้าวเหนียว 12,123.0 บาท/ตัน
  - ราคาผลผลิตยางพารา 33,113.0 บาท/ตัน
  - ราคาผลผลิตมันสำปะหลัง 2,332.0 บาท/ตัน
2. จำนวนนักท่องเที่ยว
  - จำนวนนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2567 ทั้งสิ้น 612,928 คน
3. การใช้จ่ายภาครัฐ
  - การใช้จ่ายภาครัฐในปี พ.ศ. 2567 จำนวน 4,871.8 ล้านบาท สูงกว่าปี พ.ศ. 2566 จำนวน 107.1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.25

การสะสมทุนของจังหวัดยโสธร (Capital Accumulation)

- ทุนทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณีบุญบั้งไฟ งานมกลัยข้าวตอก ประเพณีจุดไฟตุ้มกา ประเพณีแห่ดาว
- ทุนทางกายภาพ เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษา (อาคารพญาคันคากและอาคารพญานาค)

โครงสร้างแรงงาน การจ้างงาน และประชากร (Employment Structures)

1. จำนวนประชากรทั้งสิ้น 448,000 คน
2. จำนวนการจ้างงาน 267,892 คน
  - ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 62.05
  - ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 9.18
  - ภาคบริการ ร้อยละ 28.77

โครงการที่คาดว่าจะก่อให้เกิดการสะสมทุนและการจ้างงานในอนาคต

- โครงการก่อสร้างสนามบินเลิงนกทา อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
- โครงการรถไฟทางคู่สาย "บ้านไผ่-นครพนม" เชื่อมต่อ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ยโสธร มุกดาหาร นครพนม

ตารางแสดงข้อมูลผลิตภัณฑ์ของจังหวัด จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2561 – 2566

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	เฉลี่ย 3 ปี
ภาคเกษตร	3,561	3,133	3,618	3,668	3,680	3,765	3,705
A เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	3,561	3,133	3,618	3,668	3,680	3,765	3,705
ภาคนอกเกษตร	12,836	13,323	13,510	14,388	14,338	14,869	14,531
ภาคอุตสาหกรรม	1,973	2,031	2,093	2,295	2,469	2,806	2,523
B การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	88	93	87	102	118	121	114
C อุตสาหกรรมการผลิต	1,514	1,543	1,567	1,723	1,861	2,156	1,913
D ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	346	380	394	408	413	471	431
E การจัดหาไฟฟ้า การจัดการ และการบำบัด น้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	53	54	83	93	99	83	92
ภาคบริการ	10,852	11,279	11,407	12,079	11,828	12,012	11,973
F การก่อสร้าง	599	1,026	1,015	1,106	1,023	1,239	1,123
G การขายส่งและการขายปลีก การซ่อม ยานยนต์และจักรยานยนต์	1,927	1,913	2,040	2,026	1,955	1,978	1,986
H การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	456	498	435	505	542	542	530
I ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	81	86	70	75	88	64	75
J ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	397	497	497	505	452	447	468
K กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	1,816	1,771	1,802	2,124	1,861	1,940	1,975
L กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	1,327	1,400	1,402	1,631	1,886	1,801	1,773
M กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และ เทคนิค	2	2	4	4	4	4	4
N กิจกรรมการบริหารและการบริการ สนับสนุน	16	17	14	18	13	13	15
O การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	802	811	815	826	772	712	770
P การศึกษา	2,126	2,050	2,052	2,060	2,054	2,049	2,054
Q กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	956	998	1,033	1,103	1,151	1,174	1,143
R ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	63	75	77	96	102	128	109
S กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	284	287	280	270	260	254	262
Gross provincial product (CVMs)	16,779	16,689	17,485	18,387	18,353	18,968	18,569

ที่มา: สำนักงานคลังจังหวัดยโสธร, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

11. ข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านสังคม การท่องเที่ยว แรงงาน วัฒนธรรม

1 การท่องเที่ยว

จังหวัดยโสธรนอกจากจะมุ่งเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์แล้ว ยังมุ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวและเมืองประเพณีวัฒนธรรมวิถีอีสานโดยจังหวัดยโสธรได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดขยายตัวขึ้น โดยที่ผ่านมามีกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณี การค้าการท่องเที่ยว มีกลยุทธ์สำคัญ คือส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณี วิถีอีสาน พัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ และพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวและการบริการตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ มูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวและการจำหน่ายสินค้า OTOP

2 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดยโสธรได้เล็งเห็นช่องทางในการสร้างรายได้จากภาคการท่องเที่ยวและบริการ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งในเชิงประวัติศาสตร์โบราณสถาน/โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรม ประเพณีและศาสนาโดยเฉพาะงานประเพณีบุญบั้งไฟ และงานประเพณีบุญแห่มาลัยข้าวตอก พระธาตุพระอานนท์ พระพุทธบุษยรัตน์ วัดมหาธาตุ พระสุก พิพิธภัณฑสถานพระเทพสังวรญาณ(หลวงตาพวง สุชินทริโย) วัดศรีธรรมาราม วิมานพญาแถนซึ่งมีอาคารพญาคันคาก และอาคารพญาภาคที่เป็น Land Mark แห่งใหม่ของจังหวัด สวนสาธารณะพญาแถน ชาติถ้องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้ โบราณสถานดงเมืองเตย พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระธาตุโพนทัน วัดพระพุทธบาทยโสธร วัดภูถ้ำพระ วัดพุทธอุทยานภูสูง หมู่บ้านหัตถกรรมหมอนขิดบ้านศรีฐาน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพ เช่น ผลิตภัณฑ์จากข้าวหอมมะลิอินทรีย์,หมอนขวานผ้าขิด, ผ้าไหม,ผ้าพื้นเมือง, เสื้ออก, เครื่องทองเหลือง, เครื่องจักรสาน, ปลาสาม, ลอดช่อง,เนื้อโคขุน, ไข่ไก่อินทรีย์, ผลิตภัณฑ์จากถั่วลิสง เป็นต้น

จังหวัดยโสธรมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

- 1.1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น หาดทรายแม่น้ำชี ภูทางเกวียน ภูถ้ำพระ
- 1.2) แหล่งท่องเที่ยวทางโบราณสถานและประวัติศาสตร์ เช่น ชาติถ้องข้าวน้อย ย่านเมืองเก่าบ้านสิงห์ท่า วัดมหาธาตุ พระธาตุกู่จาน แหล่งโบราณสถานดอนพระธาตุ โบราณสถานดงเมืองเตย
- 1.3) แหล่งท่องเที่ยวทางศาสนสถาน เช่น หอไตรวัดสระไตรนุรักษ์ พระพุทธบาทยโสธร โบสถ์ไม้วัดอัครเทวดามีคาแอล บ้านซ่งแย้
- 1.4) แหล่งท่องเที่ยวสวนสาธารณะและอุทยาน เช่น สวนสาธารณะพญาแถน วิมานพญาแถน

1.5) แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น บ้านทุ่งนางโอก (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการจักรสานไม้ไผ่) บ้านนาสะไมย์ (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการแกะสลักและเครื่องทองเหลือง) บ้านศรีฐาน (เป็นหมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการทำหมอนขิด)

แหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่นำเสนอใจของจังหวัดยโสธรที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้ ไม่ว่าจะเป็น แหล่งท่องเที่ยวทุ่งบัวแดง อำเภอมหาชนะชัย และแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ หาดบุงเมยและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนบ้านท่าเยี่ยม ตำบลเชียงคำ ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวในจังหวัดยโสธร อันจะส่งผลให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นต่อไป

ที่ผ่านมาจังหวัดยโสธรได้กำหนดให้ปี 2559 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวของจังหวัดภายใต้แนวคิด “สุขใจที่ได้มายโสธร” โดยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจังหวัดยโสธรได้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบและหลากหลายกิจกรรมมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ กิจกรรมส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP) ตลาดประชารัฐ ถนนเด็กเดิน การประกวดแข่งขันลาบยโสธร กิจกรรมชวนกันไปดำนากา การแข่งขันเจ็ทสกีชิงแชมป์ประเทศไทยสนาม 3 ลำน้ำทวน การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 7 สิ่งหนึ่งเดียวในประเทศไทยพบได้ที่จังหวัดยโสธร การจัดทำมินิซีรีส์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดยโสธร “มนต์ฮักวิมานพญาแถน” และการส่งเสริมการปั่นจักรยานเส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดยโสธร เป็นต้น

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้ ระยะเวลาการพำนักและค่าใช้จ่าย ปี พ.ศ. 2556 – 2565

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยว			รายได้ (ล้านบาท)	ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย (วัน)		ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน/วัน)	
	รวมทั้งสิ้น (คน)	ชาวไทย (คน)	ชาวต่างชาติ (คน)		ชาวไทย	ชาวต่างชาติ	ชาวไทย	ชาวต่างชาติ
2556	499,902	487,629	12,273	575.73	2.12	2.43	724.42	1,051.16
2557	494,385	482,377	12,008	581.62	2.09	2.41	753.15	1,086.87
2558	513,244	500,922	12,322	609.18	2.04	2.43	771.18	1,115.83
2559	523,642	510,964	12,678	646.85	2.06	2.44	798.98	1,150.92
2560	607,821	592,398	15,423	776.33	2.09	2.4	819.97	1,190.60
2561	628,504	612,731	15,773	833.71	2.11	2.4	849.09	1,238.89
2562	621,877	606,171	15,706	832.46	2.08	2.35	864.55	1,259.29
2563	303,461	300,523	2,938	325	-	-	-	-
2564	181,576	181,576	0	181	-	-	-	-
2565	247,468	246,887	581	242	-	-	-	-
2566	111,192	110,774	418	109.51	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2566)

สถานการณ์ในด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้จังหวัดมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น ในขณะที่ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยที่นักท่องเที่ยวพำนักอยู่ในจังหวัด ก็ส่งผลทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสูงขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่

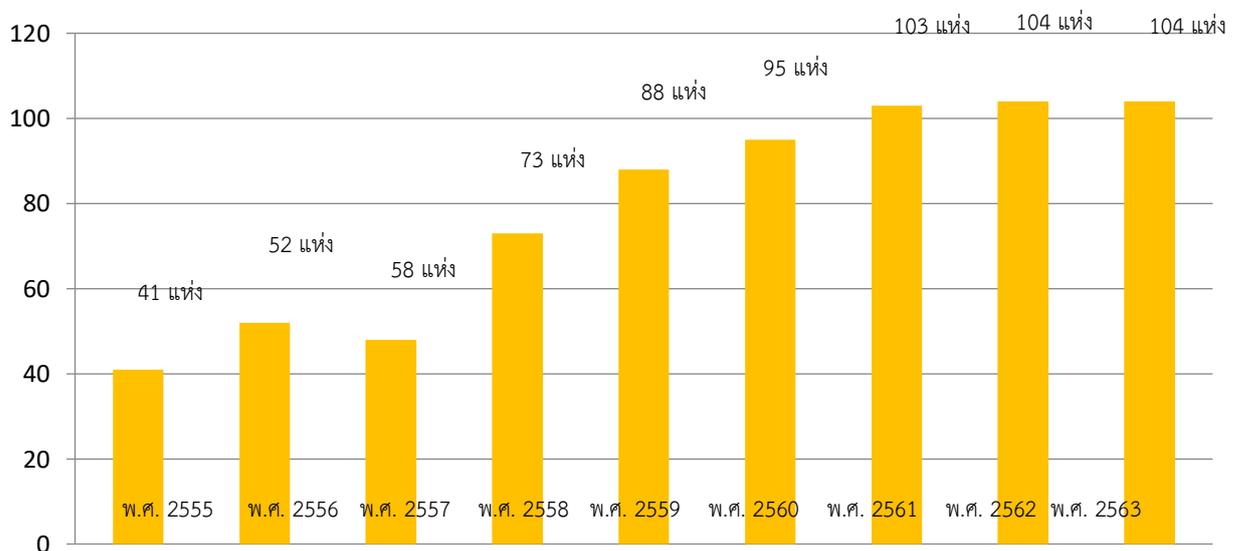
แนวทางในการเพิ่มค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว จะต้องมีการพัฒนาภาคการค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะจะทำอย่างไรให้สินค้า OTOP เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวอยากซื้อมากขึ้น

นอกจากนี้ ระยะเวลาของการพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ซึ่งอาจจะต้องมีการเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้ต่อเนื่องและน่าสนใจมากขึ้น ให้นักท่องเที่ยวอยากเที่ยวต่ออีกหลายๆ วัน รวมถึงการพัฒนามาตรฐานการให้บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร โรงแรมที่พักและสินค้า OTOP เป็นต้น

3 โรงแรม/ที่พัก ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร พบว่า จำนวนสถานประกอบการที่มาขอจดทะเบียนประเภทโรงแรม/ที่พักมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นแสดงให้เห็นศักยภาพและความพร้อมของจังหวัดยโสธรในการที่จะรองรับการท่องเที่ยวได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามโรงแรมที่เป็นโรงแรมขนาดใหญ่ที่มีมาตรฐานสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกระดับ และหลากหลายกิจกรรมในการให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ภัตตาคาร ห้องประชุมสัมมนา ส่วนใหญ่จะเป็นโรงแรม/ที่พัก ปี 2564 ที่พัก/โรงแรม 105 แห่ง

จำนวนที่พัก/โรงแรมที่จดทะเบียนในจังหวัดยโสธร

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธรและที่ทำการปกครองจังหวัดยโสธร

4 แรงงาน

1 สถานการณ์ด้านแรงงานจังหวัดยโสธร ประชากรแรงงาน/กำลังแรงงาน 524,300 คน ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปี ขึ้นไป) จำนวน 255,779 คน เป็นผู้มีงานทำ 235,831 คน ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 105,838 คนว่างงาน จำนวน 233 คน (ข้อมูลไตรมาสที่ 1 ปี 2568)

ตารางแสดงข้อมูลสถิติตำแหน่งงาน ผู้สมัครงาน และบรรจุนงาน จังหวัดยโสธร ปี 2557 -2568

ปี	ตำแหน่งงาน	ผู้สมัครงาน	บรรจุนงาน
2557	2,196	2,592	1,901
2558	2,459	2,879	2,147
2559	3,529	2,231	2,641
2560	3,645	1,984	2,427
2561	1,448	1,444	1,506
2562	2,237	1,719	1,770
2563	2,684	1,624	1,795
2564	579	1,047	638
2565	694	516	559
2566	1,737	793	740
2567	1,375	1,284	821
2568 (ม.ค.- พ.ค.)	223	346	197

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดยโสธร (มกราคม - พฤษภาคม 2568)

ตารางแสดงข้อมูลจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือในจังหวัดยโสธร

ปี พ.ศ. 2560 – 2568

ปี พ.ศ.	รวม (คน)	ประเภทของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน (คน)		
		ทั่วไป ตามมาตรา 59	ชนกลุ่มน้อย/พื้นที่สูง ตามมาตรา 63/1 (4)	3 สัญชาติ (กัมพูชา ลาว เมียนมา)
2560	450	58	1	391
2561	492	54	3	435
2562	512	51	4	457
2563	410	50	5	355
2564	504	57	5	442
2565	580	56	5	519
2566	138	76	-	62
2567	728	39	-	689
2568 (ม.ค.- พ.ค.)	836	81	134	621

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2568

ตารางแสดงข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ของจังหวัดยโสธร ประจำปี พ.ศ. 2567

ตารางแสดงข้อมูลผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป (ไตรมาสที่ 4)

ลำดับที่	จำนวน	ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (คน) 73.4 %				ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน (คน) 26.6 %				
		แรงงานปัจจุบัน	ผู้รอฤดูกาล	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	เด็ก ขรา หรือพิการา	เรียนหนังสือ	ทำงานบ้าน	ดูแลเด็ก/ผู้สูงอายุ/ ผู้ป่วย/ผู้พิการ	อื่น ๆ
1	คน	262,175	3,513	262,097	78	48,231	28,670	11,878	2,458	5,273
2	ร้อยละ	72.4	1.0	72.4	-	13.3	7.9	3.3	0.7	1.5
3	รวม	265,688		262,175		96,510				

ที่มา การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรจังหวัดยโสธร สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร

(ไตรมาสที่ 4 : เดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2567)

ตารางแสดงข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ของจังหวัดยโสธร ประจำปี พ.ศ. 2567

ผู้มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป (ไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2547) จำแนกประชากรตามสถานภาพ

ลำดับที่	พื้นที่อำเภอ	ช่วงอายุ 15 - 29 ปี			ช่วงอายุ 30 - 44 ปี			ช่วงอายุ 45 - 59 ปี			รวมจำนวนประชากรวัยทำงาน		
		ชายรวม	หญิงรวม	รวม	ชายรวม	หญิงรวม	รวม	ชายรวม	หญิงรวม	รวม	ชายรวมทั้งหมด	หญิงรวมทั้งหมด	รวมทั้งหมด
1	เมืองยโสธร	12,871	11,537	24,408	13,729	13,066	26,795	15,140	16,356	31,496	41,740	40,959	82,699
2	ทรายมูล	2,790	2,640	5,430	3,451	3,035	6,486	3,824	4,020	7,844	10,065	9,695	19,760
3	กุดชุม	6,537	5,992	12,529	7,365	6,960	14,325	8,314	8,712	17,026	22,216	21,664	43,880
4	คำเขื่อนแก้ว	6,321	5,773	12,094	7,057	6,446	13,503	8,381	8,751	17,132	21,759	20,970	42,729
5	ป่าดัว	3,295	3,023	6,318	3,941	3,634	7,575	4,333	4,529	8,862	11,569	11,186	22,755
6	มหาชนะชัย	5,410	5,062	10,472	5,995	5,456	11,451	6,879	7,163	14,042	18,284	17,681	35,965
7	ค้อวัง	2,433	2,286	4,719	2,655	2,537	5,192	3,150	3,194	6,344	8,238	8,017	16,255
8	เลิงนกทา	9,479	9,217	18,696	10,780	10,181	20,961	11,498	11,933	23,431	31,757	31,331	63,088
9	ไทยเจริญ	2,974	2,844	5,818	3,451	3,261	6,712	3,774	3,890	7,664	10,199	9,995	20,194
รวมทั้งหมด		52,110	48,374	100,484	58,424	54,576	113,000	65,293	68,548	133,841	175,827	171,498	347,325

ลำดับ ที่	ประเภท	ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (คน) 73.4 %	
		รายการ	ร้อยละ
	อุตสาหกรรม	ภาคการเกษตร	62.1
		การค้าและบริการ	28.8
		ภาคการผลิต	9.1
3	สถานภาพการทำงาน	ทำงานส่วนตัว	46.3
		ผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือน	31.1
		ลูกจ้างเอกชน	13.0
4	ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษา ต้น-ปลาย	38.5
		ประถมศึกษา	29.9
		ต่ำกว่าประถมศึกษา/ไม่ศึกษา/ไม่ทราบ	20.2
		ปริญญาตรีขึ้นไป	11.5
5	ชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์	35 ชม.ขึ้นไป (เต็มเวลา)	69.3
		1 - 34 ชั่วโมง	27.4
		น้อยกว่า 1 ชม.	3.3
6	ผู้เสมือนว่างงาน	เสมือนว่างงาน 15,514 คน (ช = 7,990, ญ = 7,524)	5.8
		- ทำงานในภาคเกษตร 13,883 คน	
		- ทำงานในนอกภาคเกษตร 1,631 คน	
7	ผู้ว่างงาน	พบผู้ว่างงาน 78 คน (ไม่ถึงร้อยละ 0.1) เทียบช่วงเดียวกัน	-
		เมื่อปีที่แล้ว พบว่ามีอัตราที่ลดลง	
	รวม		

ที่มา
:
การ

สำรวจภาวะการทำงานของประชากรจังหวัดยโสธร (ไตรมาสที่ 4 : เดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2567)

สำนักงานสถิติจังหวัดยโสธร สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

12. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัดยโสธร จังหวัดยโสธร มีประชากรทั้งสิ้น 525,325 คน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 186,684 ครัวเรือน ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 90 (472,793 คน)

1.1 พื้นที่ทั้งหมด 2,601,040 ไร่ หรือ 2.601 ล้านไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,664,268 ไร่ หรือ 1.664 ล้านไร่ (63.98 % ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด) เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,358,561 ไร่ พืชไร่ 130,525 ไร่ พืชสวน 123,437 ไร่ ไม้ผล 2,031 ไร่ หญ้าเลี้ยงสัตว์ 34,984 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน (ในเขตชลประทาน) 116,116 ไร่ หรือคิดเป็น (7.17 % ของพื้นที่เกษตรกรรม)

1.2 ข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ตามที่ดัดแปลง ปี 2567/68 ผ่านระบบ ทบก. และแอปพลิเคชัน DOAE Farmlink

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร ข้อมูล ณ วันที่ 13 ธันวาคม 2567

ไทยเจริญ	6,816	12,136	89,625.76	1,494	2,386	17,111.92	5,584	9,746	72,479.40	6,815	12,135	89,617.26	6,805	12,105	89,380.51	6,528	11,280	83,411.88
จังหวัดยโสธร	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)	ครัวเรือน	แปลง	เนื้อที่ (ไร่)
ยโสธร	100,409	224,685	1,305,870.56	22,428	36,867	234,284.34	83,184	187,723	1,071,010.45	100,399	224,664	1,305,721.00	100,226	224,137	1,302,632.92	96,784	210,828	1,221,652.57
เมืองยโสธร	18,796	42,080	213,018.87	2,058	3,078	14,486.33	17,743	38,973	198,387.42	18,794	42,077	213,000.87	18,727	41,909	212,153.62	18,358	40,342	203,973.91
ทรายมูล	6,193	11,362	72,303.86	3,147	5,433	34,063.59	3,210	5,924	38,201.67	6,188	11,357	72,243.36	6,180	11,328	72,044.11	5,706	9,970	63,547.83
กุดชุม	13,200	23,011	165,788.98	9,152	15,425	111,048.97	4,309	7,579	54,690.55	13,196	23,006	165,749.98	13,157	22,909	165,057.72	12,139	20,088	145,044.94
คำเขื่อนแก้ว	14,168	36,676	188,464.72	1,495	2,517	12,460.21	13,477	34,139	175,909.96	14,168	36,676	188,464.72	14,168	36,676	188,464.72	13,962	35,402	181,887.72
ป่าดัว	7,392	16,480	97,102.28	758	1,082	5,792.32	7,024	15,390	91,252.36	7,392	16,480	97,102.28	7,390	16,467	97,043.78	7,085	15,335	90,385.94
มหาชนะชัย	11,957	34,811	166,776.94	1,195	1,885	8,784.05	11,479	32,914	157,907.13	11,956	34,807	166,761.78	11,919	34,701	166,265.68	11,685	33,088	158,712.41
ค้อวัง	5,776	15,680	81,547.40	1,040	2,026	10,102.59	5,137	13,651	71,422.57	5,775	15,677	81,539.00	5,770	15,668	81,506.02	5,642	14,889	77,806.03
เลิงนกทา	18,529	32,449	231,241.76	2,343	3,035	20,434.37	17,159	29,407	210,759.40	18,529	32,449	231,241.76	18,496	32,374	230,716.76	17,838	30,434	216,881.92

2 การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดยโสธร

มีพื้นที่ 2,601,040 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 1,649,710 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว 1,340,553 ไร่ พืชไร่ 130,257 ไร่ พืชสวน 123,991 ไร่ ไม้ผล 2,031 ไร่ หญ้าเลี้ยงสัตว์ 52,985 ไร่ โดยมีพื้นที่ชลประทาน (ในเขตชลประทาน) 116,116 ไร่ (ปี พ.ศ. 2566)

ตาราง 26 การใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรจังหวัดยโสธร

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2561		ปี พ.ศ. 2562		ปี พ.ศ. 2563		ปี พ.ศ. 2564		ปี พ.ศ. 2565	
	ไร่	ร้อยละ								
พื้นที่เกษตรกรรม	2,051,702	100	2,601,040	100	1,730,120	100	1,700,087	100	1,687,966.15	100.00
พื้นที่นา	1,534,879	74.81	1,465,754	56.35	1,357,047	52.17	1,356,750	52.16	1,414,027.45	54.36
พืชไร่	284,235	13.85	306,682	11.79	170,640	6.56	292,575	11.24	144,533.00	5.55
ไม้ยืนต้น	221,516	10.79	276,652	10.63	135,405	5.2	-	-	-	-
ไม้ผล	6,159	0.3	6,974	0.26	-	-	-	-	2,031.00	0.07
พืชสวน	1,073	0.05	1,202	0.04	1,324	0.05	780	0.02	124,689.85	4.79
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	3,332	0.16	2,551	0.09	-	-	-	-	721.00	0.02
พืชน้ำ	22	-	28	-	-	-	-	-	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	453	0.02	511	0.01	5,230	0.2	-	-	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นา สวนผสม	33	-	27	-	-	-	-	-	-	-

ประเภทการใช้ที่ดิน	ปี พ.ศ. 2566	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่เกษตรกรรม	1,649,710	100
พื้นที่นา	1,340,553	81.25
พืชไร่	130,257	7.89
ไม้ยืนต้น	-	-
ไม้ผล	2,031	0.12
พืชสวน	123,991	7.51
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	52,985	3.21
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	-	-
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	-	-

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

พื้นที่ชลประทานและระบบชลประทาน

1) แหล่งน้ำผิวดิน

จังหวัดยโสธรมีแหล่งน้ำผิวดินประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ ฝาย สระ และหนอง รวมทั้งสิ้น 552 แห่ง มีพื้นที่แหล่งน้ำ รวมทั้งสิ้น 37,255 ไร่

ตารางที่ 27 ข้อมูลแหล่งน้ำจังหวัดยโสธร จำแนกรายอำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	แหล่งน้ำ (แหล่ง)	พื้นที่ แหล่งน้ำ (ไร่)	แหล่งน้ำสำคัญ
1	เมืองยโสธร	121	13,281	อ่างเก็บน้ำบ้านโนนจำปา, อ่างเก็บน้ำบ้านเดิด, อ่างเก็บน้ำห้วยซึ้นาก, อ่างเก็บน้ำฝายลำห้วยทวน
2	กุดชุม	87	2,412	อ่างเก็บน้ำบ้านหนองเรือ, อ่างเก็บน้ำสระประปา, อ่างเก็บน้ำหนองคำบาก
3	ทรายมูล	4	61	
4	ไทยเจริญ	57	844	อ่างเก็บน้ำหนองฆ่า, อ่างเก็บน้ำสระพรแก้ว, อ่างเก็บน้ำหนองม้า
5	เลิงนกทา	89	9,087	อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน, อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก, อ่างเก็บน้ำห้วยโพง อ่างเก็บน้ำห้วยยาง, อ่างเก็บน้ำสระหลวง, อ่างเก็บน้ำหนองบึง
6	ป่าดัว	70	5,130	อ่างเก็บน้ำห้วยขาม, อ่างเก็บน้ำหนองหาญ, อ่างเก็บน้ำห้วยนายาง
7	คำเขื่อนแก้ว	58	3,067	อ่างหนองเสียว, หนองแวง, อ่างเก็บน้ำบ้านปักแฮด, อ่างเก็บน้ำห้วยยาง
8	มหาชนะชัย	17	326	อ่างเก็บน้ำหนองปลาบึง, บึงพระเสาร์, หนองขาม
9	ค้อวัง	49	3,047	หนองกุดต่าย, หนองห้วยพระบาง
	รวม	552	37,255	

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดยโสธร

2) สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม สถานการณ์น้ำในพื้นที่จังหวัดยโสธร 67.758 ล้านลูกบาศก์เมตร

(1) อ่างเก็บน้ำ ขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำห้วยลิงโจน ตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา ความจุเก็บกัก จำนวน 21.050 ลบ.ม. ความจุปัจจุบัน จำนวน 15.450 ลบ.ม. คิดเป็น 73.40 % พื้นที่ชลประทาน 14,544 ไร่
- อ่างเก็บน้ำห้วยสะแบก ตำบลปูงคำ อำเภอเลิงนกทา ความจุเก็บกัก จำนวน 30.300 ลบ.ม. ความจุปัจจุบัน จำนวน 21.716 ลบ.ม. คิดเป็น 71.67 % พื้นที่ชลประทาน 12,672 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก ที่มา : โครงการชลประทานยโสธร

อำเภอ	ชลประทานขนาดเล็ก		ศูนย์บริการเกษตรกรเคลื่อนที่		ขุดลอกหนองน้ำและคลองธรรมชาติ	
	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์	จำนวนโครงการ	พื้นที่รับประโยชน์
เมืองยโสธร	43	40,228	38	-	35	-
คำเขื่อนแก้ว	34	33,035	24	-	23	-
มหาชนะชัย	33	28,500	18	-	18	-
ค้อวัง	12	12,565	11	-	10	-
ป่าดัว	33	23,008	11	-	11	-
ทรายมูล	15	8,599	18	-	15	-
กุดชุม	37	17,605	42	-	42	-
ไทยเจริญ	29	15,130	16	-	26	-
เลิงนกทา	45	23,920	30	-	16	-
รวม	281	202,590	208	-	196	-

2.3) จังหวัดยโสธรมีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน 116 สถานี ครอบคลุมพื้นที่โครงการฯ 200,910 ไร่ โดยสูบน้ำจากแม่น้ำชี ลำน้ำยัง ลำห้วยโพง/เซบาย (ที่มา : โครงการการชลประทานยโสธร)

ที่	อำเภอ	ตำบล (จำนวน)	สถานีสูบน้ำ (จำนวน)
1	เมืองยโสธร	8	49
2	ทรายมูล	3	3
3	กุดชุม	2	3
4	ไทยเจริญ	2	2
5	เลิงนกทา	5	5
6	ป่าดัว	5	13
7	คำเขื่อนแก้ว	5	16
8	มหาชนะชัย	8	17
9	ค้อวัง	2	8
รวม		40	116

2.4) โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาดความจุ 1,260 ลบ.ม.

ตั้งแต่ ปี 2564 – 2567 (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินยโสธร)

ลำดับ	ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
1	2564	1,100
2	2565	650
3	2566	1,000

4	2567	937
รวม		3,687

4. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

จังหวัดยโสธร โดยสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร ในฐานะหน่วยงานประสานการดำเนินงานการจัดทำปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัดในภาพรวม จากคณะทำงาน (สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร) ได้นำรายงานผลการบันทึกข้อมูลปฏิทินฯ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ คณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด และคณะกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ระดับจังหวัด (อพก.) เรียบร้อยแล้ว เพื่อการบริหารจัดการความมั่นคงอาหารและโภชนาการระดับจังหวัด ในการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงอาหารตลอดห่วงโซ่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมในพื้นที่ ทั้งนี้ ข้อมูลรายการปฏิทินผลผลิตการเกษตรรายสินค้า ด้านพืช จำนวน 45 รายการ รวมจำนวนเกษตรกร 178,485 ครัวเรือน เนื้อที่เพาะปลูกยืนต้น จำนวน 1,459,117.02 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว/เนื้อที่ให้ผลผลิต จำนวน 1,421,563.52 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวมของปีการผลิต พ.ศ. 2567 จำนวน 1,072,813.79 ตัน และคาดการณ์ปริมาณการผลิต ปี พ.ศ. 2568 จำนวน 1,127,527.14 ตัน โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

ตารางแสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ชนิดสินค้า	เกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่เพาะปลูกยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว/เนื้อที่ให้ผลผลิต (ไร่)	ปริมาณผลผลิตรวม ปี 2567 (ตัน)	คาดการณ์ปริมาณการผลิตปี 2568 (ตัน)
1. ข้าวนาปี	152,893	1,301,030.27	1,264,678.77	507,085.55	490,721.35
2. ข้าวนาปรัง	10,033	30,756.00	30,756.00	25,560.75	26,743.25
3. ยางพารา	12,936	116,749	108,527.38	9,497.74*	9,600
4. มันสำปะหลัง	11,417	89,668	89,377	240,765.40	306,655.90
5. อ้อย	2,328	29,316.50	29,316.50	284,476.00	286,102.00
6. ถั่วลิสง	352	1,317.00	1,317.00	334.00	334.00
7. ปาล์มน้ำมัน	315	2,913.25	2,216.25	3,917.08	3,850.68
8. หอมแดง	285	1,505.00	1,505.00	6,004.00	6,005.00
9. แดงโมเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์	85	850.00	850.00	12.75	12.75
10. แดงโมนื้อ	296	590.00	585.00	2,047.00	2,046.00
11. ถั่วเขียวผิวดำ	50	170.00	170.00	7.50	7.50
12. ทุเรียน	8	139.00	24.00	7.20	8.75
13. พริกชี้ฟ้าแดง	34	113.00	113.00	180.00	180.00

14. มะม่วง	32	146.25	104.25	106.50	106.50
------------	----	--------	--------	--------	--------

ที่มา : ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2567 จังหวัดยโสธร, สำนักงานเกษตร
และสหกรณ์จังหวัดยโสธร (ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567) *หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2567

4.2 ตาราง 30 ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัด

ข้อมูลรายการปฏิทินผลผลิตการเกษตรรายสินค้า ด้านปศุสัตว์ จำนวน 13 รายการ รวมจำนวน
เกษตรกร 100,561 ครัวเรือน จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด ณ วันที่ 1 มกราคม 2567 จำนวน 2,507,192 ตัว
จำนวนแม่ไก่ยืนกรง/จำนวนเปิดหรือนกกระทาที่ให้ไข่ ณ วันที่ 1 มกราคม 2567 จำนวน 70,831 ตัว
ปริมาณผลผลิตรวมของปีการผลิต พ.ศ. 2567 จำนวน 5,599,747 ตัว และคาดการณ์ปริมาณการผลิต
ปี พ.ศ. 2568 จำนวน 5,420,900 ตัว ปริมาณผลผลิตไข่รวม ปี 2567 จำนวน 20,685,571 ฟอง
คาดการณ์ปริมาณผลผลิตไข่รวม ปี 2568 จำนวน 20,543,545 ฟอง โดยสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

ชนิดสินค้าเกษตร	เกษตรกร (ครัวเรือน)	จำนวนสัตว์ที่เลี้ยง ทั้งหมด (ตัว) (1 ม.ค. 67)	ปริมาณผลผลิต รวม ปี 2567 (ตัว)	คาดการณ์ ปริมาณการผลิต ปี 2568 (ตัว)	ปริมาณผลผลิตไข่ รวม ปี 2567 (ฟอง)	ปริมาณผลผลิตไข่ รวม ปี 2568 (ฟอง)
1. ไก่พื้นเมือง	37,865	1,783,699	3,567,398	3,356,889	-	-
2. โคเนื้อ	36,597	169,066	25,354	25,382	-	-
3. สุกร	8,939	96,678	202,054	228,457	-	-
4. กระบือ	7,369	31,023	4,649	4,706	-	-
5. เป็ดเทศ	5,988	127,068	317,668	318,587	-	-
6. ไข่ไก่	2,480	45,811	-	-	13,838,733	13,746,541
7. ไข่เป็ด	808	23,358	-	-	6,417,071	6,363,849
8. ไก่เนื้อ	201	289,696	1,448,480	1,451,556	-	-
9. เป็ดเนื้อ	170	8,056	32,224	33,778	-	-
10. แพะ	127	1,797	1,731	1,282	-	-
11. ไชนกกระทา	11	1,662	-	-	429,767	433,155
12. แกะ	4	95	105	137	-	-
13. นกกระทา	2	14	84	126	-	-
14. จิ้งหรีด	12	104 (ไร่)	1,292 (ตัน)	3,208 (ตัน)	-	-

ที่มา : ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2567 จังหวัดยโสธร, สำนักงานเกษตร
และสหกรณ์จังหวัดยโสธร (ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567)

4.3 ตารางแสดงข้อมูลด้านการประมงของจังหวัด

ข้อมูลรายการปฏิทินผลผลิตการเกษตรรายสินค้า ด้านประมง จำนวน 34 รายการ รวมจำนวนเกษตรกร 6,486 ราย พื้นที่เลี้ยงทั้งหมด จำนวน 4,964.486 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวมของการผลิต ปี พ.ศ. 2567 จำนวน 5,641.540 ตัน และคาดการณ์ปริมาณการผลิต ปี พ.ศ. 2568 จำนวน 5,355.687 ตัน โดยสัตว์น้ำเศรษฐกิจ ที่สำคัญ ได้แก่

ชนิดสินค้า	ประเภทการเลี้ยง/จับ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ปริมาณผลผลิตรวม ปี 2567 (ตัน)	ปริมาณผลผลิตรวม ปี 2568 (ตัน)
1. ปลาตะเพียน	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	2,792	2,153.21	298.25	297.55
2. ปลานิล	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	2,696	2,152.93	1,794.80	1,718.95
3. ปลาดุก	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	462	321.93	120.9	104.85
4. ปลาไน	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	142	106.5	17.93	16.87
5. ปลาช่อน	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	88	48.585	5.635	5.17
6. ปลาทับทิม (ปลานิลแดง)	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	80	41.82	715.49	619.45
7. ปลาหมอไทย	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	70	37.75	15.085	9.21
8. ปลานวลจันทร์เทศ	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	44	30.75	3.345	3.55
9. กบ	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	39	16.758	31.23	34.21
10. ปลาเทโพ	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	17	16.25	2.315	2.325
11. ปลายี่สกเทศ	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	24	14.75	1.495	1.557
12. ปลาสร้อย	เพาะเลี้ยงน้ำจืด	13	12.75	1.28	1.565

ที่มา : ปฏิทินผลผลิตสินค้าเกษตรรายเดือนระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2567 จังหวัดยโสธร, สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร (ณ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567)

4.4 ข้อมูลการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จังหวัดยโสธร

7.1. พื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 495 หมู่บ้าน 60 ตำบล 9 อำเภอ

7.2. พื้นที่รับมอบจากกรมป่าไม้ (ป่าสงวนแห่งชาติ) และป่าไม้ถาวร (ที่จำแนกฯ)

รวมพื้นที่ประกาศเขต ตาม พรฎ. (เริ่ม ปี พ.ศ. 2536) เนื้อที่ประมาณ 580,989 ไร่

7.3. พื้นที่กันออก (ถนน แหล่งน้ำ ลำห้วย ที่สาธารณะ ที่ดินมีหนังสือสำคัญ ที่ป่าภูเขา) เนื้อที่ประมาณ 157,597 ไร่

7.4. พื้นที่ดำเนินการจัดได้ เนื้อที่ประมาณ 423,392 ไร่

7.5. ผลการจัดที่ดินประเภทแปลงเกษตรกรรมและแปลงที่ดินชุมชน จำนวน 43,142 ราย 51,154 แปลง เนื้อที่ประมาณ 406,911 ไร่

7.6. จัดที่ดินในพื้นที่เอกชน จำนวน 7 ราย 7 แปลง เนื้อที่ประมาณ 73-0-07 ไร่

ตารางแสดงข้อมูลพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร

อำเภอ	พื้นที่	พื้นที่	ผลการจัดที่ดิน								
	ประกาศเขตฯ	กันออก	การจัดที่ดินเกษตรกร			การจัดที่ดินชุมชน			รวมการจัดที่ดิน		
	(ไร่)	(ไร่)	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่	ราย	แปลง	ไร่
กุดชุม	180,813	55,630	8,863	10,786	119,890	3,902	4,226	2,254	12,765	15,012	122,144
ค้อวัง	5,472	2,811	791	991	2,383	95	95	71	886	1,086	2,454
คำเขื่อนแก้ว	17,186	4,322	1,713	2,108	12,103	132	133	81	1,845	2,241	12,184
ทรายมูล	44,769	13,416	2,815	3,459	29,171	684	705	323	3,499	4,164	29,494
ไทยเจริญ	33,912	8,723	1,851	2,093	24,969	268	284	147	2,119	2,377	25,116
ป่าดิว	41,335	10,664	2,574	3,153	29,298	511	517	276	3,085	3,670	29,574
มหาชนะชัย	8,439	2,840	1,291	1,659	5,195	183	186	119	1,474	1,845	5,314
เมืองยโสธร	62,136	18,441	4,593	5,649	34,802	841	932	421	5,434	6,581	35,223
เลิงนกทา	186,927	40,750	9,746	11,748	144,400	2,289	2,430	1,008	12,035	14,178	145,408
รวม	580,989	157,597	34,237	41,646	402,211	8,905	9,508	4,700	43,142	51,154	406,911

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2566)

4.5 ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร

๑.๒.๔ เกษตรแปลงใหญ่ ข้อมูลโครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ จังหวัดยโสธร						
ลำดับ	หน่วยงานเจ้าของสินค้า	ชนิดสินค้า	จำนวนแปลงใหญ่	สมาชิก (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	หมายเหตุ
๑	กรมประมง	ปลาตะเพียน	๔	๑๕๓	๓๑๔.๗๕	
๒	กรมปศุสัตว์	โคขุน	๓	๑๖๕	๑,๐๖๔.๔๐	
๓	กรมปศุสัตว์	กระบือ	๑	๔๐	๒๒๐	
๔	กรมปศุสัตว์	โค-กระบือ	๒	๘๕	๕๕๘.๕๐	
รวม กรมปศุสัตว์			๖	๒๙๐	๑,๘๕๖.๙๐	
๕	การยางแห่งประเทศไทย	ยางพารา	๑๘	๑,๐๓๗	๑๓,๐๒๖	
๖	กรมการข้าว	ข้าว	๕๓	๔,๕๔๔	๖๖,๗๐๖.๕๐	
๗	กรมส่งเสริมการเกษตร	มันสำปะหลัง	๑๔	๙๙๒	๑๑,๓๕๒.๕๐	
๘	กรมส่งเสริมการเกษตร	ถั่วลิสง	๔	๓๙๔	๑,๖๐๗.๒๕	
๙	กรมส่งเสริมการเกษตร	หอมแดง	๑	๒๔๕	๑,๕๐๐	
๑๐	กรมส่งเสริมการเกษตร	แตงโม	๑	๑๒๕	๒๕๐	
๑๑	กรมส่งเสริมการเกษตร	พริก	๒	๗๐	๑,๐๑๑.๗๕	
๑๒	กรมส่งเสริมการเกษตร	อ้อยโรงงาน	๑	๓๓	๔๕๕.๕๐	
๑๓	กรมส่งเสริมการเกษตร	พืช ผัก	๓	๑๒๐	๒๙๓.๕๐	
๑๔	กรมส่งเสริมการเกษตร	สมุนไพร	๒	๗๐	๕๐	
รวม กรมส่งเสริมการเกษตร			๒๘	๒,๐๔๙	๑๖,๕๒๐.๕๐	
รวมทั้งสิ้น			๓๔	๘,๐๗๓	๙๘,๔๑๐.๖๕	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

<https://anyflip.com/fwsrt/ialc/>

4.6 ข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร ปี 2567

จังหวัดยโสธร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก กระจายอยู่ทุกอำเภอทั้ง 9 และมีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่ายกระจายอยู่ทุกอำเภอ จำนวน 163 ศูนย์

ตารางแสดงข้อมูลศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จังหวัดยโสธร

ที่	ชื่อ ศพก.	ชื่อเกษตรกร	สินค้าหลัก	ที่ตั้ง ศพก.	ศูนย์เครือข่าย (ศูนย์)
1	ศพก.อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	นายลา โสมมาบุตร 083 3810089	ข้าว	195 ม. 10 บ.ตุ่ง ต.ตุ่ง อ.เมือง จ.ยโสธร	16
2	ศพก.อำเภอยายมุล จังหวัด ยโสธร	นายอุทัย ทองชัย 091 3405608	ข้าว	120 ม.5 บ.สีสุก ต.ตุลาต อ.ทรายมูล จ.ยโสธร	17
3	ศพก.อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร	นายสุวิษ ธนาคุณ 081 5790237	ข้าว	72 ม. 4 บ.กุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร	14
4	ศพก.อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร	นายเนาว์ พันเดช 097 1042287	ข้าว	11 ม.9 บ.โคกไก่อย ต.คูจาน อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	20
5	ศพก.อำเภอป่าดัว จังหวัดยโสธร	นายเมืองชัย ทองลา 095 5939010	เกษตรผสมผสาน	10 ม.12 บ.โคกนาโก ต.โคกนาโก อ.ป่าดัว จ.ยโสธร	23
6	ศพก.อำเภอคำหาชนะชัย จังหวัดยโสธร	รต.ฉลวย กำจัดภัย 090 2413937	ข้าว	233 หมู่ 4 บ.ยางเครือ ต.บึงแก อ.มหาชนะชัย จ.ยโสธร	22
7	ศพก.อำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร	นายสุวรรณ สิมมา 081 5794712	ข้าว	14 ม.10 บ.ศิริพัฒนา ต.น้ำอ้อม อ.ค้อวัง จ.ยโสธร	17
8	ศพก.อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร	นายสำรอง อัมพน 088 3519114	ข้าว	48 ม.15 บ.หวาย ต.สามัคคี อ.เลิงนกทา จ.ยโสธร	18
9	ศพก.อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร	นายประยูร ปันทอง 063 6042607	ข้าว	85 หมู่ 5 บ.หนองคูน้อย ต.น้ำคำ อ.ไทยเจริญ	15
รวม				9	163

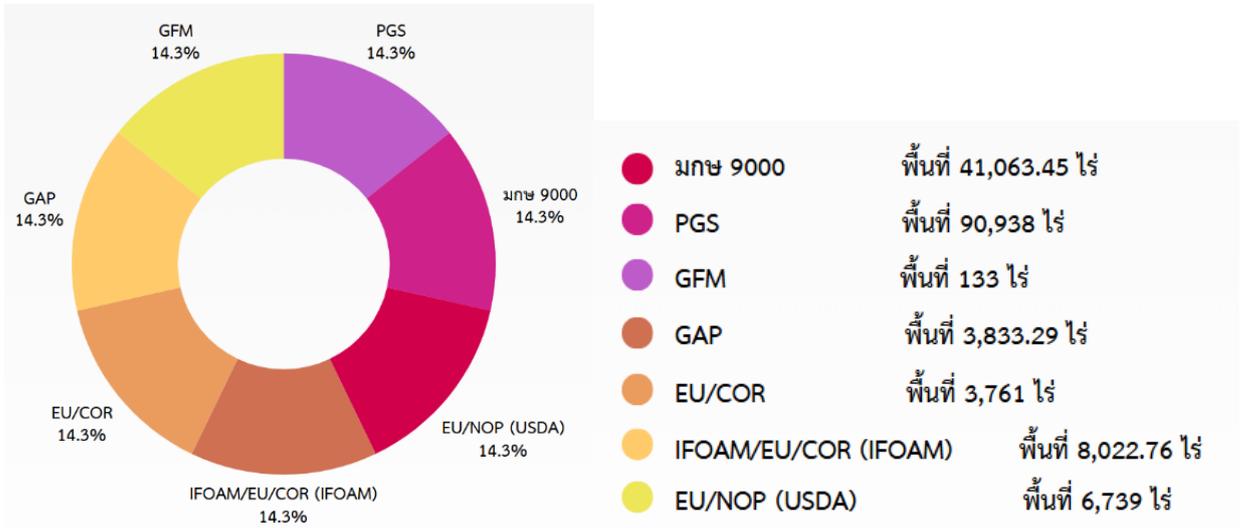
ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567)

ข้อมูลการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย จังหวัดยโสธร ประจำปี พ.ศ. 2567

(ข้อมูลสะสม ปี 2560 – 2567)

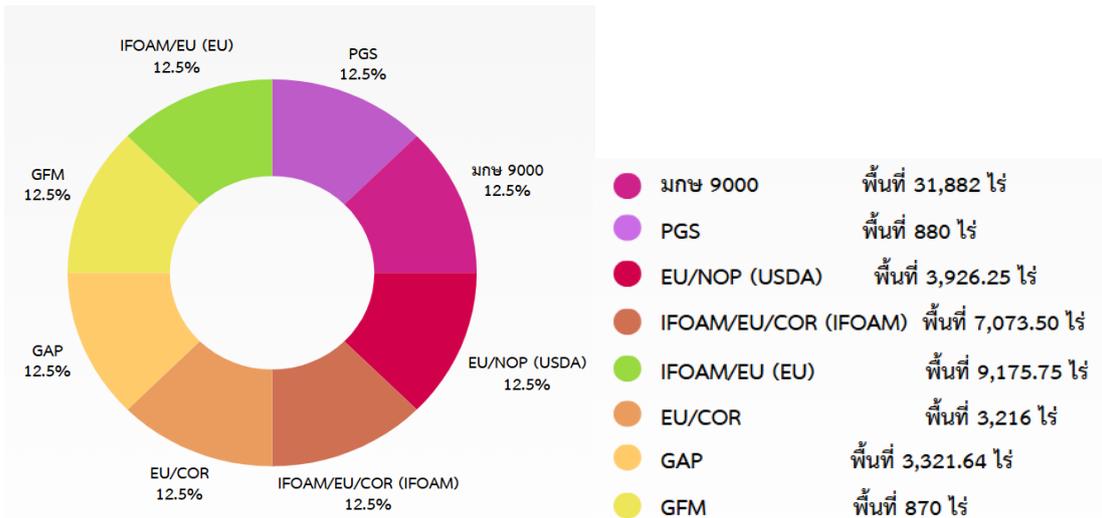
จังหวัดยโสธร มีพื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์และการทำเกษตรอินทรีย์ + GAP รวมเกษตรกรทั้งสิ้น 97,445 ราย (คิดเป็นร้อยละ 16.09 ของเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม) พื้นที่รวม 840,217.71 ไร่ รายละเอียดดังนี้

1. พื้นที่ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์สะสม รวม 840,217.71 ไร่ เกษตรกร 97,445 ราย แยกตามมาตรฐานดังนี้

2 ข้อมูลการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร เฉพาะปีการผลิต พ.ศ. 2567

รวมทุกมาตรฐาน เกษตรกร จำนวน 4,644 ราย จำนวนพื้นที่รวม 56,153.25 ไร่ แยกตามมาตรฐาน ดังนี้

ข้อมูลการขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย จังหวัดยโสธร ประจำปีพ.ศ. 2567

ข้อมูลการส่งเสริมเกษตร

ข้อมูลการรับรองมาตรฐานเกษตร

ข้อมูลภาพรวมการขับเคลื่อนเกษตร

ที่มา : หน่วยงานประสานเก็บรวบรวมข้อมูล สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร/หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

13. สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางที่ 39 รายชื่อกลุ่มที่จำหน่ายสินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัด

ที่	ชื่อกลุ่ม	อำเภอ	ยอดจำหน่าย(บาท)
1	โรงสีกิจพงษ์	อำเภอเลิงนกทา	6,800,000
2	นายสมร ประทุมวัน	อำเภอเมืองยโสธร	6,550,000
3	นายสุรศักดิ์ ประทุมวัน	อำเภอเมืองยโสธร	4,815,000
4	กลุ่มจักสานบ้านทุ่งแต้	อำเภอเมืองยโสธร	4,619,000
5	กลุ่มพัฒนาการจักสาน บ้านทุ่งนางโอก ม.3 ตำบลทุ่งนางโอก	อำเภอเมืองยโสธร	4,412,000
6	กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรม ยั่งยืนน้ำอ้อม	อำเภอค้อวัง	3,235,030
7	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนหอมมะลิพันธุ์ชีวภาพ (นางธนมน วัฒนเรืองโกวิท)	อำเภอคำเขื่อนแก้ว	2,458,270
8	มาลัยหมอนชนิด 2/1	อำเภอป่าดิว	1,990,000
9	อรุณีหมอนชนิด 154 หมู่ 1	อำเภอป่าดิว	1,682,000
10	บ้านหมอนครูวาส 75/1	อำเภอป่าดิว	1,647,000

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร (ปี พ.ศ. 2567)

สินค้า OTOP นวัตกรรมิ จังหวัดยโสธร (9 อำเภอ)

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร

14. สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1 ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

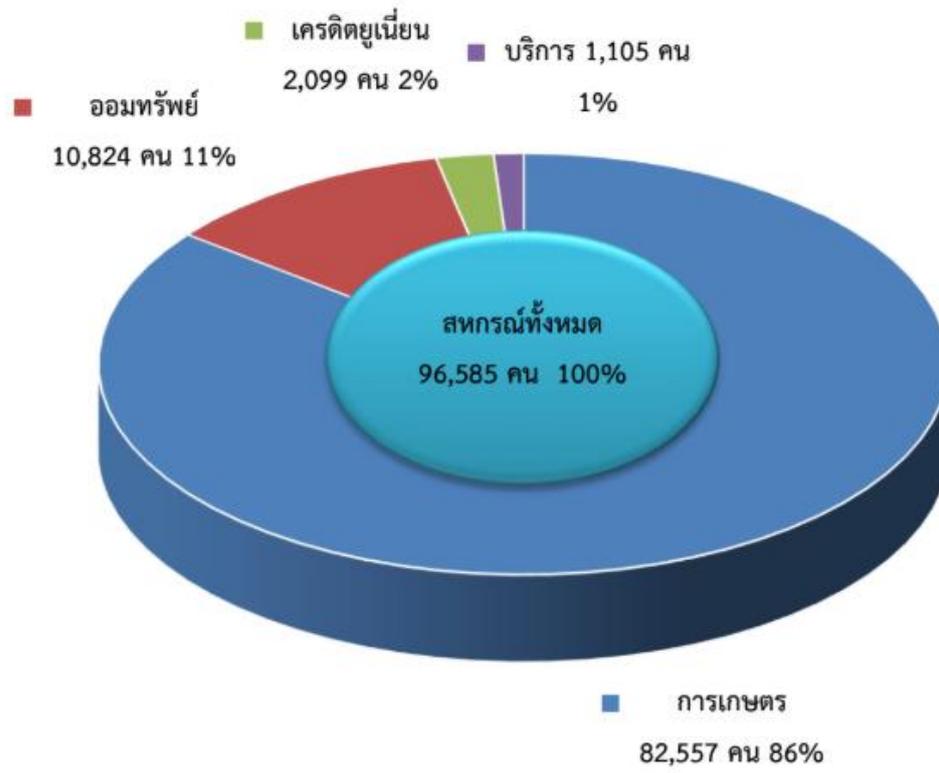
จังหวัดยโสธรมีคณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อช่วยเหลือตนเองและสมาชิก ภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร โดยในปี 2567 ข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม 2567 จังหวัดยโสธร มีสหกรณ์จำนวน 42 แห่ง สมาชิก 96,585 คน แบ่งเป็น สหกรณ์ภาคเกษตร 31 แห่ง สมาชิก 82,557 คน และสหกรณ์นอกภาคเกษตร 11 แห่ง สมาชิก 14,028 คน

ตารางที่ 41 แสดงประเภทและจำนวนสหกรณ์ในจังหวัดยโสธร

ประเภทสหกรณ์	จำนวน (แห่ง)							
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
สหกรณ์ภาคการเกษตร	65	64	64	61	58	59	31	31
สหกรณ์ออมทรัพย์	5	5	5	5	5	5	5	5
สหกรณ์บริการ	10	9	9	9	8	8	3	3
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3	3	3	3	3	3	3	3
สหกรณ์ร้านค้า	2	1	1	1	1	1	0	-
รวม	85	82	82	79	75	76	42	42

ที่มา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร (1 มกราคม พ.ศ. 2567)

กราฟ จำนวนสมาชิกสหกรณ์ภายใน จังหวัดยโสธร
ข้อมูล ณ วันที่ 1 เดือนมกราคม พ.ศ. 2567

4.11 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร <https://online.anyflip.com/fwsrt/ialc/mobile/index.html>

ตารางที่ 42 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดยโสธร

อำเภอ	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร		กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร		กลุ่ม ยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน		Smart Farmer	Young Smart Farmer
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	จำนวน	จำนวน
เมืองยโสธร	12	155	13	171	9	139	105	3,200	20	44
ทรายมูล	5	54	6	69	6	63	57	1,398	20	31
กุตุชุม	8	81	14	272	11	130	118	2,049	20	38
ไทยเจริญ	5	55	9	125	2	31	65	1,462	20	24
เลิงนกทา	14	157	67	1,837	5	123	233	3,591	20	37
ป่าดัว	4	40	7	1,042	10	100	57	1,318	20	28
คำเขื่อนแก้ว	12	170	17	471	9	223	172	4,300	20	41
มหาชนะชัย	7	176	10	346	6	113	182	3,120	20	31
ค้อวัง	5	54	22	547	5	56	80	3,361	20	21
	74	942	165	1,884	63	976	1,069	23,799	180	295

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูลรายงานประจำปี พ.ศ. 2567)

15. ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด

ตารางที่ 44 จำนวนอาสาสมัครเกษตรของจังหวัด ปี 2566

อำเภอ	ครู บัญชี	หมอดิน อาสา	ประมง อาสา	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	ครูยาง	อาสาสมัคร				อาสาสมัคร สหกรณ์	อาสาสมัคร ชลประทาน	ชวานา อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สารวัตร เกษตรอาสา	ไหม อาสา	Q อาสา	รวม สาขา (นับ ซ้ำ)	รวม บุคคล (ไม่นับ ซ้ำ)
						สปก.	เกษตรและ สหกรณ์	ปศุ สัตว์	ฝน หลวง									
เมืองยโสธร	16	190	24	1	9	0	0	176	4	17	0	5	262	2	2	0	708	601
ทรายมูล	14	56	22	1	1	8	0	54	2	8	0	15	60	4	0	0	245	204
กุดชุม	13	127	26	1	7	19	0	131	2	9	0	0	176	2	0	0	513	460
คำเขื่อนแก้ว	20	120	19	1	3	5	0	83	7	14	0	7	158	37	0	0	474	440
ป่าดิว	10	58	19	1	3	0	0	58	2	15	0	0	77	3	0	0	246	211
มหาชนะชัย	21	106	23	1	0	2	0	111	5	13	30	0	104	12	5	0	436	373
ค้อวัง	21	44	17	1	0	3	0	29	3	10	2	0	97	4	1	0	232	198
เลิงนกทา	14	144	39	1	10	9	0	145	5	12	7	2	163	6	1	0	558	491
ไทยเจริญ	14	49	25	1	2	3	0	35	3	13	0	0	71	9	1	0	226	198
รวมทั้งสิ้น	143	894	214	9	35	49	0	822	33	111	39	29	1,168	79	10	0	3,638	3,176

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร (ข้อมูล เดือนสิงหาคม 2566)

16. ประชาชนชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 45 ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอ	ชื่อประชาชน	ชื่อศูนย์ประชาชน	ที่อยู่ศูนย์	เบอร์ติดต่อ
1. กุดชุม	นายบุญส่ง มาตขาว	ศูนย์เครือข่ายประชาชนชาวบ้าน นายบุญส่ง มาตขาว	บ้านโนนยาง 105 หมู่ที่ 17 ตำบลกำแมด อำเภอ กุดชุม	081-300-0165
2. เมืองยโสธร	นายลา โสมาบุตร	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนศูนย์ส่งเสริม และผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนนา แปลงใหญ่ ตำบลทุ่ง	195 หมู่ที่ 10 ถนน ตำบลทุ่ง อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร	089- 6175224
3. กุดชุม	นายสุรียา หงษ์ลอย วงศ์	ต้นแบบด้านการใช้ชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	67 หมู่ 5 ตำบลค่าน้ำสร้าง อำเภอ กุดชุม จังหวัดยโสธร	083-3721076
4. ทรายมูล	นางลัดดา พันธุ์ศรี	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตปุ๋ย อินทรีย์และข้าวอินทรีย์บ้านคำคร ตา	175/9 บ้านคำครตา ตำบล ดง มะไฟ อำเภอ ทรายมูล จังหวัด ยโสธร	084 8231839

ตาราง 46 ประชาชนชาวบ้านด้านเกษตรอินทรีย์

อำเภอ	ชื่อประชาชน	ชื่อศูนย์ประชาชน	ที่อยู่ศูนย์	เบอร์ติดต่อ
1. กุดชุม	นายมัน สวมสี	กลุ่มเกษตรกรทำนาโนไต้	57 หมู่ 2 ตำบล นวไต้ อำเภอ กุดชุม จังหวัดยโสธร	081-7604897, 097-4196987
2. กุดชุม	นายสุวิช ธนาคุณ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรม ธรรมชาติหนองยอ	72 หมู่ 4 บ้านกุดหิน ต.กำแมด อ.กุดชุม จ.ยโสธร	081- 5790237, 086 8171252
3. ค้อวัง	นายบุญส่ง มาตขาว	กลุ่มวิสาหกิจผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ เพื่อสังคมบ้านโนนยาง	บ้านโนนยาง 105 หมู่ที่ 17 ตำบลกำแมด อำเภอ กุดชุม	081-300-0165

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

4.15 ตาราง 47 จำนวนหมอดินอาสา

อำเภอ	จำนวน (ราย)	หมอดินอาสา หมู่บ้าน	หมอดิน อาสาตำบล	หมอดินอาสา อำเภอ	หมอดินอาสา จังหวัด
เมืองยโสธร	209	209	19	2	1
คำเขื่อนแก้ว	129	129	14	1	-
ป่าติ้ว	63	63	6	1	-
มหาชนะชัย	114	114	11	1	-
ค้อวัง	50	50	5	1	-
ทรายมูล	60	60	6	1	-
กุดชุม	138	138	10	1	-
ไทยเจริญ	54	54	6	1	-
เลิงนกทา	156	156	11	1	-
รวม	973	973	88	10	1

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

4.16 ตาราง 48 จำนวนตรวจบัญชีอาสา (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร)

ที่มา : สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดยโสธร

17. แหล่งแปรรูปสินค้าจังหวัดยโสธร

จังหวัดยโสธร มีโรงงานผลิต/แปรรูปอาหาร ในจังหวัดยโสธรโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหารกึ่งสำเร็จรูปและอาหารสำเร็จรูป จำนวน 43 โรงงานที่จดทะเบียนโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลแหล่งแปรรูปสินค้า ผ่าน QR Code (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร)

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร

ข้อมูลจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ตาราง 50 แสดงข้อมูลจุดรวบรวมและกระจายสินค้าเกษตรอินทรีย์จังหวัดยโสธร

ลำดับ ที่	ชื่อจุดรวบรวมและกระจาย สินค้าเกษตรอินทรีย์	สถานที่ตั้ง	วัน/เวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
1	บริษัทยโสธร ออร์แกนิก จำกัด	528 ถ.เสียงเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	ทุกวันแต่เกษตรกรต้องแจ้งล่วงหน้า ตั้งแต่ 08.00-17.00 น.	09 8743 5118 คุณวิทยา
3	ตลาดชาวนาอัจฉริยะ	NC ปีโตเลียม ถ.เสียงเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	วันอาทิตย์ เวลา 09.00-13.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
4	ร้านอินดี้อแกร์นิก	NC ปีโตเลียม ถ.เสียงเมือง ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	ทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-18.00 น.	08 9718 2516 คุณต่อ
5	ตลาดเกษตรกร	ศูนย์ OTOP องค์การบริหารส่วนจังหวัด ยโสธร หน้าศาลากลางจังหวัดยโสธร ถ.แจ้งสนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 10.00-14.00 น.	08 4429 5028 นายกฤษฎา ศรีมันตะ ประธานตลาด
6	ตลาดนัดสีเขียวหอนาฬิกา	หอนาฬิกา (บขส.เก่า) ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	วันเสาร์ เวลา 05.00-09.00 น.	
6	ตลาดนัดสีเขียวโรงพยาบาล ยโสธร	อาคารที่พิทักษ์ผู้ป่วย โรงพยาบาลยโสธร ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ยโสธร	วันพฤหัสบดี เวลา 10.00-14.00 น.	
7	ตลาดนัดสีเขียว มหาชนะชัย	หน้าที่ว่าการสำนักงานสาธารณสุข อำเภอมหาชนะชัย จ.ยโสธร	วันศุกร์ เวลา 14.00-18.00 น.	
8	ตลาดนัดสีเขียว คำเขื่อนแก้ว	หน้าที่ว่าการอำเภอคำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร	วันพุธ เวลา 14.00-18.00 น.	
9	ตลาดนัดสีเขียว กุดชุม	หน้าอาคารแพทย์แผนไทย โรงพยาบาลกุดชุม จ.ยโสธร	ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 08.00-13.00 น.	

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

4.19 จุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลัง

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อน้ำมันสำปะหลังในจังหวัดยโสธร จำนวน 144 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร)

4.20 จุดรับซื้อ-ขายยางพาราผ่านตลาดยางพารา

จังหวัดยโสธร มีจุดรับซื้อ-ขายยางพาราในจังหวัดยโสธร จำนวน 13 จุด ที่ขึ้นทะเบียนไว้ ดังนี้
สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code (การยางแห่งประเทศไทยจังหวัดยโสธร)

ที่มา : การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดยโสธร

4.20 แหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ โรงอบแห้ง และ โรงเรือนปลูกผัก

จังหวัดยโสธรมีแหล่งพลังงานทดแทนและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 46 แห่ง โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน 11 แห่ง และโรงเรือนปลูกผักอีก จำนวน 9 แห่ง

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลผ่าน QR Code

(สำนักงานพลังงานจังหวัดยโสธร, กอ.รมน.จังหวัดยโสธร, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร)

3. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังภัยด้านการเกษตร ปี 2567/68 ดังนี้

ลำดับ	อำเภอ	ด้านพืช	ด้านประมง	ด้านปศุสัตว์
1	เมืองยโสธร	17	17	18
2	ทรายมูล	5	5	5
3	กุดชุม	9	9	9
4	คำเขื่อนแก้ว	13	13	13
5	ป่าดู่	5	5	5
6	มหาชนะชัย	9	10	10
7	ค้อวัง	4	4	4
8	เลิงนกทา	10	10	10
9	ไทยเจริญ	5	5	5
รวม	9	77	78	79

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร

4. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2567/68 จังหวัดยโสธร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร ดังนี้

4.1 แผนการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ข้าวรอบที่ 2 (ไร่)			
		ข้าวหอมปทุม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวมข้าว
1	เมืองยโสธร	0	17,880	1,850	19,730
2	ทรายมูล	0	8	0	8
3	กุดชุม	0	0	0	0
4	คำเขื่อนแก้ว	5	4,885	1,615	6,505
5	ป่าดู่	0	617	274	891
6	มหาชนะชัย	0	4,100	0	4,100
7	ค้อวัง	0	7,610	1,665	9,275
8	เลิงนกทา	0	20	0	20
9	ไทยเจริญ	0	15	0	15
รวม		5	35,135	5,404	40,544

4.2 ผลการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ข้าวรอบที่ 2 (ไร่)			
		ข้าวหอม ปทุม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวมข้าว
1	เมืองยโสธร	0	2,928	0	2,928
2	ทรายมูล	0	8	0	0
3	กุดชุม	0	0	0	0
4	คำเขื่อนแก้ว	0	0	0	0
5	ป่าติ้ว	0	0	0	0
6	มหาชนะชัย	0	2,940	0	2,940
7	ค้อวัง	0	0	0	0
8	เลิงนกทา	0	0	0	0
9	ไทยเจริญ	0	0	0	0
รวม		0	5,868	0	5,868

4.3 แผนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ชนิดพืช (ไร่)								
		ข้าวโพด เลี้ยง สัตว์	ถั่ว เหลือง	ถั่ว เขียว	ถั่ว ลิสง	พืชไร่ อื่นๆ	ข้าวโพด ฝักอ่อน	ข้าวโพด ฝักสด	พืชผัก อื่นๆ	รวมพืช
1	เมือง ยโสธร	0	0	25	90	7,500	0	100	310	8,025
2	ทรายมูล	65	33	41	37	310	2	25	110	623
3	กุดชุม	0	0	30	56	295	0	58	226	665
4	คำเขื่อน แก้ว	0	0	60	605	10	0	5	376	1,056
5	ป่าดิว	0	0	0	59	2,480	0	62	55	2,656
6	มหาชนะ ชัย	0	0	70	0	0	0	30	0	100
7	ค้อวัง	0	0	35	585	350	0	0	1,550	2,520
8	เลิงนกทา	10	30	12	124	232	0	45	134	587
9	ไทยเจริญ	0	0	20	41	26	0	0	77	164
รวม		75	63	293	1,597	11,203	2	325	2,838	16,396

4.4 ผลการเพาะปลูกพืชในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ชนิดพืช (ไร่)								
		ข้าวโพด เลี้ยง สัตว์	ถั่ว เหลือง	ถั่ว เขียว	ถั่ว ลิสง	พืชไร่ อื่นๆ	ข้าวโพด ฝักอ่อน	ข้าวโพด ฝักสด	พืชผัก อื่นๆ	รวมพืช
1	เมือง ยโสธร	0	0	13	30	0	0	0	210	253
2	ทรายมูล	0	0	0	0	6	0	0	0	0
3	กุดชุม	0	0	23	3	0	0	0	95	121
4	คำเขื่อน แก้ว	0	0	30	0	0	0	0	40.25	70.25
5	ป่าดิว	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	มหาชนะ ชัย	0	0	40	0	0	0	0	6	46
7	ค้อวัง	0	0	20	0	0	0	0	1,480	1,500

8	เลิงนทา	0	0	0	0	0	0	0	3	3
9	ไทย เจริญ	0	0	0	4	20	0	0	34	58
รวม		0	0	126	37	26	0	0	1,868.25	2,051.25

4.5 แผนการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ในเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ข้าวรอบที่ 2 (ไร่)			
		ข้าวหอมปทุม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวมข้าว
1	เลิงนทา	0	1,080	0	1,080
2	มหาชนะชัย	0	3,000	0	3,000
3	ยโสธร	0	4,080	0	4,080
4	รวมนอกเขต+ในเขต	5	39,215	5,404	44,624

4.6 ผลการเพาะปลูกข้าวในพื้นที่ในเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ข้าวรอบที่ 2 (ไร่)			
		ข้าวหอมปทุม	ข้าวเจ้า	ข้าวเหนียว	รวมข้าว
1	เลิงนทา	0	0	0	0
2	มหาชนะชัย	0	200	0	200
3	ยโสธร	0	200	0	200
4	รวมนอกเขต+ในเขต	0	6,068	0	6,068

4.7 แผนการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ในเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ชนิดพืช (ไร่)								
		ข้าวโพด เลี้ยง สัตว์	ถั่ว เหลือง	ถั่ว เขียว	ถั่ว ลิสง	พืชไร่ อื่นๆ	ข้าวโพด ฝักอ่อน	ข้าวโพด ฝักสด	พืชผัก อื่นๆ	รวมพืช
1	เลิงนทา	0	0	25	110	0	0	60	135	330
2	มหาชนะ ชัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	ยโสธร	0	0	25	110	0	0	60	135	
4	รวมนอก เขต+ใน เขต	75	63	318	1,707	11,203	2	385	2,973	16,726

4.8 ผลการเพาะปลูกพืชในพื้นที่ในเขตชลประทาน

ลำดับ	อำเภอ	ชนิดพืช (ไร่)								
		ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	ถั่ว เหลือง	ถั่ว เขียว	ถั่ว ลิสง	พืชไร่ อื่นๆ	ข้าวโพด ฝักอ่อน	ข้าวโพด ฝักสด	พืชผัก อื่นๆ	รวมพืช

1	เลิงนkata	10	0	25	30	0	0	0	27	92
2	มหาชนะชัย	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	เมืองยโสธร	10	0	25	30	0	0	0	27	92
4	รวมนอกเขต ในเขต	10	0	151	67	26	0	0	1,895.25	2,149.25

ส่วนที่ 3

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกจังหวัด ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ เช่น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework

ซึ่งจะวิเคราะห์ว่ามี จุดแข็ง จุดอ่อน อย่างไรในปัจจุบันทั้ง 7 ประการ ประกอบด้วย

1. กลยุทธ์ (Strategy)
2. โครงสร้างขององค์กร (Structure)
3. ระบบการปฏิบัติงาน (System)
4. บุคลากร (Staff)
5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)
6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)
7. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในโดย McKinsey 7-S Framework

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
กลยุทธ์ (Strategy)	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพื้นที่ เกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสากล 2. มีความเชี่ยวชาญ องค์ความรู้เรื่องการทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ 3. จังหวัดมียุทธศาสตร์การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีความต่อเนื่องมายาวนาน และมีเป้าหมายชัดเจน 4. สภาพพื้นดินและภูมิอากาศของจังหวัดให้เหมาะสมกับการทำการเกษตร เช่น ข้าวหอมมะลิ ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย หอมแดง แตงโม ถั่วลิสง ฯลฯ สินค้าประเภท ข้าว เป็นสินค้าสำคัญและมีชื่อเสียงของจังหวัด 5. มีพื้นที่ทำการเกษตร ได้รับการรับรองมาตรฐานปลอดภัยและอินทรีย์ 6. มีหน่วยงานสนับสนุนองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า 2. ยังขาดความหลากหลายของประเภทสินค้าสำคัญหรือสินค้าแชมป์เปี้ยน ที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สินค้าทางด้านประมง ปศุสัตว์ ไม้ผล 3. ขาดการส่งเสริมสินค้าอื่น นอกจากข้าว เช่น พืชผัก ไม้ผล พืชฤดูแล้งที่สามารถปลูกหลังนาได้ เช่น หอมแดง 4. พืช ๘ ยังขาดการพัฒนาอย่างชัดเจน 5. การมีส่วนร่วม การเชื่อมโยง บทบาทรับผิดชอบให้เกิดการผลักดันสินค้าสำคัญ ๘ 6. กลไกทางการตลาดไม่เอื้อต่อเกษตรกร 7. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร 8. พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่ใช้น้ำฝน ทำให้ปลูกพืชได้ไม่หลากหลายและปลูกพืชเชิงเดี่ยว

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>7. มีเกษตรกรต้นแบบที่มีองค์ความรู้ที่หลากหลายด้าน</p>	<p>9. กิจกรรมทางการเกษตรไม่หลากหลายไม่ต่อเนื่อง ไม่เพียงพอ ไม่ตรงตามความต้องการตลาด</p> <p>10. เกษตรกรขาดทักษะ การส่งเสริมแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น tiktok</p> <p>11. การลงทุนในเครื่องจักรมีราคาสูง</p>
<p>โครงสร้างขององค์กร (Structure)</p>	<p>1. ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือนเพียงพอที่จะทำการเกษตร</p> <p>2. เกษตรกรในพื้นที่มีการถือครองที่ดินในการทำการเกษตรเพียงพอ</p> <p>3. มีการบูรณาปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการและเอกชน</p>	<p>1. กลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรยังขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจเทคโนโลยีและเงินทุนหมุนเวียน</p> <p>2. กลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ที่ผลิตสินค้าอินทรีย์ ยังขาดการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันดำเนินการทางการตลาด</p> <p>3. ยังขาดเกษตรกรคนรุ่นใหม่ในการมีส่วนร่วม ทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ</p> <p>4. การรวมกลุ่มเฉพาะกิจ ไม่มีความต่อเนื่องในการยกระดับกลุ่ม</p> <p>5. การโฟกัสกลุ่ม จัดระดับประเภทระดับความเข้มแข็งของกลุ่มแล้วเติมข้อมูล องค์ความรู้ที่จำเป็นของแต่ละกลุ่ม การส่งเสริมเป็นประเภท ๆ ไปให้สอดคล้องบริบทของกลุ่ม</p> <p>6. การรัฐสืกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของร่วมกันของกลุ่มเกษตรกร</p> <p>7. การก้าวข้ามความเห็นที่คนคิด mind set ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ การปรับผู้นำกลุ่มในการพาเกษตรกรดำเนินการ</p> <p>8. การให้ความสำคัญ ความเข้มแข็ง คุณภาพของสินค้าเกษตรอินทรีย์ การเปิดใจยอมรับ การแชร์ข้อมูลในการใช้ประโยชน์</p> <p>9. การส่งเสริมกลุ่มเป็นส่วน ๆ โดยไม่ให้ทำทุกอย่างในกลุ่มเดียว แบ่งทำเป็น ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ แล้วเอามาเชื่อมโยงกัน</p>

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		<p>10. การส่งเสริมให้เกิดรายได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม พัฒนาชุดความรู้ในการผลิต</p> <p>11. กลุ่มและสถาบันเกษตรกร มีการรวมกลุ่ม แต่ยังขาดการบริหารที่ดีและขาดการเชื่อมโยง กับผู้ประกอบการที่เข้มแข็ง</p> <p>12. เกษตรกรรุ่นใหม่ ที่เป็นต้นแบบมีจำนวนไม่มากพอ</p> <p>13. การส่งเสริมสินค้าการเกษตร ยังขาดการจัดจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทาน</p>
ระบบการปฏิบัติงาน (System)	<p>1. มีการทำการเกษตรที่เชี่ยวชาญชาวยุโรป โดยเฉพาะข้าวอินทรีย์</p> <p>2. มีศูนย์การเรียนรู้เกษตรกรอินทรีย์ วิถีโยธธรร</p> <p>3. เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกิจกรรมภาคการเกษตรที่หลากหลาย มีความเข้มแข็ง</p> <p>4. มีความบริสุทธิ์ของสายพันธุ์ข้าวและเป็นพันธุ์ที่ตลาดต้องการ</p> <p>5. มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการทำการเกษตร เช่น โดรน</p>	<p>1. การทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ</p> <p>2. ดินเพื่อทำการเกษตรบางพื้นที่ขาดความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติมีการปนเปื้อนสารเคมี</p> <p>3. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผน การผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต</p> <p>4. สินค้าทางการเกษตรประเภทอินทรีย์ ยังขาดการจัดการด้านราคาต่อหน่วยผลิต ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต ราคาไม่จูงใจในการผลิต</p> <p>5. ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนมีสัดส่วนน้อย</p> <p>6. การซื้อ ขาย ขึ้นอยู่กับความพึงพอใจภายในประเทศ ในส่วนข้าวมีมากในตลาด ราคาจึงไม่สูงขึ้น</p> <p>7. ไม่ได้เน้นการจัดกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพในการซื้อสินค้าอินทรีย์</p> <p>8. การส่งเสริมการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ผลิตใช้เอง</p> <p>9. การสร้างตัวแทนเครือข่าย เพื่อรวมกันขายผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>10. การเชื่อมโยงผู้ซื้อ ต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ผลิตและสร้าง mind set ในการทำการตลาด กลไกตลาด</p> <p>11. มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการเกษตรที่ยังไม่ทั่วถึง</p> <p>12. การรักษามาตรฐานด้านการผลิตไม่สม่ำเสมอ</p> <p>13. ความเข้มแข็งของกลุ่มเกษตรกร</p>

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
		<p>14. การส่งเสริมด้านการบริหารจัดการงบประมาณไม่ต่อเนื่องและไม่เพียงพอ</p> <p>15. ราคาผลผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์กับสินค้าทั่วไปราคาไม่แตกต่างกัน ไม่จูงใจในการทำเกษตรอินทรีย์</p>
บุคลากร (Staff)	<p>1. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ มีปราชญ์ชาวบ้านและนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>2. มีเครือข่ายคนกล้าคิดจังหวัดยโสธร (เกษตรกรรุ่นใหม่)</p> <p>3. มี Smart Farmer ที่เป็นคนเก่ง ต้นแบบ ในจังหวัด</p> <p>4. ส่งเสริมคนรุ่นใหม่สนใจให้สำคัญการทำเกษตร</p>	<p>1. แรงงานภาคการเกษตรเข้าสู่ผู้สูงอายุ ขณะที่คนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจอาชีพเกษตร คิดความคิดว่าล่าหลัง</p> <p>2. ยังขาด Young Smart farmer มีส่วนน้อย ที่เป็นผู้นำในการส่งเสริมเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เพื่อก้าวสู่ผู้ประกอบการเกษตร</p> <p>3. นักศึกษาทางการเกษตรมีจำนวนน้อย เพราะมองเห็นว่าอาชีพเกษตรไม่ตอบโจทย์</p> <p>4. การส่งเสริมและให้ความสำคัญของอาชีพเกษตร กลยุทธ์ส่งเสริมคนในเกษตรให้เป็นผู้มีความสามารถ การสร้าง partner ในการร่วมขับเคลื่อนงานด้านเกษตร</p> <p>5. ขาดผู้นำด้านการจัดการ HUB ผู้ซื้อ-ผู้ขาย การทำตลาดขนส่งสินค้า ศูนย์กระจายสินค้า</p> <p>6. ขาด PR การนำเสนอการขายสินค้าของจังหวัด โฉมหน้าสดขายสินค้า</p> <p>7. ความสนใจของคนรุ่นใหม่มีน้อย</p> <p>8. นักศึกษาด้านการเกษตรของยโสธร มีน้อย</p> <p>9. ขาดการส่งเสริมและให้ความสำคัญของอาชีพเกษตรกร</p> <p>10. ขาดแคลนแรงงานที่มีองค์ความรู้เฉพาะด้าน เช่น การอบรมผสมเกสรแตงโม เทคนิคการเร่งผลผลิต เป็นต้น</p>
ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill)	1. เกษตรกรต้นแบบที่มีองค์ความรู้และทักษะในการทำเกษตรอินทรีย์	1. เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ ความชำนาญด้านการตลาดและการบริหารจัดการตลาด เกษตรกรยังขาดแคลนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ด

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	<p>2. การจัดการองค์ความรู้ของเกษตรกร/กระบวนการจัดการผลิต/แลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>3. นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน ร่วมกำหนดแนวทาง/ร่วมบริการวิชาการด้านการเกษตร ร่วมกำหนดแนวทาง บูรณาการพัฒนาภาคการเกษตร</p>	<p>พันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ไฟฟ้าเพื่อการเกษตร ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง</p> <p>2. ความรู้การผลิตอินทรีย์อย่างมีคุณภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต</p> <p>3. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในการนำมาตรฐานมาประกอบการผลิตสินค้า</p> <p>4. ความพร้อมของกลุ่มเกษตรกร ความต้องการของกลุ่มเกษตรกร</p> <p>5. การประชาสัมพันธ์โครงการ</p> <p>6. ความคุ้มค่า</p>
รูปแบบการบริหารจัดการ (Style)	<p>1. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาในพื้นที่</p> <p>2. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรด้านข้าว ได้แก่ โรงสีและจุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอื่น</p> <p>3. มีผู้นำเกษตรกรในพื้นที่ ร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนา ประชาชนเกษตรกร Young smart farmer/smart farmer</p> <p>4. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรด้านข้าว ปศุสัตว์ ประมง</p>	<p>1. กลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร ขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการธุรกิจ เทคโนโลยีและเงินทุน</p> <p>2. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ยังขาดบุคลากรด้านการตลาด</p> <p>3. ขาดการประชาสัมพันธ์ เกษตรต้นแบบ ประชาชนเกษตรกรด้านต่าง ๆ</p> <p>4. ขาดความสนใจ การเข้าร่วม การยอมรับมาตรฐานเกษตรอินทรีย์</p> <p>5. ขาดความเข้าใจด้านการทำเกษตรอินทรีย์ที่ละเอียดลึกซึ้ง</p> <p>6. กลุ่มเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ขาดทักษะ ความรู้ในการบริหารจัดการ ธุรกิจ เทคโนโลยี และเงินทุน</p> <p>7. ขาดทักษะการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ที่น่าสนใจดึงดูดลูกค้า</p> <p>8. กลุ่มผู้ผลิตสินค้าอินทรีย์/GAP ขาดบุคลากรด้านการตลาด ออฟไลน์ ออนไลน์ การเชื่อมโยงแพลตฟอร์มการตลาดช่องทางต่าง ๆ</p>
ค่านิยมร่วม (Shared Values)	<p>1. มีความสามัคคีทุกภาคส่วน “กรม ยโสธร”</p> <p>2. เกษตรอินทรีย์วิถียโสธร</p>	<p>1. คนรุ่นใหม่ไม่สนใจอาชีพเกษตรกร ล้าหลัง มีความลำบากยากจน ไม่ภูมิใจในอาชีพเกษตรกร</p>

7-S McKinsey	จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
	3. การเกษตรคือปัจจัยสี่ อาหาร ที่อยู่ ยา รักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม 4. นโยบายคาร์บอนเครดิต ป่าชุมชน 5. การทำเกษตรกรรมยั่งยืน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ รุ่นสู่รุ่น 6. มีแหล่งน้ำใต้ดินที่ดี 7. การทำเกษตรปราณีต	2. ไม่ยอมเปลี่ยนแนวคิด ยึดถือความคิดแบบเดิม ๆ ไม่มีการแนะนำ ปลุกฝังให้ลูกหลานทำอาชีพ เกษตรกร 3. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร 4. รายได้ไม่ต่อเนื่อง 5. การผลิตไม่สอดคล้องความต้องการของตลาด 6. ปลุกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่ (น้ำเค็ม/ดิน ทราย) 7. ขาดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เชิงวิถีชีวิต 8. แนวคิดการเกษตรแบบเดิม ผลผลิตน้อย คุณภาพต่ำ ไม่มีมาตรฐาน ไม่มีความซื่อสัตย์

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

1. ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (Political Factors) เช่น นโยบายของรัฐ ระบบการปกครอง เสถียรภาพด้านการเมือง ความร่วมมือระหว่างประเทศ
2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) เช่น การปรับอัตราภาษี อัตราดอกเบี้ย อัตราการจ้างงาน ภาวะทางเศรษฐกิจ
3. ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social cultural Factors) เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ค่านิยม การบริโภคอุปโภค
4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) เช่น เครื่องจักรกลทางการเกษตร เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. ปัจจัยด้านกฎหมาย (Law/Legal Factors) เช่น กฎหมายแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ระเบียบข้อบังคับด้านธุรกิจ
6. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Factors) เช่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ธรรมชาติ

ตารางที่..... การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดย PESTEL Analysis

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threats)
<p><u>ด้านการเมือง</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - รัฐบาลมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แก้ไขเป็น ฉบับที่ 13 (ตุลาคม 2565) - ยุทธศาสตร์พัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2 - แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร 	<p>กระแสทุนนิยมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีแนวโน้มขายที่ทำกิน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดยปลูกพืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - การกีดกันทางการค้าด้านสินค้าเกษตร - ความไม่มั่นคงทางการเมือง
<p><u>ด้านเศรษฐกิจ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำบันทึกข้อตกลง (MOU) โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์วิถียโสธรร่วมกับจังหวัดยโสธร - รัฐบาลมีการสนับสนุนโครงการสำคัญด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร เช่น โครงการโคก หนอง นา โมเดล และ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ - กระแสการนิยมการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์มีกระแสเพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคการผลิตยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ - การปรับโครงสร้างหนี้ 	<p>ค่าครองชีพเพิ่มขึ้นมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระแสวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีหนี้สินนอกระบบ - ราคาผลผลิตที่ได้ราคาต่ำ - ต้นทุนการผลิตสูง ปัจจัยการผลิตราคาสูง เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ ค่าน้ำมัน ค่าจ้าง -
<p><u>ด้านสังคม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร/อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม/ธรรมชาติ - ฟาร์ม stay เปลี่ยนจุดผ่านเป็นจุดพัก - เรียนรู้/การสัมผัสวิถีธรรมชาติของคนยโสธรในฟาร์มเกษตร - โฮม stay - การเรียนรู้จากปราชญ์เกษตร - เกษตรต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จ 	<ul style="list-style-type: none"> - แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ - กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต วิธีการทำเกษตรเปลี่ยนไป - ขาดแรงงานภาคการเกษตร/คนรุ่นใหม่ไม่ทำเกษตร - เทรนด์ ความนิยม - สื่อโซเชียล การแนะนำการทำเกษตรของยโสธร - ผลตอบแทนด้านการเกษตรต่ำ
<p><u>ด้านเทคโนโลยี</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - เทคโนโลยีเพื่อช่วยการวางแผนผลิตทางการเกษตรมีความก้าวหน้าขึ้น เช่น Agri - map - ศูนย์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจังหวัด 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบขนส่งไม่ครบวงจรและไม่ครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด

	<ul style="list-style-type: none"> - ระบบการขนส่งและต้นทุนสินค้าเกษตร (ระบบ logistic) และจุดขนถ่ายสินค้าเกษตรยังไม่มีมากพอ - เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย - ระบบ Agri-Map ไม่เจาะจงเป็นรายแปลง ตามความเหมาะสม - เทคโนโลยีและนวัตกรรมเกี่ยวกับการผลิต ไม่ได้ ถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการแปลง - ขาดคนกลางในการบริหารจัดการ การปลูก การแปรรูป จำหน่ายขนส่ง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและต่อเนื่อง - โลจิสติกส์ ยังไม่เป็นระบบ และไม่ทั่วถึง - ผู้สูงอายุไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ - การแปรรูปและการเพิ่มมูลค่า ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด
<p><u>ด้านกฎหมาย</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคหรือกฎระเบียบการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดจนการควบคุมเรื่องการใช้สารเคมีมีความเข้มงวดมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ - กฎหมายการจ้างงาน - การประกันราคาสินค้าประเภทอินทรีย์ให้แตกต่างจากราคาสินค้าทั่วไป - บุคลากรหน่วยงานที่กำกับดูแล ด้านอาหารปลอดภัย ไม่เพียงพอ - กฎหมายระหว่างประเทศของคู่ค้ามีความซับซ้อน
<p><u>ด้านสิ่งแวดล้อม</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศและสภาพธรรมชาติทั่วไปของจังหวัดมีความเหมาะสม ในการทำเกษตรที่หลากหลาย - ความหลากหลายของพื้นที่ในจังหวัด สามารถปลูกพืชได้หลายชนิด 	<ul style="list-style-type: none"> - ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย - การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ - ปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด เช่น พืช สัตว์

การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่..... TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ปัจจัยภายใน	S จุดแข็ง (ภายใน)	W จุดอ่อน (ภายใน)
ปัจจัยภายนอก	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสากล 2. มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ภายในประเทศและมาตรฐาน GAP 3. จังหวัดมียุทธศาสตร์การส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ที่มีความต่อเนื่องมายาวนานและมีเป้าหมายชัดเจน 4. สภาพพื้นดินและภูมิอากาศของจังหวัดมีเหมาะสมกับการทำการเกษตรสามารถปลูกพืชได้ เช่น ข้าวหอมมะลิ ยางพารา มันสำปะหลัง อ้อย หอมแดง แตงโม ถั่วลิสง ไม้ผล ฯลฯ สินค้าประเภทข้าว เป็นสินค้าสำคัญและมีชื่อเสียงของจังหวัดประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ถือครองต่อครัวเรือนเพียงพอที่จะทำการเกษตร 5. เกษตรกรมีประสบการณ์ในการทำเกษตรอินทรีย์ มีปราชญ์ชาวบ้านและนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการทำเกษตรอินทรีย์ 6. มีเครือข่ายคนกล้าคืนถิ่นจังหวัดยโสธร (เกษตรกรรุ่นใหม่) 7. มี Smart Farmer ที่เป็นคนเก่ง ต้นแบบในจังหวัด 8. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรด้านข้าว ได้แก่ โรงสีและจุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอื่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดองค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมใหม่ในการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า 2. การทำการเกษตรส่วนใหญ่ยังอาศัยน้ำฝนธรรมชาติ 3. ยังขาดความหลากหลายของประเภทสินค้าสำคัญหรือสินค้าแชมป์เปียน ที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น สินค้าทางด้านประมง ปศุสัตว์ ไม้ผล 4. ยังขาดเกษตรกรคนรุ่นใหม่ในการมีส่วนร่วม ทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ 5. การรวมกลุ่มเฉพาะกิจ ไม่มีความต่อเนื่องในการยกระดับกลุ่ม 6. การรู้สึกมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของร่วมกันของกลุ่มเกษตรกร 7. การก้าวข้ามความเห็นที่คนคิด mind set ระหว่างคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ การปรับผู้นำกลุ่มในการพาเกษตรกรดำเนินการ 8. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องวางแผนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการผลผลิต 9. สินค้าทางการเกษตรประเภทอินทรีย์ยังขาดการจัดการด้านราคาต่อหน่วยผลิต ทำให้เกษตรกร

		<p>ขาดทุนในการผลิต ราคาไม่จูงใจในการผลิต</p> <p>10. ใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทน</p> <p>11. ไม่ได้เน้นการจัดกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพในการซื้อสินค้าอินทรีย์</p> <p>12. การส่งเสริมการลดต้นทุน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ผลิตใช้เอง</p> <p>13. การสร้างตัวแทนเครือข่ายเพื่อร่วมกันขายผลผลิตทางการเกษตร</p> <p>14. การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้มีมูลค่า ทันสมัย น่าสนใจต่อผู้บริโภค</p>
	<p style="text-align: center;"><u>O โอกาส (ภายนอก)</u></p> <p>1. ยุทธศาสตร์พัฒนา กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง 2</p> <p>2. แผนพัฒนาจังหวัดยโสธร</p> <p>3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำบันทึก ข้อตกลง (MOU) โครงการพัฒนาเกษตร อินทรีย์วิถียโสธรร่วมกับจังหวัดยโสธร</p> <p>4. รัฐบาลมีการสนับสนุนโครงการสำคัญ ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร เช่น โครงการ โคก หนอง นา โมเดล และ โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่</p> <p>5. กระแสการนิยมการบริโภคสินค้าเกษตร ปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์มีกระแส เพิ่มขึ้น ในขณะที่ภาคการผลิตยังไม่เพียงพอ ต่อความต้องการ</p> <p>6. การกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่สิ่งแวดล้อม</p>	<p style="text-align: center;"><u>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</u></p> <p>1. กระแสทุนนิยมที่ทวีความ รุนแรงเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมี แนวโน้มขายที่ทำกิน มีแนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน โดยปลูก พืชไม่เหมาะสมกับพื้นที่</p> <p>2. การกีดกันทางการค้าด้านสินค้า เกษตร</p> <p>3. ความไม่มั่นคงทางการเมือง</p> <p>4. ราคาผลผลิตที่ได้ราคาต่ำ</p> <p>5. แรงงานเกษตรเป็นผู้สูงอายุ</p> <p>6. กระแสวัฒนธรรมต่างประเทศ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ ประชากรจังหวัดเปลี่ยนไป</p> <p>7. ระบบขนส่งมีไม่ครบวงจร ครอบคลุมทั่วพื้นที่จังหวัด</p> <p>8. เป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรม เกี่ยวกับการผลิตไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการ บริหารจัดการแปลง</p>

	<p>7. เทคโนโลยีเพื่อช่วยการวางแผนผลิตทางการเกษตรมีความก้าวหน้าขึ้น</p> <p>8. กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคหรือกฎระเบียบการควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตลอดจนการควบคุมเรื่องการใช้สารเคมีมีความเข้มงวดมากขึ้น</p> <p>9. นโยบายคาร์บอนเครดิต</p> <p>10. กลุ่มคนรุ่นใหม่ YEC/YSF/YPC ที่มีศักยภาพในการพัฒนาจังหวัด</p> <p>11. การผลิตสินค้าด้านสมุนไพรมีชื่อเสียง เช่น โรงพยาบาลกุดชุม</p>	<p>9. ระบบการขนส่งและต้นทุนสินค้าเกษตร (ระบบ Logistic) และจุดขนถ่ายสินค้าเกษตรยังไม่มีมากพอ</p> <p>10. เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการแปรรูปและการสร้างมูลค่าเพิ่มยังมีน้อย</p> <p>11. หน่วยงานที่กำกับดูแลด้านอาหารปลอดภัยไม่เพียงพอ</p> <p>12. กฎหมายการจ้างงาน</p> <p>13. การประกันราคาสินค้าประเภทอินทรีย์ให้แตกต่างจากราคาสินค้าทั่วไป</p> <p>14. ภัยธรรมชาติเกิดขึ้นบ่อย</p> <p>15. การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ</p> <p>16. ปัญหาภัยภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง</p> <p>17. โรคระบาด เช่น พืช สัตว์</p> <p>18. สงครามการค้าระหว่างประเทศ และนโยบายภาษีทรัพย์สิน</p>
--	--	--

การกำหนดกลยุทธ์

<u>SO</u>	<u>WO</u>
<p>กลยุทธ์</p> <p>กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy)</p> <p>S3O10 (1) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อจับคู่การค้าระหว่างผู้ซื้อ - ผู้ขาย</p> <p>S3O1 (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน</p> <p>S4O5 (3) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด</p>	<p>กลยุทธ์</p> <p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy)</p> <p>W4O10 (1) ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer /YEC/YPC</p> <p>W3O5 (3) เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP)และเกษตรอินทรีย์ พืช ปศุสัตว์ ประมง สมุนไพร และตรงตามความต้องการของตลาด</p>

	W11O6 (4) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์
<u>ST</u>	<u>WT</u>
<p><u>กลยุทธ์</u></p> <p>ST กลยุทธ์เชิงรับ (ST Strategy)</p> <p>S5T10 (1) เพิ่มศักยภาพในการแปรรูปโดยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และตรงตามความต้องการของตลาด</p> <p>S4T18 (2) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และสร้างความรู้ การจำหน่ายสินค้าเกษตรการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ</p>	<p><u>กลยุทธ์</u></p> <p>WT กลยุทธ์เชิงป้องกัน (WT Strategy)</p> <p>W14T10 (6) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) อัตลักษณ์สินค้า การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ มีมูลค่าสูง</p> <p>W3T18 (2) ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจการค้า</p>

แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อจับคู่การค้าระหว่างผู้ซื้อ - ผู้ขาย
2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน
3. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด
4. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer/YEC/YPC
5. เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP)และเกษตรอินทรีย์ พืช ปศุสัตว์ ประมง สมุนไพร และตรงตามความต้องการของตลาด
6. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์
7. เพิ่มศักยภาพในการแปรรูปโดยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และตรงตามความต้องการของตลาด

8. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ การจำหน่ายสินค้าเกษตรการตลาดและช่องทาง
การจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ
9. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) อัตลักษณ์สินค้าและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์
สินค้าเกษตร เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มีมูลค่าสูง
10. ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและ
เชิงเศรษฐกิจการค้า

ส่วนที่ 4

แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร ปี 2566-2570

ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

“ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน”

2. พันธกิจ (Mission)

1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น

2) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์และสอดคล้องตามแนวทางวิถีท้องถิ่น สร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

3. เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น

2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

4. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5/ปี)

2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

2.1) พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น 420,000 ไร่ ในปี 2570

2.2) พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย Good Agricultural Practice (GAP) เพิ่มขึ้นเป็น 1,000 แปลง ในปี 2570

2.3) จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐานสามารถรวมกลุ่ม (500 ราย/ปี)

2.4) จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)

2.5) จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)

2.6) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้ามาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรอินทรีย์ (ร้อยละ 2 /ปี)

2.7) จำนวนที่เพิ่มขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (3 แห่ง /ปี)

5. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร
- 3) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์
- 4) พัฒนาระบบตลาดของเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

6. แนวทางการพัฒนา/กลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย

1. พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อจับคู่การค้าระหว่างผู้ซื้อ - ผู้ขาย

2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

3. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด

4. ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer/ YEC/YPC

5. เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP)และเกษตรอินทรีย์ พืชปศุสัตว์ ประมง สมุนไพร และตรงตามความต้องการของตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

6. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์

7. เพิ่มศักยภาพในการแปรรูปโดยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และตรงตามความต้องการของตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระบบตลาดของเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

8. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ การจำหน่ายสินค้าเกษตรการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ

9. ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) อัตลักษณ์สินค้าและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มีมูลค่าสูง

10. ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจการค้า

7.ชนิดสินค้าสำคัญที่จะขับเคลื่อนในระยะ 5 ปี

1.ด้านพืช

ข้าว มันสำปะหลัง ถั่วลิสง ถั่วเขียว ยางพารา กล้วยหอม งามา แดงโม พืชไร่ พืชผัก (เช่นหน่อไม้ฝรั่ง/ ผักสลัด) ไม้ผลเศรษฐกิจ

2.ด้านประมง

ปลาตะเพียน ปลานิล กบ ปลาสวยงาม แหนแดง

3.ด้านปศุสัตว์

ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง โคเนื้อ โคขุน แพะเนื้อ สุกร เป็ดเนื้อ/เป็ดไข่ กระจับปี่ พืชอาหารสัตว์ สัตว์สวยงาม แมลงเศรษฐกิจ พืชอาหารสัตว์

4.ด้านสมุนไพร

ฟ้าทลายโจร ไพล กระจับปี่ ขิง ขมิ้นชัน บอระเพ็ด อัญชัน หญ้าหวาน บัวบก หวานหางจระเข้ มะขามป้อม

8. เป้าประสงค์รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

เป้าประสงค์รวม	ข้อมูลค่าฐาน	ค่าเป้าหมายรายปี			รวม	ประเด็นยุทธศาสตร์
		พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570		
1. อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.5 / ปี)เพิ่มขึ้น	1.46% (ค่าเฉลี่ยปี 2560-2562)	ร้อยละ 2	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 2.5	ร้อยละ 10	1-4
2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น	-	-	-	-	-	1-4

	เป้าประสงค์	ค่าเป้าหมายรายปี			รวม	ประเด็นยุทธศาสตร์
		ปี 2568	ปี 2569	ปี 2570		
2. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น	2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเป็น (420,000 ไร่) ในปี 2570 (ใช้ฐาน 380,000 ไร่/ปี 65)	6,000 ไร่	6,000 ไร่	6,000 ไร่	18,000 ไร่	2
	2.2 พื้นที่การทำเกษตรปลอดภัย Good Agricultural Practice (GAP) เพิ่มขึ้นเป็น 1,000 แปลง ในปี 2570 (ใช้ฐาน 445 แปลง/ปี 65)	100 แปลง	100 แปลง	100 แปลง	300 แปลง	2

	2.3 จำนวนเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์ได้รับรองมาตรฐาน (500 ราย/ปี)	500 ราย	500 ราย	500 ราย	1,500 ราย	1,3
	2.4 จำนวนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรกรอินทรีย์ที่ได้รับรองมาตรฐานสามารถผลิตและ/หรือแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า (10 กลุ่ม/ปี)	10 กลุ่ม/ปี	10 กลุ่ม/ปี	10 กลุ่ม/ปี	30 กลุ่ม	3
	2.5 จำนวนสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยหรือเกษตรกรอินทรีย์ที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น (4 ชนิด/ปี)	4 ชนิด/ปี	4 ชนิด/ปี	4 ชนิด/ปี	12 ชนิด/ปี	3
	2.6 ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการจำหน่ายสินค้ามาตรฐานเกษตรปลอดภัยหรือเกษตรกรอินทรีย์ (ร้อยละ 2.5 /ปี)	2.5 /ปี	2.5 /ปี	2.5 /ปี	7.5	4
	2.7 จำนวนที่เพิ่มขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร (3 แห่ง /ปี)	3 แห่ง/ปี	3 แห่ง/ปี	3 แห่ง/ปี	9	4

9.แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

วิสัยทัศน์

ยโสธรเมืองเกษตรอินทรีย์ เมืองแห่งวิถีอีสาน

พันธกิจ

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารทรัพยากรการเกษตรเป็นเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ไม่กระทบสิ่งแวดล้อมและให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น
- 2) พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและการเพิ่มมูลค่าสินค้า เกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์และสอดคล้องตามแนวทางวิถีท้องถิ่น สร้างความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

เป้าประสงค์หลักการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด (Goals)

- 1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น
- 2) เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ 5

โครงการภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดยโสธร

(พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับทบทวนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ		งบประมาณดำเนินการ			
ประเด็นการพัฒนา	โครงการทั้งหมด	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1	26	277,034,013	181,022,216	181,022,216	1,218,823,439
ประเด็นการพัฒนาที่ 2	35	31,215,170	42,793,680	42,793,680	99,820,040
ประเด็นการพัฒนาที่ 3	4	1,656,855	6,854,855	1,656,855	10,168,565
ประเด็นการพัฒนาที่ 4	3	3,240,000	3,240,000	3,240,000	9,720,000
รวม	68	313,146,038	233,910,751	819,247,803	1,348,469,424
แหล่งงบประมาณ จังหวัด (1)	23	26,744,620	45,776,133	49,113,185	103,798,770
แหล่งงบประมาณ กรม/กระทรวง (2)	38	272,942,383	174,675,583	756,675,583	1,204,293,549
แหล่งงบประมาณกลุ่ม จังหวัด (3)	7	13,459,035	13,459,035	13,459,035	40,377,105

หน่วย : บาท

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการขับเคลื่อนเกษตรปลอดภัย							
แผนงานที่ 1 พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการเกษตรการนำเทคโนโลยีมาพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อจับคู่การค้าระหว่างผู้ซื้อ - ผู้ขาย							
1.โครงการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.15	2	กย.ยส.				
1.1 กิจกรรมการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.15	2	กย.ยส.	24,500	24,500	24,500	73,500
2.โครงการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร		3	กจ.ยส.	275,790	275,790	275,790	827,370
3.โครงการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร		2	ปศ.ยส.	130,800	130,800	130,800	392,400
รวม				431,090	431,090	431,090	1,293,270
แผนงานที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการเกษตรอย่างสมดุลและยั่งยืน							
1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ในไร่นา	4.15	3	อบจ.ยส.				
1.1 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ในไร่นา		3	อบจ.ยส.	5,210,000	5,210,000	5,210,000	5,210,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.โครงการ บริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ		1					
2.1 กิจกรรมหลักที่ 1.1 พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค		2	ชป.ยส.	123,000,000	41,000,000	24,000,000	531,000,000
2.2 กิจกรรมหลักที่ 1.2 ก่อสร้างสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ		1	ชป.ยส.	20,000,000	20,000,000	6,000,000	109,000,000
		2	ชป.ยส.	60,000,000	67,000,000	80,000,000	273,000,000
2.3 กิจกรรมหลักที่ 1.3 ก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบชลประทาน		1.	ชป.ยส.	24,000,000	-	600,000,000	660,000,000
		2	ชป.ยส.	-	-	-	232,000,000
2.4ปรับปรุงถนนลาดยางรอบอ่างเก็บน้ำหนองอึ้ง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ		2	ชป.ยส.	4,600,544.88	4,600,544.88	4,600,544.88	13,801,635
2.5 กิจกรรมก่อสร้างแหล่งน้ำและระบบชลประทาน		2	พด.ยส.	20,600,000	20,600,000	20,600,000	61,800,000
2.6 กิจกรรมการพัฒนาที่ดินเพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมตาม Agri-Map		2	พด.ยส.	4,120,000	4,120,000	4,120,000	12,360,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.7 กิจกรรมการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ปัญหาทุ่งกุลารุ		2	พต.ยส.	1,190,000	1,190,000	1,190,000	3,570,000
3.โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง		2	กษ.ยส.	47,900	47,900	47,900	143,700
4.โครงการเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรผสมผสาน)		2	กษ.ยส.	65,000	35,000	35,000	135,000
5.โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning)		3	กจ.ยส.	418,000	418,000	418,000	1,254,000
รวม				263,251,445	164,221,445	746,221,445	1,173,694,335
แผนงานที่ 3 ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer/ YEC/YPC							
1. โครงการ ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับศักยภาพเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และอาสาสมัครเกษตรกร		1					
1.1 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) และเครือข่าย		1	สนง.เกษตรจังหวัดยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
1.2 กิจกรรมส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ ศักยภาพเกษตรกร/ กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer/Young Farmer และ อาสาสมัครเกษตรกร		1	สำนักงาน สหกรณ์ จังหวัดยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600
1.3 กิจกรรมการ ส่งเสริมยุวเกษตรกร อินทรีย์ในโรงเรียน จังหวัดยโสธร		1	วิทยาลัย ชุมชนยโสธร	763,200	763,200	763,200	2,289,600
1.4 กิจกรรม เสริมสร้างและ พัฒนาศักยภาพ กลุ่มยุวเกษตรกร		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด ยโสธร		1,127,500	1,127,500	2,255,000
2.โครงการการ พัฒนาศักยภาพ เกษตรกรเกษตร ทฤษฎีใหม่สู่ต้นแบบ จังหวัดยโสธร ตาม แนวทางโมเดล เศรษฐกิจ BCG Model		1					

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.1 กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเกษตรทฤษฎีใหม่สู่ต้นแบบจังหวัดยโสธร ตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG Model		1	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยโสธร	1,370,860	1,370,860	1,370,860	4,112,580
3.โครงการการส่งเสริมกลุ่มต้นแบบการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยงโคเนื้อ		1					
3.1 กิจกรรมการส่งเสริมกลุ่มต้นแบบการผลิตอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนของการเลี้ยงโคเนื้อ		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ยโสธร	79,700	79,700	79,700	239,100
4.โครงการการพัฒนาหมอดินอาสา		2	พด.ยส.	12,000	12,000	12,000	36,000
5.โครงการสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านประมง		2	ปม.ยส.	308,400	308,400	308,400	925,200
6.โครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร		2	ศพจ.ยส.	138,500	138,500	138,500	415,500
7.โครงการพัฒนาอาสาสมัครเกษตรกรหมู่บ้าน		2	กจ.ยส.	64,125	64,125	64,125	192,375

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
8.โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ (Smart Farmer & Young Smart Farmer)		2	กจ.ยส.	145,000	145,000	145,000	435,000
9.โครงการพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตลอดห่วงโซ่อุปทาน		2	สจจ.ยส.	20,100	20,100	20,100	60,300
10.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร		2	สจจ.ยส.	1,654,800	1,654,800	1,654,800	4,964,400
11.โครงการส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรทั้งด้านองค์กรและธุรกิจให้มีความเข้มแข็งตามศักยภาพ (กลุ่มส่งเสริมสหกรณ์ร่วมกับกลุ่มงาน)		2	สจจ.ยส.	259,600	259,600	259,600	778,800
12.โครงการการส่งเสริม พัฒนา และยกระดับศักยภาพการบริหารจัดการ		1	สจจ.ยส.		240,000	240,000	480,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
สินค้าเกษตรของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร							
รวม				5,579,485	8,597,688	8,597,688	20,999,855
แผนงานที่ 4 ส่งเสริม พัฒนาและยกระดับ การรับรองเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด							
1. โครงการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า		1					
1.1 กิจกรรมส่งเสริมการใช้มันสำปะหลังพันธุ์ดีเพื่อยกระดับผลผลิตมันสำปะหลังหลังนา		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร	769,300	769,300	769,300	2,307,900
1.2 กิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในระดับไร่นา		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	809,100	809,100	809,100	2,427,300
1.3 กิจกรรมขับเคลื่อนการเกษตรระดับหมู่บ้านสู่การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	1,310,100	1,310,100	1,310,100	3,930,300

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map)		2	สตส.ยส.	49,650	49,650	49,650	148,950
3.โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่							
3.1 กิจกรรมส่งเสริมแปลงใหญ่		2	สตส.ยส.	186,170	186,170	186,170	558,510
3.2 กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์แบบแปลงใหญ่		2	ปศ.ยส.	125,000	125,000	125,000	375,000
3.3 ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่		2	กจ.ยส.	759,600	759,600	759,600	2,278,800
3.4 ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ปีที่2)		2	สปก.ยส.	712,320	712,320	712,320	2,136,960
4.โครงการการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	324,000	324,000	324,000	972,000
5.โครงการการพัฒนาสุขภาพสัตว์		2	ปศ.ยส.	2,123,000	2,123,000	2,123,000	6,369,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
6.โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผักและพืชในระบบเกษตรอินทรีย์		2	ศวพ.ยส.	197,962	197,962	197,962	593,886
7.โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตพืชไร่ตระกูลถั่วข้าวโพดฝักสดเพื่อความมั่นคงทางอาหาร		2	ศวพ.ยส.	81,440	81,440	81,440	244,320
8.โครงการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชเพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง		2	ศวพ.ยส.	324,351	324,351	324,351	973,053
รวม				7,771,993	7,771,993	7,771,993	23,315,979
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร							
แผนงานที่ 5 เพิ่มศักยภาพในการแปรรูปโดยเทคโนโลยี และนวัตกรรมเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ และตรงตามความต้องการของตลาด							
1. โครงการยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1					
1.1 กิจกรรมยกระดับสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร	50,000	50,000	50,000	150,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
1.2 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จังหวัดยโสธร : การปลูกกล้วยเชิงการค้าระบบมาตรฐาน GAP		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร	1,468,400	1,468,400	1,468,400	4,405,200
1.3 กิจกรรมการส่งเสริมการปลูกหอมแบ่งอินทรีย์ในพื้นที่เกษตรอินทรีย์		1	วิทยาลัยชุมชนยโสธร	200,000	200,000	200,000	600,000
2. โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาอินทรีย์		1					
2.1 กิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชหลังนาอินทรีย์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	1,327,600	1,327,600	1,327,600	3,982,800
2.2 การผลิตและขยายถั่วลิสงเพื่อสร้างรายได้และพัฒนาการเกษตรในชุมชน		1	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยโสธร		770,550	770,550	1,541,100
3.โครงการการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน		1					
3.1 กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ให้ได้มาตรฐาน		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	10,161,600	10,161,600	10,161,600	30,484,800

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
4.โครงการยกระดับสินค้าประมงเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1					
4.1 กิจกรรมยกระดับสินค้าประมงเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มูลค่าสูง		1	สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร	175,160	175,160	175,160	525,480
5.โครงการการส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์		1					
5.1 กิจกรรมส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลังอินทรีย์		1	สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	1,020,300	1,020,300	1,020,300	3,060,900
6.โครงการเกษตรอินทรีย์		2	สตส.ยส	13,820	13,820	13,820	41,460
7.โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าประมงสู่มาตรฐาน		2	ศพจ.ยส.	116,700	116,700	116,700	350,100
8.โครงการตรวจสอบรับรองคุณภาพสินค้าปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	282,900	282,900	282,900	848,700
9.โครงการกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมฮาลาลด้านปศุสัตว์		2	ปศ.ยส.	22,100	22,100	22,100	66,300
10.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้า		3	กจ.ยส.	1,367,500	1,367,500	1,367,500	4,102,500

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
เกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน							
11.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์		3	กจ.ยส.	2,466,520	2,466,520	2,466,520	7,399,560
12.โครงการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP		2	กจ.ยส.	80,100	80,100	80,100	240,300
13.โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง		2	กจ.ยส.	110,000	110,000	110,000	330,000
14.โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร		2	ศวพ.ยส.	582,820	582,820	582,820	1,748,460
รวม				19,445,520	20,986,620	20,986,620	59,877,660
แผนงานที่ 6 เพิ่มความหลากหลายในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP)และเกษตรอินทรีย์ พืช ปศุสัตว์ ประมง สมุนไพร และตรงตามความต้องการของตลาด							
1. โครงการการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย		1					
1.1 กิจกรรมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตร		1	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดยโสธร	160,000	160,000	160,000	480,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
อินทรีและเกษตร ปลอดภัย							
1.2 กิจกรรมเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตรพืช หลังนาจังหวัดยโสธร : การปลูกยางเชิง การค้า		1	ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการ เกษตรยโสธร	673,200	673,200	673,200	2,019,600
1.3 กิจกรรมผลิตลูก พันธุ์สัตว์น้ำ		2	ศพจ.ยส.	196,100	196,100	196,100	588,300
2.โครงการผลิตพันธุ์ พืชอาหารสัตว์		2	ศวอ.ยส.	305,100	305,100	305,100	915,300
3.พัฒนาความมั่นคง ด้านเสบียงสัตว์		2	ศวอ.ยส.	198,400	198,400	198,400	595,200
4.โครงการสร้าง ฟาร์มต้นแบบการ จัดการอาหารเพื่อ เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสัตว์		2	ศวอ.ยส.	76,300	76,300	76,300	228,900
5.โครงการเพิ่ม ศักยภาพการผลิตโค เนื้อคุณภาพสูง		3	ปศ.ยส.	3,477,525	3,477,525	3,477,525	10,432,575
6.โครงการพัฒนา อาชีพการเพาะเลี้ยง ปลาตะเพียนขาวใน บ่อดิน		3	ปม.ยส.	243,700	243,700	243,700	731,100

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
7.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชตระกูลถั่วเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร		2	กจ.ยส.	394,200	394,200	394,200	1,182,600
8.โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่พื้นเมืองเพื่อสร้างอัตลักษณ์อาหารสู่ความเป็นเลิศจังหวัดยโสธร		1	ปศจ.ยส.		842,920	842,920	1,685,840
9.โครงการเพิ่มศักยภาพเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อพันธุ์พื้นเมืองจังหวัดยโสธร		1	ปศจ.ยส.		284,720	284,720	569,440
10.ส่งเสริมการผลิตกล้วยหอมทองเพื่อการค้า		1	ศวพ.ยส./กจ.ยส.		604,750	604,750	1,209,500
11.ส่งเสริมการผลิตงาเพื่อการค้า		1	ศวพ.ยส.		673,200	673,200	1,346,400
12.การส่งเสริมปลูกอ้อยเป็น		1	วิทยาลัยชุมชนยโสธร		296,400	296,400	592,800

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
วัตถุประสงค์อาหารโค ขุน							
รวม				5,724,525	11,128,505	11,128,505	26,295,695
แผนงานที่ 7 ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่นและเชิงเศรษฐกิจการค้า							
1. โครงการการ ส่งเสริมการอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่ง พันธุกรรม พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่เป็นอัต ลักษณ์พื้นถิ่นและ เชิงเศรษฐกิจ		1					
1.1 กิจกรรมการ ขับเคลื่อนงานบริการ วิชาการสู่ชุมชน (Yasothon Development Model) และขยายผล การผลิตและใช้แทน แดงเพื่อลดต้นทุน การผลิตสู่เกษตรกร		1	สำนักงาน เกษตรจังหวัด ยโสธร	773,900	773,900	773,900	2,321,700
1.2 กิจกรรม ยกระดับสินค้าเกษตร ปลอดภัยและเกษตร อินทรีย์มูลค่าสูง (โครงการเลี้ยง ชันโรง)		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	403,900	403,900	403,900	1,211,700

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
1.3 กิจกรรมการส่งเสริมการเลี้ยงจิ้งหรีดเชิงการค้า		1	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพจังหวัดยโสธร	324,400	324,400	324,400	973,200
1.4 ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งโพรงป่าเชิงอนุรักษ์จังหวัดยโสธร			สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร	218,200	218,200	218,200	654,600
2.โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม-ดอน		2	พต.ยส.	812,960	812,960	812,960	2,438,880
3.โครงการไถกลบตอซังเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุและแร่ธาตุในดิน		2	พต.ยส.	122,400	122,400	122,400	367,200
4.โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน		2	พต.ยส.	2,301,870	2,301,870	2,301,870	6,905,610
5.โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่							
5.1 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	สตส.ยส.	50,350	50,350	50,350	151,050
5.2 กิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	ปม.ยส.	77000	77,000	77,000	231,000
5.3 กิจกรรมส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่		2	ปศ.จ.	139500	139,500	139,500	418,500
5.4 กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่		2	สปก.ยส.	111880	111,880	111,880	335,640
6.โครงการเกษตรผสมผสาน		2	สตส.ยส.	27,700	27,700	27,700	83,100

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงบประมาณ (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
7.โครงการธนาคารผลผลิตเกษตรด้านการประมง		2	ปม.ยส.	111,100	111,100	111,100	333,300
8.โครงการส่งเสริมการแปรรูปสมุนไพรด้วยโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำในเขตปฏิรูปที่ดิน		2	สปก.ยส.	489,055	489,055	489,055	1,467,165
9.โครงการวิจัยและพัฒนาการใช้ประโยชน์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองตามกฎหมาย		2	ศวพ.ยส.	80,910	80,910	80,910	242,730
รวม				6,045,125	6,045,125	6,045,125	18,135,375
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์							
แผนงานที่ 8 ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สร้างแบรนด์ เรื่องราว (Story) อัตลักษณ์สินค้าและการพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์มีมูลค่าสูง							
1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัยแบบครบวงจร		1					
1.1 กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์และเกษตร		1	สำนักงานประมงจังหวัดยโสธร	365,500	365,500	365,500	1,096,500

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
ปลอดภัยแบบครบ วงจร (ปลา)							
1.2 กิจกรรมเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าตาม มาตรฐานเกษตร อินทรีย์และเกษตร ปลอดภัยแบบครบ วงจร (กบ)		1	สำนักงาน ประมงจังหวัด ยโสธร	460,000	460,000	460,000	1,380,000
2.ส่งเสริมการแปร รูปสมุนไพรรด้วยโรง อบพลังงาน แสงอาทิตย์ต้นทุนต่ำ ในเขตปฏิรูปที่ดิน		2	สปก.ยส.	489,055	489,055	489,055	1,467,165
รวม				1,314,555	1,314,555	1,314,555	3,943,665
แผนงานที่ 9 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและการแพทย์							
1. โครงการการ ส่งเสริมการพัฒนา ผลิตภัณฑ์เพื่อ สุขภาพและ การแพทย์		1					
1.1 กิจกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิต และการแปรรูป สมุนไพรรอินทรีย์		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	246,200	246,200	246,200	738,600
1.2 กิจกรรมการ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพการผลิต และการแปรรูป สมุนไพรรอินทรีย์(ผู้นำ กลุ่มพืชสมุนไพรร)		1	ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนา อาชีพจังหวัด ยโสธร	96,100	96,100	96,100	288,300

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการสำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม. (8)	หน่วยดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568-2570
2.โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตยาสมุนไพรเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรเครือข่ายสมุนไพรอินทรีย์จังหวัดยโสธร		1	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร		5,198,000	-	5,198,000
รวม				342,300	5,540,300	342,300	6,224,900
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 พัฒนาระบบตลาดของเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์							
แผนงานที่ 10 ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้ การจำหน่ายสินค้าเกษตรการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ							
1. โครงการพัฒนาด้านการตลาดสินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์		1					
1.1 กิจกรรมการพัฒนาด้านการตลาดสินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร	2,000,000	2,000,000	2,000,000	6,000,000
1.2 กิจกรรมยกระดับการตลาดสินค้าเกษตรกรปลอดภัยและเกษตรกรอินทรีย์		1	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดยโสธร	740,000	740,000	740,000	2,220,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ (10)			
แผนงาน/โครงการ สำคัญ (6)	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท ฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม. (8)	หน่วย ดำเนินการ (9)	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2568- 2570
รวม				2,740,000	2,740,000	2,740,000	8,220,000
2. โครงการการส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ							
1.1 กิจกรรมส่งเสริมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายสมัยใหม่ทั้งในและต่างประเทศ		1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดยโสธร	400,000	400,000	400,000	1,200,000
รวม				400,000	400,000	400,000	1,200,000
3. โครงการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน							
1.1 กิจกรรมประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้เกษตรกรอินทรีย์ครบวงจรและได้มาตรฐาน		1	สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดยโสธร	100,000	100,000	100,000	300,000
รวม				100,000	100,000	100,000	300,000
รวม				313,146,038	214,879,238	796,879,238	1,324,904,514

หมายเหตุ * เป็นยอดรวมเฉพาะวงเงินโครงการสำคัญ

ส่วนที่ 6

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project idea) 1 ปี (ปี 70)

จัดทำ

นายปรีชา ชูพงษ์

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร

สนับสนุนข้อมูล

1.นายธณกฤษ ดิบทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร
2.นางสาวพชรมน คำตา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
3.นางสาวปัญญาพร เค้าแคน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
4.นางสาวธัญญา ล.วีระพรรค	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
5.นางสาวกาญจนา ประพันธ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
6.นางสาวสิรินันท์ หล้าหาญ	เจ้าพนักงานธุรการ

สนับสนุนการจัดทำ

นายภาคภูมิ นิยมวิทย์พันธุ์

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดยโสธร

กรกฎาคม 2568

